

LETNO POROČILO

ZA OBDOBJE 1. 1.-31. 12. 2024

Foto: arhiv Pionirskega doma - Centra za kulturo mladih

Vilharjeva cesta 11, 1000 Ljubljana, tel: (01) 23 48 200, faks: (01) 23 48 220
www.pionirski-dom.si, e-pošta: tajnistvo@pionirski-dom.si

Mestna občina
Ljubljana

Ljubljana
SELENA
Mestna občina

unesco
Center za kulturo mladih

Letno poročilo so pripravili:

Barbara Murn Vrviščar, direktorica

David Perović, računovodja

Bjanka Kršmanc, vodja oddelka za izobraževanje in razvoj kulturno-umetniške in jezikovno-kulturne dejavnosti

Vesna Tripković, vodja oddelka za kulturo s sodelavkami in sodelavci

Tadeja Vovk, vodja oddelka za tuje jezike in kulture s sodelavkami in sodelavci

Kazalo vsebine

A POSLOVNO POROČILO

UVOD	5
KAZALCI	7
I. FIZIČNI KAZALCI	7
II. FINANČNI KAZALCI	8
III. OPISNI KAZALCI	8
IV. ČLOVEŠKI VIRI	9
1 UPRIZORITVENA UMETNOST	13
1.1 DEJAVNOSTI: GLEDALIŠČE, MUZIKAL, PLES	13
1.2 Avtorska gledališka predstava SKAKALKI	14
1.3 Avtorska predstava »ANATOMIJA TIŠINE ALI TABU SPOLNA VZGOJA« (delovni naslov Lenoba)	16
2 LIKOVNA UMETNOST	19
3 GLASBENA UMETNOST	22
4 DRUGI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA ZA KULTURO	24
4.1 ZNANOST ZA OTROKE	24
4.2 PIONIRSKI TEDEN	25
4.3 FILM	26
4.4 SODELOVANJA PIONIRSKEGA DOMA IZVEN ZAVODA	27
4.5 IZOBRAŽEVANJA IN PREDAVANJA ZA PEDAGOGE	29
5 FESTIVALI	31
5.1 OTROŠKI FESTIVAL GLEDALIŠKIH SANJ	31
5.2 PIONIRSKI IMPRO FEST	32
5.3 LITERARNI NATEČAJ BODI PISATELJ/BODI PISATELJICA	34
5.4 FESTIVAL HOKUS POKUS – ZNANOST IN UMETNOST	35
5.5 LIKFEST – LIKOVNI FESTIVAL	37
5.6 ART FEST – barvna karta Ljubljane	38
5.7 MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZOOM	39
5.8 KALEJDOSKOP – FESTIVAL SODOBNE ODRSKE UMETNOSTI	40
5.9 GLASBENI FESTIVAL	42
6 KULTURNI DNEVI	44
7 POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU – CENTRU ZA KULTURO MLADIH	45
8 PIONIRSKI TEATER	47
9 MEDNARODNI PROJEKTI	50
10	55

10.1	CELOLETNI PROGRAMI TUJIH JEZIKOV IN KULTUR	55
10.2	MEDNARODNI IZPITI	70
11	VSEBINSKE OPREDELITVE VEČ LOKACIJ ZAVODA in opredelitev programa v letu 2024	73
12	IZVAJANJE KOMUNIKACIJSKEGA NAČRTA PIONIRKEGA DOMA V LETU 2024	74
B	RAČUNOVODSKO POROČILO	77

A POSLOVNO POROČILO

UVOD

Poslovno poročilo temelji na sledečih zakonih in podzakonskih aktih:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK - Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP)
- Zakon o zavodih (ZZ - Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Pionirski dom – Center za kulturo mladih (Uradni list št. 100/07 in 105/08)
- Odlok o spremembi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Pionirski dom – Center za kulturo mladi Uradni list RS, št. 30/24
- Zakon o javnih financah (ZJF - Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23)
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF - Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 174/20 – ZIPRS2122 in 139/22 – ZSPJS-AA)
- Aneks h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 99/24)
- Aktih zavoda, ki jih je sprejel Svet zavoda in predpisih, za katere je pooblaščen direktorica zavoda.

Za pripravo poslovnega poročila smo izhajali iz dolgoročnih in srednjeročnih ciljev Strategije razvoja kulture v Republiki Sloveniji, Mestni občini Ljubljana ter Strategije razvoja Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih za obdobje 2021 – 2025.

Poudarki dolgoročnih ciljev Pionirskega doma:

(Cilji sledijo opredelitvam v Strategiji in Letnem planu Pionirskega doma.)

- Poglavitni cilj Pionirskega doma je nudenje ustvarjalnega izobraževanja in kulturnega udejstvovanja otrok in mladih. Razvijamo njihovo kreativnost, kritično mišljenje in kulturno ozaveščenost. S spodbujanjem priljubljenosti vseh sfer kulture, umetnosti in kulture jezikov sveta vplivamo na razvoj mladega človeka, saj verjamemo, da mu bo afiniteta do tovrstnih vsebin bogatila intelektualno širino.
- Da bi bili naši programi čim bolj aktualni in bi odgovarjali na potrebe današnjega otroka in mladostnika, vsebinsko redno dopolnjujemo učni načrt. Zagotavljamo raznolike in kakovostne programe in redno spremljamo zadovoljstvo naših tečajnikov.
- S prenovljenimi pedagoškimi pristopi prispevamo k boljši učni izkušnji. Naši programi so zasnovani tako, da spodbujajo kreativno razmišljanje, sodelovanje in praktične veščine. Vključujemo več interaktivnih učnih metod, ki omogočajo bolj dinamično in privlačno izobraževanje. Kot poznavalci napredne pedagogike in andragogike postajamo tudi referenca za poučevanje mentorjev in pedagogov iz šol in izobraževalnih zavodov.
- Del našega poslanstva kot javnega zavoda je tudi zagotavljanje dostopnosti do naših programov za vse, ne glede na njihov socialno-ekonomski položaj. Poudarek je na

zagotavljanju subvencioniranih mest za socialno ogrožene skupine, spodbujanju vključevanja ranljivih skupin in omogočanju dostopa do vsebin širšemu krogu udeležencev.

- Eden ključnih ciljev je opolnomočiti in podpreti strokovne sodelavce in celoten kolektiv, da bi zagotovili najboljše prakse v izvajanju javne službe. Zavedamo se tudi pomembnosti zadovoljstva slehernika na njegovem delovnem mestu, zato ciljno vlagamo v izobraževanja, delavnice, svetovanja in supervizije vseh kadrov znotraj javnega zavoda.
- Z namenom, da bi lahko mestu in širši regiji omogočili izven šolsko izobraževanje na najvišji kakovostni ravni, se povezujemo s kulturno-umetniškimi in vzgojno-izobraževalnimi institucijami, kot so vrtci, osnovne in srednje šole, fakultete ter druge izobraževalne institucije. Mreža sodelovanja se z leti plete tudi med javnimi zavodi znotraj Mestne občine Ljubljana, zato da si delimo dobre prakse, izmenjujemo izkušnje in uporabnikom naših vsebin ponudimo celostno kulturno-umetniško in izobraževalno izkušnjo. S tem gradimo zdravo, razgledano, kritično in vključujočo družbo. Posledični cilj je širjenje znanj tudi na evropski ravni, za kar se vključujemo v EU projekte.
- Pridobivamo finančna sredstva iz naslova tržne dejavnosti naših prostorov; Festivalne dvorane, Art Centra na Komenskega 9 in Dvorane Jenko na Miklošičevi 28.
- Ostajamo aktivni založniki lastnih priročnikov in zbornikov.

Za dosego ciljev smo organizirali in izvedli:

- 22 celoletnih kulturno-umetniških programov
- 12 jezikovno-kulturnih programov
- časovno krajše programe za otroke in mlade ter odrasle
- 7 festivalov
- 6 tednov poletnih počitniških šol na dveh lokacijah, 2 počitniški šoli med zimskimi šolskimi počitnicami in 2 med jesenskimi šolskimi počitnicami
- odprte prvega pravega otroškega laboratorija nove generacije v sodelovanju s podjetjem Lek
- projekt ARTFEST – NAJ barva otrok LJUBLJANE, s katerim bomo v letu 2025 dobili podatek o najljubših barvah ljubljanskih osnovnošolcev
- kulturne dneve za osnovne in srednje šole
- teden odprtih vrat Pionirskega doma
- številne kulturne dneve za osnovne in srednje šole na temo glasbe, likovnega ustvarjanja, gledališča in znanosti
- 2-dnevno tradicionalno pustovanje v Festivalni dvorani
- tradicionalne plese v Festivalni dvorani
- premiero otroške predstave v produkciji Pionirskega doma: Skakalki
- tretjo knjigo v zbirki dramskih besedil za branje in igranje, Gledališke sanje 3
- knjiga »Methodology for Bringing Contemporary Poetry in the Classrooms« v okviru mednarodnega projekta sodelovanja Pesniki sedanjosti – Glasovi prihodnosti, v kateri je predstavljeno 50 pesmi petdesetih mednarodnih pesnikov in pedagoški pristopi vseh partnerskih držav k vključevanju poezije v šole
- Publikacija Izobraževanje, umetnost in družbena angažiranost: raziskovanje izobraževalne vrednosti umetniške prakse: Priročnik za umetnostno vzgojo, v okviru mednarodnega projekta Elpis, sheme Erasmus+, s poudarkom na krepitvi pedagoških veščin z različnimi umetniškimi praksami
- drugo in začetek tretje sezone programa Pionirski teater, v sklopu katerega smo ponudili številne predstave in koncerte svobodnih kulturnih ustvarjalcev za otroke in odrasle
- sodelovanja na dogodkih Mestne občine Ljubljana, namenjenih kulturni vzgoji in kreativnemu preživljanju prostega časa otrok in mladih

- 2 team buildinga, kjer smo se povezovali vsi zaposleni
- izobraževanja, ki so se jih želeli udeležiti zaposleni
- supervizije za pedagoge
- redna srečanja ožje ekipe in vseh zaposlenih ter zunanjih sodelavk in sodelavcev zavoda
- uspešno izvedbo in zaključek mednarodnega projekta Pang – Uprizoritvene umetnosti za naslednjo generacijo. Navodila za boj ob sodnem dnevu., projekta mednarodnega sodelovanja programa Ustvarjalne Evrope
- uspešno izvedbo in zaključek mednarodnega projekta Elpis – Umetniško izražanje, ustvarjanje in družbena inovacija: vloga pedagogov pri dostopnosti do umetnosti ter projekta mednarodnega sodelovanja I AM HOPE, obeh programa Erasmus+.
- Uspešna izvedba in nadaljevanje mednarodnega projekta sodelovanja Pesniki sodobnosti – Glasovi prihodnosti, sheme Ustvarjalna Evropa
- Uspešna prijava in začetek izvedbe novega projekta sodelovanja v shemi Ustvarjalna Evropa, Mind the Gap povezovanje umetnosti, izobraževanja in duševnega zdravja
- prenovljeno marketinško strategijo in novo celotno grafično podobo Pionirskega doma, ki ga bomo predstavili v letu 2025
- izpite za mednarodno preverjanje znanja iz angleškega in španskega jezika (smo uradni izpitni center za angleščino in španščino), kjer beležimo vedno večje zanimanje

KAZALCI

I. FIZIČNI KAZALCI

Leto 2024 je bilo uspešno, saj smo ohranili veliko število mladih, ki se vključujejo v naše celoletne programe. Čeprav se vsako leto nekateri odločijo zaključiti svojo pot pri nas zaradi nadaljevanja šolanja ali drugih razlogov, nas veseli, da se nam pridružijo novi tečajniki. To je rezultat našega truda pri predstavitvi programov in ugleda, ki smo si ga z leti zgradili v širši skupnosti.

V šolskem letu 2023/24 je bilo vpisanih 1.243 otrok, mladih in odraslih.

Med šolskimi počitnicami smo organizirali jesensko počitniško šolo (2 programa), katero je obiskovalo 12 otrok, ter zimsko počitniško šolo (2 programa), katero je obiskovalo 22 otrok. Med poletnimi počitnicami smo programe izvedli v šestih tednih (24 programov), katere je obiskalo 298 otrok.

Vse naše redne letne festivale, ki zajemajo glasbo, film, literaturo, znanost, gledališče, ples in umetnost, smo vsebinsko in oblikovno dopolnili. Vzporedno z njihovo izvedbo smo organizirali tudi vsebinsko usklajena usposabljanja za mentorje. Festivali vključujejo mlade ustvarjalce, ki se na zaključnih dogodkih predstavijo širši javnosti in s tem pridobijo dragocene izkušnje na področju nastopanja.

Predstavili smo se na dogodkih Mestne občine Ljubljana, kot so Junij v Ljubljani, Luv Fest, Evropski teden mobilnosti, Igraj se z mano, Prešernov dan kulture in Čarobni gozd.

Zavod je v letu 2024 obiskovalo 30 otrok, ki so plačali del šolnine ali bili popolnoma oproščeni plačila šolnine. Z oprostivjo plačila smo omogočili obiskovanje dejavnosti tudi osebam s posebnimi potrebami.

V sklopu programa Pionirski teater, ki uspešno deluje že tretjo sezono, smo tržili tudi Dvorano Jenko na Miklošičevi 28, matično dvorano za dogodke Pionirskega teatra. Uporabniki jo prepoznajo kot primeren uprizoritveni prostor za gledališke predstave in koncerte. Leta 2024 je Dvorana Jenko gostila glasbene, gledališke in pesniške nastope. Dvorano pa uporabljamo tudi za naše tečaje plesa.

II. FINANČNI KAZALCI

V letu 2024 je bilo skupnih prihodkov 2.342.758 EUR, od tega lastnih prihodkov v višini 1.287.758 EUR, delež Mestne občine v višini 1.055.000 EUR.

Gibanja razmerja med lastnimi viri in MOL je prikazan v spodnji razpredelnici:

leto	2017 V (EUR)	2018 V (EUR)	2019 (v EUR)	2020 (v EUR)	2021 (v EUR)	2022 (v EUR)	2023 (v EUR)	2024 (v EUR)
Skupaj	1.304.431	1.417.642	1.485.067	1.223.854	1.344.259	1.856.666	2.151.373	2.342.758
lastni vir	663.115	752.135	774.419	424.354	454.259	1.031.666	1.111.373	1.287.758
MOL	641.316	665.507	710.648	799.500	890.000	825.000	1.040.000	1.055.000

Realizirani so bili vsi programi in projekti, ki smo jih napovedali za koledarsko leto 2023/24.

Zamenjali smo nekaj tehnične opreme v Festivalni dvorani, primorani pa smo bili tudi sanirati dotrajane dele stavbe, ki bi lahko bile nevarne za obiskovalce. Na vseh treh lokacijah (Vilharjeva 11 in 15, Komenskega 9 in na Miklošičevi 28) smo gospodarno ravnali s porabo energentov in skrbeli za primernost prostorov za lastno uporabo in najeme. Dopolnjujemo računalniško omrežje in končali smo s prehodom »na oblak«.

Nadaljujemo sodelovanja s partnerji in sponzorji.

III. OPISNI KAZALCI

S koncem leta 2024 se je članom Svet zavoda in Strokovnega svet iztekel mandat. V letu 2024 smo imeli tvorne seje, na katerih smo brez glasov proti potrjevali ukrepe in sklepe v dobrobit Pionirskega doma. Člani so bili z našim delovanjem izjemno zadovoljni.

Vidni in izpostavljeni smo v novicah Mestne občine Ljubljana. Vedno več nas za sodelovanje kontaktirajo zunanje institucije.

V letu 2024 smo v sodelovanju s podjetjem Lek odprli prvi pravi otroški laboratorij nove generacije. S tem smo dobili veliko zanimanja tudi na področju gospodarstva. Nadaljuje se priljubljenost za kulturne dneve osnovnih in srednjih šol, iskani smo za organiziranje valet in rojstnih dni. Festivalna dvorana je s svojim številom zasedenosti spet prekašala prejšnje leto.

Pri evropskih projektih nas kontaktirajo sorodne institucije iz držav članic Evropske unije. Zaradi kakovosti programov, predvsem pa inovativnosti naših pristopov, smo pogosto vabljeni k sodelovanju pri mednarodnih projektih.

Naši avtorski festivali privabijo mlade udeležence iz celotne Slovenije, mednarodni festivali pa mlade kreativce iz različnih držav sveta.

Naša prepoznavnost se širi tudi prek naših mladih tečajnikov, ki so večji in stalno prisotni na socialnih omrežjih. Postali so neformalni ambasadorji Pionirskega doma, saj z veseljem objavljajo in z vrstniki delijo pozitivne izkušnje, ki jih izkusijo pri nas. Več o tem v poglavju Izvajanje komunikacijskega načrta Pionirskega doma.

Skrbno izbiramo našo prisotnost na prireditvah, festivalih in tekmovanjih tako v okviru Mestne občine Ljubljana kot tudi Slovenije in tujine.

Našim tečajnikom smo omogočili, da stopijo pred širšo publiko, premagajo tremo in pridobijo dragocene izkušnje. Sodelovali so lahko na različnih področjih, kot so likovna umetnost, film, gledališče, glasba in jeziki, preizkusili pa so se tudi v oglasih in promocijskih videih. Na mednarodnih tekmovanjih iz znanja tujih jezikov so dosegli izjemne uspehe.

V letu 2024 smo v Pionirskem domu nadaljevali z uspešnim pridobivanjem evropskih sredstev iz programov Ustvarjalna Evropa in Erasmus+. Zaključili smo več pomembnih mednarodnih projektov in pričeli z novimi pobudami na področju umetnosti, izobraževanja in družbene angažiranosti. Uspešno smo izvedli in zaključili mednarodne projekte *Pang – Uprizoritvene umetnosti za naslednjo generacijo* (Ustvarjalna Evropa), *Elpis – Umetniško izražanje, ustvarjanje in družbena inovacija: vloga pedagogov pri dostopnosti do umetnosti* ter *I AM HOPE* (Erasmus+). Nadaljevali smo z izvajanjem projekta *Pesniki sodobnosti – Glasovi prihodnosti* (Ustvarjalna Evropa) ter uspešno prijavi in začeli izvajati novi projekt *Mind the Gap*, ki povezuje umetnost, izobraževanje in duševno zdravje.

Skozi omenjene projekte Pionirski dom še naprej nadgrajuje svoje bogate umetniško-pedagoške prakse in pokriva naslednja področja delovanja:

- Organizacija in izvedba delavnic neformalnega učenja za študente pedagoških smeri, mladinske delavce in učitelje z namenom povezovanja umetniških dejavnosti, formalnega izobraževanja ter civilno-družbenih in socialnih tem.
- Vzpostavitev in izvedba multidisciplinarnega programa pedagoško-umetniških delavnic s strokovnjaki iz različnih umetniških področij (glasba, gledališče, likovna umetnost).
- Naslavljanje problematike marginalizacije in družbene neenakosti med mladimi z vključevanjem v umetniške procese, zlasti na področju uprizoritvenih umetnosti (gledališče, ples).
- Podpora izdaji publikacij, ki so del mednarodnih projektov in vključujejo umetniške ter pedagoške prakse.
- Približevanje sodobne poezije dijakom, učiteljem in širši javnosti.
- Opolnomočenje pesnikov za bolj suverene nastope pesniških branj in predstavitev skozi preizkušene umetniško-pedagoške prakse.
- Povezovanje gledališke improvizacije in sodobnega giba ter ustvarjanje gledaliških predstav z mladimi in tujimi umetniki.
- Uporaba neformalnega učenja kot orodja za krepitev duševnega zdravja in splošnega dobrega počutja mladih.

Skozi vsa ta prizadevanja Pionirski dom ostaja ključni akter na področju umetnosti in izobraževanja, povezuje različne discipline ter ustvarja trajnostne učinke v širši skupnosti.

IV. ČLOVEŠKI VIRI

Zaposlovanje in kadrovska rast

Zaposleni – v zavodu je na dan 31. 12. 2024, 28 redno zaposlenih (od tega 1 za 60 % delovni čas in 1 za 47,5 % delovni čas).

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2024 je bilo 26.

Ker z zaposlenimi pedagogi ne moremo pokriti vseh tečajev, ki jih nudimo, smo tudi v letu 2024 kadrovske manjke reševali s strokovno usposobljenimi zunanji sodelavci in študenti.

8 zaposlenih je starih nad 50 let, od tega so 4 zaposleni v varovani kategoriji (nad 55 let). Z 31. 12. 2024 se je 1 delavec na delovnem mestu čistilka upokojil.

Odsotnosti zaradi bolniških odsotnosti niso pomembno vplivale na delovanje zavoda in smo tako uspeli izpeljati vse programske zastavljene cilje.

Poleg redno zaposlenih sodelujemo tudi s 83 zunanjimi pedagogi in umetniki, ki s svojim raznoliki znanjem in drugačnim pristopom ključno prispevajo h kakovosti naših programov.

Redno tedensko sestankujemo z vodji oddelkov in tako sproti rešujemo kadrovska, logistična, finančna ter predvsem vsebinska vprašanja. Z deljenjem informacij iz različnih oddelkov skrbimo za skladnost poslovanja, si poročamo o narejenem delu, planiramo za prihodnje in usklajujemo programe. Vsak oddelek izvaja tudi svoje tedenske sestanke. Po potrebi skličemo tudi ločene sestanke na posamezne teme. Sodelovanje med oddelki je tvorno in pozitivno.

Zdravstveni pregledi zaposlenih so bili opravljeni skladno z rednim letnim programom.

Izobraževanje zaposlenih in zunanjih sodelavcev

V letu 2024 smo organizirali dva team-buildinga, ki sta naš kolektiv še bolj povezala in nam dala novega zagona za delo. Dragoceni so bili uvidi v delovanje različnih skupin, med seboj smo delili dobre prakse in dobili mnogo novih idej.

Izpolnjevali smo individualne želje po izobraževanju sodelavcev. Največkrat so se udeležili strokovnih izobraževanj na teme, ki jih pokrivajo pri svojem delu. Organizirali smo tudi skupinske delavnice s področja coachinga in mentorstva ter pogovore s strokovnjaki. Redne so bile tudi supervizije za pedagoge.

Nudili smo kar nekaj strokovnih praks za študente in dijake, jih vključevali v organizacijo počitniških šol in festivalov, prireditev in predstav. Dragocene izkušnje, ki jih dobijo pri nas, še oplemenitijo teorije, naučene na fakultetah, kot so pedagoška, filozofska, socialno delo in sorodne.

V. OCENA VPLIVA POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

V bogati, 60 letni zgodovini neprekinjenega delovanja Pionirskega doma, smo postali in ostali vodilna institucija na področju izven šolskega izobraževanja otrok in mladih, pa tudi odraslih. Veseli nas, da smo prepoznavni tako po celi Sloveniji, kot tudi v sorodnih institucijah po svetu. Generacije otrok, ki so pri nas vzljubile širok pester kultur in kultur sveta, danes sooblikujejo sodobno družbo. Podprti s temeljnimi vrednotami bo njihov vpliv na prihodnost pomembno vplival na skupnost. Z vedno večjim poudarkom na pomen duševnega zdravja Pionirski dom vstopa na pot preoblikovanja izobraževalnega sistema za osnovnošolce in srednješolce. Prepoznavamo preživele vzorce in si prizadevamo, da bi bile nujne spremembe celostno implementirane v javno šolstvo.

S strokovnimi pedagogi različnih področij raziskujemo načine celostne obravnave mladega posameznika. S strokovno javnostjo in skupinami, ki v svojem delovanju obravnavajo mlade, sodelujemo s ciljem približati nova znanja na njim zanimiv način. Tako smo s projektom novega laboratorija nagovorili otroke, ki jih zanima naravoslovje in tudi tiste, ki o tem do sedaj še niso premišljevali. Kajti na svetovni ravni je opaziti drastični upad zanimanja za naravoslovne vede in posledično deficit zanimanja za tovrstne poklice, ki pa so tudi poklici prihodnosti.

S tretjo sezono programa Pionirski teater razvijamo občinstva in smo glasen zagovornik obiskovanja kulturnih prireditev vseh zainteresiranih, ne glede na status, spol in starost. Veselijo nas novi gostje, ki kmalu vzljubijo kulturo obiskovanja predstav, saj jih nudimo tako za odrasle kot tudi za otroke in mladino. Še več, kot producenti in koproducenti se aktivno vključujemo v kreiranje novih odrskih vsebin, tudi z našimi tečajniki gledališke igre.

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

PIONIRSKI DOM – CENTER ZA KULTURO MLADIH	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število zaposlenih	33	32	31	33	28	28
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	18	13	12	14	9	9
Število vpisanih v dejavnost	1401	1297	1.309	1.368	1.276 (+278 počitniške šole)	1.243 (+332 počitniške šole)
Število vpisanih v kulturno - vzgojne programe	820	790	814	842	931 (vključene počitniške šole)	1.010 (vključene počitniške šole)
Število prireditev (od tega v Festivalni dvorani)	394 (203)	103 (83)	196 (82)	216 (155 v FD)	379 (160)	347 (137)
(od tega javna služba)	304		38 (v FD)	92 v FD	83	124
Število obiskovalcev (od tega v Festivalni dvorani)	105.335 (52.455)	11.630 (11.330)	15.604 (3.134)	29.359 (21.765 v FD)	44.091 (38.872)	68.306 (51.065)
(od tega javna služba)	85.100		1.470 (v FD)	12.908	19.751	26.902
Sredstva sponzorjev /donatorjev	3.940 €	440 €	200 €	35.049 €	40.635 €	32.400 €
Prihodki	1.485.068 €	1.223.854 €	1.344.259 €	1.856.666 €	2.151.373 €	2.342.758 €
Odhodki	1.483.748 €	1.222.212 €	1.341.503 €	1.849.821 €	2.144.517 €	2.340.677 €
Delež lastnih prihodkov	52,15 %	34,67 %	33,79 %	55,57 %	51,66 %	54,97 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	2	1	3	0	0	0
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	7	3	12	2	3	0
Število tujih koprodukcij	2	0	22	0	0	0
Število kulturno - turističnih dogodkov	7	3	3	4	3	3

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja

Z načrtovanimi finančnimi sredstvi Mestne občine Ljubljana in tudi sponzorskimi sredstvi smo investirali v posodobitev in obogatitev tehnične opreme za oddajo Festivalne dvorane, ki je naša pomembna tržna dejavnost. S tem smo dosegli več najemov in pridobili nove stranke. K investicijam vsako leto sodijo tudi neizogibne obnove najbolj dotrajane opreme, doletele pa so nas tudi nenačrtovana popravila strojne in informacijske opreme, glinene peči, radiatorjev in podobne nepogrešljive opreme, brez katerih bi bilo naše delovanje ogroženo.

Nezanemarljivo vsoto sredstev smo namenili tudi za izobraževanja naših zaposlenih ter plačila honorarnih sodelavcev, ki smo jim zaradi fluktuacije in odprtega kadrovskega trga dvignili urne postavke, da smo jih obdržali kot stalne.

Večja investicija je bila tudi prenova celotne grafične podobe, ki je vključevala zasnovano in idejno rešitev logotipa ter vse pripadajoče grafike. Vzporedno smo se lotili tudi prenove zastarele in

nefunkcionalne spletne strani. Obe posodobitvi, povezani z visokimi stroški, sta bili za prepoznavnost in komunikacijo na trgu nujni. Ocenjujemo, da smo z razpoložljivi sredstvi našli optimalne rešitve in ponudnike, ki bodo nove rešitve tudi redno vzdrževali.

Kljub nenačrtovanim dvigom urnih postavk, v kar smo bili zaradi situacije na trgu dela primorani ter nenačrtovanim dvigom plač v javnem sektorju, kar je za 8 plač, ki jih krijemo z lastnimi sredstvi, občutno vplivalo na naše finance, smo s sredstvi ravnali gospodarno in preudarno. Investicije so bile skrbno načrtovane in z rebalansom smo leto zaključili v mejah pričakovanega.

KULTURNO – UMETNIŠKI PROGRAMI

1 UPRIZORITVENA UMETNOST

1.1 DEJAVNOSTI: GLEDALIŠČE, MUZIKAL, PLES

PEDAGOGINJE IN PEDAGOG: Bjanka Kršmanc, Urša Strehar Benčina, Vesna Anđelković, Nika Juvan, Staša Prah, Sara Gorše, Saša Lončar, Ana Romih

1. Vsebina

Uprizoritvena umetnost v Pionirskem domu temelji na dveh programih: gledališče in ples. Vsi programi temeljijo na skupinskem ustvarjalnem procesu, kjer se mladi udeleženci v sproščenem in varnem okolju urijo v različnih elementih umetniških zvrsti, medsebojnem sodelovanju, razvoju individualnih spretnosti, krepijo medsebojno zaupanje ter lastno samozavest. Vse programe prav tako združujejo končni nastopi, kjer se mladi preizkusijo v nastopanju pred občinstvom, se soočijo s tremo in tako izkusijo različne faze ustvarjalnega procesa. Vse dejavnosti razvijajo ustvarjalnost mladih, zavedanje prostora in odrske orientacije, ozaveščanje lastnih teles ter drugih načinov izražanja, prepoznavanje in ozaveščanje različnih čustvenih stanj ter različne veščine ter načine izražanja, specifične za različne umetniške zvrsti. Vsi programi temeljijo tudi tako na estetski kot etični komponenti ustvarjanja ter spodbujajo mlade tudi k spremljanju profesionalnih oblik ustvarjanja.

Vsi programi v juniju pripravijo skupinske zaključne nastope, kjer glavnino občinstva navadno predstavljajo starši, sorodniki in prijatelji udeležencev. Plesne skupine so se predstavile na festivalu sodobnega plesa Kalejdoskop, gledališke pa so svoje nastope izvedle v gledališki sobi Pionirskega doma ter v prostorih Pionirskega teatra na Miklošičevi. S septembrom so se skupine osnovale na novo – proces se je začel z ustvarjalnim »opismenjevanjem«, vzpostavljanjem varnega ustvarjalnega prostora, razvijanjem domišljije ter prepoznavanjem predznanj posameznikov, ki so temelj za nadaljnje delo v skupinah.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vse skupine so v juniju uspešno zaključile delo z zaključnimi predstavami in predstavitvami. Glede na to, da se skoraj vse skupine srečujejo enkrat na teden po dve šolski uri (razen nekaterih plesnih skupin, ki imajo vaje dvakrat na teden), so tudi končni produkti temu primerni – gre za krajše nastope, ki so tako produkcijsko kot infrastrukturno manj zahtevni. Glavni pokazatelj učinkovitosti dela uprizoritvenih umetnosti v Pionirskem domu tako niso le nastopi, temveč to, da večina otrok in mladih svoje delo v skupinah nadaljuje več let, da pridobivajo spretnosti, ki jim pomagajo na različnih področjih življenja (ne le pri nastopanju, temveč nasploh pri delovanju v skupinah, komunikaciji ter soočanju z življenjskimi izzivi) ter da so zmožni lastnega izražanja ter obenem sodelovanja z drugimi.

Tudi v jeseni so vsa področja uprizoritvene umetnosti uspešno začela svoje aktivnosti in do decembra razvijala predvsem umetniško "abecedo" – razvoj veščin, spretnosti in orodij, s pomočjo katerih bodo v prvi polovici naslednjega leta pod vodstvom mentoric in mentorjev ustvarili tudi zaključne produkcije.

b) Učinkovitost

Načrtovane programe smo izpeljali v celoti –v gledališču je junija 2024 svoje delo zaključilo 14 skupin (poleg 12 rednih gledaliških skupin še skupina muzikal in ŠILA skupina), od septembra dalje pa deluje 15 skupin (poleg 13 rednih še skupina muzikal in skupina Gledališčenje pod vodstvom dramaturginje Staše Prah, ki je namenjena mentoricam gledaliških skupin). Plesno ustvarjanje je lani zaključilo 6 skupin ter skupina Raztegnitis, namenjena odraslim, ki želijo krepiti zavedanje in moč svojega telesa. Tudi v septembru je delo začelo 6 skupin ter skupina Raztegnitis – kljub temu, da nekateri starejši udeleženci ob odhodu na fakulteto navadno

zaključijo svoje ustvarjanje v Pionirskem domu, se je odprla nova skupina za začetnike, s čimer se število udeležencev ne spreminja v veliki meri.

c) Dostopnost

Čeprav je glavni val vpisov za novo šolsko leto med junijem in septembrom, ohranjamo možnost priključitve k skupinam in vpisa skozi celo šolsko leto. Skupno število udeležencev na uprizoritveni umetnosti je bilo konec leta 2024 tako 169 (gledališče in muzikal 125, ples 44).

3. Smernice za vnaprej

Tudi vnaprej načrtujemo raznolike programe uprizoritvene umetnosti, kjer mladi lahko spoznavajo različne ustvarjalno-umetniške izraze. Plesna umetnost bo še naprej temeljila na principih sodobne plesne umetnosti, ustvarjalnega giba ter avtentičnega gibalnega izražanja, kjer mladi skozi svoja telesa izražajo svoja občutja ter svoje izkušnje s svetom okrog sebe. Gledališko umetnost krepimo z različnimi mentorskimi pristopi, kjer poleg gledališke improvizacije, ki je bila kar nekaj let glavna metoda dela, z razširitvijo in dodajanjem programov mladim ponujamo tudi kombinacijo klasičnih dramskih pristopov prepletenih s sproščenimi vajami pod vodstvom Vesne Anđelković, program muzikal ter tudi program, ki učiteljicam in mentoricam dramskih skupin na šolah pomaga pri spoznavanju priprave gledališke predstave z mladimi.

Tudi vnaprej se želimo odzivati na potrebe mladih ter širiti ponudbo različnih kvalitetnih programov uprizoritvene umetnosti s temelji v sproščenem ustvarjanju in razvijanju potencialov udeležencev.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Udeleženci dejavnosti uprizoritvenih umetnosti so v prvi vrsti sprejeti v celoti, takšni kot so. Prav sprejemanje, pripadanje skupini in zavedanje, da je medsebojna raznolikost tista, ki krepi posameznike ter omogoča še boljše končne rezultate, je najpomembnejša popotnica, ki jo dobijo mladi udeleženci. V času, kjer je stisk mladih vedno več, so prav prostori sobivanja, prepoznavanja in izražanja čustev, krepitve samopodobe ter iskanja različnih načinov izražanja, rešitev in premagovanja izzivov in težav, tisto, kar mlade najbolj motivira in spodbuja, da nadaljujejo z dejavnostjo, vlagajo vanjo svoj čas in energijo ter se, kot govorijo sami, vsak teden znova veselijo obiskov skupin.

Program je zajemal širok starostni razpon, od predšolskih otrok (4 leta) do odraslih (45 let), kar je omogočilo prilagojene vsebine glede na razvojne in fizične značilnosti posameznih skupin.

S svojo strukturirano organizacijo in prilagodljivostjo je omogočil vključitev raznolikih udeležencev ter prispeval k širjenju uprizoritvene kulture v lokalnem in širšem okolju.

1.2 Avtorska gledališka predstava SKAKALKI

1. Vsebina

Gledališka predstava Skakalki temelji na poustvarjanju tekme smučarskih skokov. Igralki in igralca občinstvo že takoj popeljejo »s skokom na oder«, saj predstava nima klasične odrske postavitve, pač pa poskuša poustvariti občutek ciljne tribune in s tem vzpodbuditi občinstvo, da se vživi v navijaški duh in sodeluje pri soustvarjanju predstave. Najprej jih pričakata komentatorka, kameranka ter njuna pomočnika, ki jih posedeta po tribunah in opozorijo na primeren športen duh in vedenje na smučarski tekmi (oziroma predstavi). Nato s pomočjo voditeljice spoznamo tekmovalke, ki so si zelo različne – Sanjo, Artemido, Magno, Brzico in Venero. Sanja zelo rada spi, a ne pusti, da jo to ovira pri smučarskih skokih, Artemida je pogumna borka za pravico, Magna ima polno strahov, a se z njimi pogumno sooča, Brzica je tako hitra, da jo komaj zaznamo s prostim očesom, Venera pa zelo ceni lepoto, a se zaveda, da je največja lepota prav v srcu. Vse tekmovalke spremlja tudi za njih značilen slogan, ki ga zapojejo skupaj z občinstvom. Napeto ozračje med pripravami in skoki razbremenijo tudi oglasni bloki, kjer med drugim spoznamo Teleta in Maha, ki sta odkrila lepoto tega, da nisi sam. V drugem delu predstave skakalke izvedejo svoje (tehnično zelo raznolike) skoke, občinstvo pa jih podpira s prepevanjem njihovih sloganov. Na koncu spoznamo, da smo zmagovalke in zmagovalci prav vsi, saj smo se potrudili in nekaj izpeljali na sebi lasten način.

Predstava vsebuje najrazličnejše gledališko performativne elemente od glasbe, fizičnega gledališča, klovnovskih pristopov in inovativne večnamenske scenografske rešitve s katerimi vsako predstavo postavi v luč unikatnosti in neponovljivosti.

Predstava temelji v veliki meri na interaktivnem gledališču. Skozi različne prvine tekme smučarskih skokov (ogrevanje tekmovalk, razlago komentatorke, pozdrav navijačem, navijaške pesmi s slogani tekmovalk, skoki, reklamnimi bloki td.) se občinstvo tako nehote poveže v skupnost.

Predstava uporablja različne odrske elemente oz. elemente različnih tehnik gledališča. Zavoljo vsebinske narave predstave (predvsem tehnika uličnega gledališča), je postavitvev občinstva neklasična in jim omogoča večjo vpetost v dogajanje, z glasbenimi vložki, spodbujanjem pozitivnih navijaških pesmi in neposredno komunikacijo z občinstvom, jih pritegnemo v zgodbo. Ravno odzivanje občinstva tudi naredi vsako ponovitev edinstveno izkušnjo. Predstavo so sooblikovali performerji in performerke ter scenografinja in kostumografinja, ki imajo vsi izkušnje z uličnim oziroma interaktivnim gledališčem. Pomemben element je bil tehnični razvoj samih skokov, ki vključuje skakalko in performerja, ki deluje kot pomagač in jih fizično pomaga preleteti razdaljo.

Za predstavo je zelo pomembna tudi zvočno glasbena plat, ustvarjalci sta za osnovo vzeli koncept navijaške pesmi, a ga zmehčali v lep speven napev, ki predvsem podčrta slogovno unikatnost posameznega lika in s ponavljanjem gesel pomaga občinstvu, da si besedilo hitro zapomnijo (zapisano besedilo je tudi del scenografije) in tako sodelujejo pri podpori skakalkam s preperevanjem napevov, ki jih igralki spremljata na različnih inštrumentih. Tudi drugi elementi predstave imajo svojo zvočno kuliso in efekte, ki so vsi v živo odigrani na odru. V predstavi sta tako igralki uporabili svoje večletne izkušnje in znanje na področju zvočne glasovne produkcije.

V času, ko se družba vse bolj individualizira, se zdi toliko bolj pomembno ustvarjati vsebine, kjer se posameznike in posameznice združuje v skupnost, pa naj bo to le za kratek, umetno ustvarjen gledališki performans. Kombinacija različnih tehnik gledališča (gibalno, zvočno, interaktivno itd.) tako s svojo pluralnostjo ponuja priložnost, da se približamo različnim posameznikom in posameznicam in jih tako za dobre pol ure združimo z enim od glavnih ciljev predstave, skupaj ustvariti zabavno izkušnjo in razširitvijo tega kaj zares pomeni uspeh.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Pred začetkom ustvarjalnega procesa smo napovedali sledeče cilje:

- Opolnomočenje ženske vloge v športu
- Preseči nacionalne forme in temeljiti na multikulturalizmu
- Spodbujati domišljijo skozi prvine participatornega gledališča
- Zbuditi zanimanje za živo performativno umetnost

Med samim procesom je ustvarjalna ekipa nekoliko preoblikovala drugi cilj preseganja nacionalnih forma in temeljiti na multikulturalizmu v širši cilj Preseči ozke forme navijaštva na podlagi nacionalnosti in jih pretvoriti v iskreno vzpodbudo za uspeh posameznice, ne glede na njeno različnost. Ta cilj je ekipa zasledovala z načrtnim izogibanjem nacionalnim simbolom in reappropriaciji navijaških form v vzpodbujanje posameznice ne glede na njene osebnostne in druge lastnosti, s poudarkom na sprejemanju drugačnosti. Tako so ustvarjalci oblikovali zelo različne like skakalk in uporabili navijaške slogane za povzdigovanje njihove različnosti.

Vse zastavljene cilje smo s predstavo dosegli v celoti, saj s postavljanjem žensk v ospredje, kar je bil ne samo poudarek predstave ampak tudi komuniciranja z javnostjo o sami predstavi, sprevračamo ustaljen moški spol kot nevtralen, s poudarjanjem lastnosti likov, ki so morda arhetipsko razumljeni kot ženski in z njihovim opolnomočenjem skozi slogane smo prvi cilj v celoti dosegli. Odziv občinstva in odlične doseg v smislu števila gledalcev pa priča o tem, da smo dosegli tudi cilj »zbuditi zanimanje za živo performativno umetnost«. Predstava je zelo sodelovalna in otroci so se odlično odzivali, zato menimo, da smo dosegli tudi cilj spodbujanja domišljije skozi prvine participatornega gledališča.

b) Učinkovitost

Idejna in umetniška zasnova predstave je delo Teje Bitenc in Tee Vidmar, a ustvarjalna ekipa, ki obsega še 2 performerja, producentko, scenografinjo/kostumografinjo in oblikovalca vizualnih materialov, priča k večji produkcijski zahtevnosti same predstave in s tem tudi prinaša večji strošek. Dobro delovanje širše umetniške ekipe je bilo ključno za uspešno izvedbo projekta, ki je rezultiral v umetniško inovativni in celovito dovršeni stvaritvi, ki se lahko pohvali s širokim dosegom občinstva in nadstandardno umetniško vrednostjo, o čemer priča tudi dejstvo, da se je predstava kmalu po premieri že predstavila na mednarodnem festivalu uličnega gledališča Ana Mraz, vabljen je tudi na druge mednarodne festivale v 2025.

c) Dostopnost

Predstava je primerna za otroke od 3. leta dalje, zastavljena pa je na način, da nagovarja cele družine in starostno raznoliko občinstvo, saj se za vsakogar najde nekaj. Premiero 10. 11. 2024 si je ogledalo preko 300 otrok in odraslih, v letu 2024 pa je predstava imela tudi 5 ponovitev. 9.12., 13.12. in 14.12. v Festivalni dvorani, 18. 12. so jo odigrali za otroke na onkološkem oddelku Pediatrične klinike (okoli 20 otrok), 26. 12. pa v okviru mednarodnega festivala uličnega gledališča Ana Mraz, kjer si jo je na Gornjem trgu v Ljubljani ogledalo okoli 60 otrok in odraslih.

Dostopnost predstave je del same umetniške zasnove, saj je postavitve predstave narejena tako, da se jo lahko izvaja tako na odru kot na ulici ali prostorih brez tradicionalnega gledališkega odra, tudi scena je narejena na način, da je multifunkcionalna in prenosna, kar omogoča gostovanja na najrazličnejših prizoriščih.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje načrtujemo še več ponovitev predstave in gostovanj na številnih lokacijah, v načrtu imamo ponuditi predstavo šolam (tako za gostovanje na šolah kot za ogled v Festivalni dvorani), dogovarjamo se tudi za gostovanje v Mariboru na mednarodnem festivalu Rdeče zore.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec, ki si ogleda predstavo lahko od nje pridobi marsikaj, to je precej odvisno tudi od starosti udeležencev. Nekateri se bodo prvič spoznali s smučarskimi skoki in konceptom tekme, spoznajo se z drugačnim pogledom na tekmovalni šport, kjer so v ospredju vrednote sodelovanja, podpore in pozitivnih navijaških prvin. Razvija občutek za enakopravnost spolov in nezavedno presega stereotipa, ki še vedno pestijo ženske v tekmovalnem športu. Na sproščen in zabaven način goji veselje do performativnih umetnosti in gledališča in se skozi participatorne prvine navduši za sodelovanje pri umetniškem ustvarjanju. Predstava nagovarja tako posameznike kot cele družine, saj se ustvarjalci zavedajo, da je pogosto potrebno navdušiti starše, da ti navdušijo svoje otroke.

1.3 Avtorska predstava »ANATOMIJA TIŠINE ALI TABU SPOLNA VZGOJA« (delovni naslov Lenoba)

1. Vsebina

Na začetku procesa ustvarjanja avtorske predstave smo začeli z delovnim naslovom "Lenoba". Ta naziv je v tem obdobju predstave predstavljal začetno točko raziskovanja. Skozi to obdobje smo želeli osvetliti predvsem odnos do posameznih čustvenih stanj ter raziskati, kako se ta lahko razvijajo in utelešajo skozi sodobne vsakdanje izkušnje in interakcije. Začetna raziskava je bila usmerjena v analizo notranje bitke likov s svojo lenobo in kako to čustvo vpliva na njihove telesne in emocionalne preplete. Delovni naslov nas je vodil, vendar smo hitro spoznali, da raziskava čustvenih blokad in tem, kot so odlašanje, samospoštovanje in motivacija, odpira širša vprašanja, ki niso nujno le omejena na "lenobo".

Sčasoma smo s skupino začeli prepoznavati, da so vprašanja, ki smo jih obravnavali skozi prizmo "lenobe", tesno povezana z veliko večjim in nujnejšim tematskim okvirom – temami telesnosti in socialne kondicije mladih v sodobnem svetu. Tako so družbeno pričakovana in kulturno zakoreninjena vprašanja spolne vzgoje postala rdeča nit v našem nadaljnjem ustvarjanju. Postopoma smo razširili naš pristop in raziskovalno pozornost začeli usmerjati v področje

čustvenih stanj, prepoznati in poimenovati čustva, ki jih mladi doživljajo, ko se spopadajo s hormonskimi spremembami in kompleksnostjo medsebojnih odnosov.

Ključen preboj v procesu je bil korak, ko smo dosegli ključne spremembe v naših dramaturških raziskavah. Zanimanje, ki smo ga začeli namenjati telesnosti, notranjemu dialogu posameznikov ter njihovem doživljanju intimne v različnih socialnih in kulturnih kontekstih, nas je pripeljalo do konceptualne odločitve, da delovni naslov »Lenoba« spremenimo v "Anatomija tišine" (kot nekaj, o čem ne govorimo veliko a želimo se pogovarjati). Ta sprememba ni bila zgolj pomensko vezana na nove smeri naše ustvarjalne vizije, temveč je postala ključna točka za odprtje področja raziskovanja tišine kot čustvenega in osebnega stanja, ki nastopi v trenutkih negotovosti v telesu, oz. strahu, sramu, bolečini, hrepenenju,...

Z izbiro "Anatomije tišine" smo želeli raziskati, kako so tišina in odsotnost besed postale nekakšen zaščitni mehanizem pred preveč pogosto stigmatiziranimi in normativnimi pričakovanji v družbi. Očistili smo prostor za nadaljnji dramaturški razvoj, v katerem se skozi zgodbo, gibanje in telesnost likov uresničujejo posamezna, skoraj neslišna, čustvena stanja, ki krojijo identiteto mladega človeka, natančneje identiteto mladega človeka v odnosu do spolnosti in telesnosti.

Na ta način je "Anatomija tišine ali Tabu: Spolna vzgoja" postala odgovor na raziskavo čustvenih stanj, prepoznavanje in poimenovanje čustev ter odzivov v našem telesu v različnih situacijah, ki spremljajo odraščane mladih. Predstava raziskuje spolnost skozi oči mladih, ki se spopadajo z lastnimi telesnimi spremembami, odraščanjem in medosebnimi odnosi.

Predstava odpira ključna vprašanja, s katerimi se srečujejo mladi, in osvetljuje pogosto prezrte ali tabuzirane teme. Gledalcem ponuja pristen vpogled v intimni svet mladih, ki z raznolikimi izkušnjami raziskujejo svojo identiteto, telo in čustva. V središču dogajanja je lik TELO, ki ga upodablja Pia Pleško, obdan s simbolnimi liki, kot so Strah, Poželenje in hrepenenje, Bolečina in Impulzivnost. Ti liki s simboliko izražajo čustvene in telesne spremembe ter odzive, ki spremljajo odraščanje.

Predstava mladim omogoča, da se ukvarjajo z vprašanji, ki jih je pogosto težko izraziti v vsakodnevnem življenju. Ustvarja varen prostor za razmislek, izražanje in razpravo o tišini in tabu temah. Razbijanje tabujev je ključno za zmanjševanje stigme, ki pogosto spremlja te teme, ter pomaga mladim razumeti, da v svojih izkušnjah niso osamljeni. S tem pridobijo občutek pripadnosti, podpore in samozavesti, kar pozitivno vpliva na njihov čustveni razvoj.

Dialog med generacijami

Ena izmed pomembnih vrednosti predstave je tudi spodbujanje dialoga med generacijami. Po njej se lahko mladi in odrasli skupaj pogovorijo o temah, ki jih odpira uprizoritev. To je priložnost za starše, učitelje in pedagoge, da prisluhnejo mladim in bolje razumejo njihova doživetja.

V predstavi nastopajo tečajniki Pionirskega doma, skupina TEPO3

Pod režijo predstave Anatomija tišine ali Tabu: Spolna vzgoja se podpisuje mentorica gledališke dejavnosti Pionirskega doma Vesna Anđelković. Magistra znanosti dramskih umetnosti in profesionalna igralka ima bogate izkušnje na področju poučevanja igre. Tečajnike gledališča, ki nastopajo v predstavi, je skozi proces ustvarjalnega giba vodila plesna pedagoginja in koreografinja Ana Romih. S svojim delom je mlade opolnomočila ter jih spodbudila k iskanju lastnega umetniškega izraza, ki je zaokrožil posamezne vloge v predstavi. Vokalno je nastopajoče pripravila uveljavljena pevka zasedbe Fake Orchestra in glasbena pedagoginja Ana Vipotnik. Na odru se tako predstavijo Pia Pleško, Zala Potočnik, Maša Vasiljević, Marjetka Puc in Tia Rozman, ki je bila tudi asistentka režije. Kostumografija je nastala pod okriljem znamke Incognito design.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Obstaja izjemno zanimanje po predstavi. Pozitivne reakcije so potrdile pomen in potrebo po odprti in iskreni debati o tabu temah in spolni vzgoji mladih. Gostovanje na Radio Slovenija 1, oddaja Hudo; dogovorjeno gostovanje v oddajo Dobro jutro RTV SLO1. Predstava nagovarja osebna vprašanja in izkušnje z dajanjem prostora za iskren pogovor. Naši cilji so bili: senzibilnost in ozaveščanje, spodbujanje empatije, izboljšanje medsebojnega razumevanja, povečanje ozaveščenosti o tabu temah, in da je dobro pogovarjati se o njih.

b) Učinkovitost

Delo je potekalo v skupini, delo na avtorski predstavi, igralci so soustvarjalci besedila, s temeljnim premislekom pedagoginje za razvoj likov (telo+ čustva), kar je v rezultatu pripomoglo k uspešnosti izvedbe. Igralci igrajo simbole, kar je igralo ključno vlogo v prepoznavnosti doživetih čustvenih stanj in odzivov pri telesu. Kostumi so barvno in stilsko usklajeni, brez kože, ki se kaže na odru, z ustvarjalnim gibom in petjem.

c) Dostopnost

Predstava bo dostopna v Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih, z željo po gostovanju na šolskih odrih za +14, prijavami na festivalih, mestih z večjim številom mladih. Občinstvo je lahko široko in raznoliko, kar bo okrepilo vpliv predstave.

Predstava je odlično sprejeta zaradi njene umetniške in poučne note, brez občutka pretirane sramežljivosti za otroke ali stresa, kar ustvarja varno okolje za publiko.

3. Smernice za vnaprej

Razširitev in prilagoditev tematike: Predstavo bi bilo dobro razširiti na najstnike različnih starosti, mislimo na mlajše (+13 let) in različnih ozadij, saj bi širši spekter udeležencev odprl nove poglede na nekatere teme. Uporaba tehničnih sredstev (digitalni podporni materiali) bi dodatno okrepila prizadevanja za vključevanje edukacije v zabavni in dostopnejši obliki.

Interaktivni deli: Da bi predstava boljše vplivala na gledalce, bi lahko predvideli dodatne delavnice ali pogovorne krožke, ki bi omogočili nadaljnjo obravnavo občutljivih vprašanj, kot so sramežljivost, hormonske spremembe, samopodoba, zaljubljenost, odnos do lastnega telesa. To bi pripomoglo k nadaljnji izobrazbi in transformaciji v medsebojnih odnosih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci programa pridobijo številne koristi, ki segajo od gledališke vzgoje, razvijanja osebnih in čustvenih veščin do globljega razumevanja temeljnih vprašanj, kot so odrasčanje, spolna vzgoja in odnosi. Proces na pripravi avtorske predstave je omogočil članom, da skozi umetniški proces raziskujejo in izražajo svoja čustva ter se soočajo z vprašanji, ki jih pestijo v odrasčanju in vsakodnevnem življenju.

V programu in delu na predstavi člani razvijajo veščine komunikacije, sodelovanja in raziskovanja, ki niso zgolj omejene na umetnost, ampak so prenosljive tudi na druge vidike življenja.

Poleg tega se udeleženci obogatijo z izkušnjo izražanja svojih misli in čustev skozi gledališče, kar pomaga pri gradnji samozavesti in razvijanju empatičnega razumevanja drugih. Takšen projekt omogoča tudi širši vpogled v kompleksnost čustvenih stanj, ki vplivajo na naše življenje in medsebojne odnose.

Udeleženci so se naučili novih gledaliških tehnik in pristopov v gradnji lika, karakterja, ki lahko obogati njihovo ustvarjalno prakso in jih opolnomoči za prihodnje projekte. Udeleženci so skozi ta program pridobili ne samo nova znanja in veščine, ampak tudi sposobnost kritičnega razmišljanja in izražanja z uporabo umetniških metod.

Lahko rečemo, da so udeleženci programa pridobili: globoko razumevanje, empatijo in občutek povezanosti, samorefleksijo, ustvarjalnost in izražanje in spretnosti timskega dela. Udeleženci so tudi pridobili emocionalno razbremenitev in podporno komunikacijo.

2 LIKOVNA UMETNOST

PEDAGOGINJE IN PEDAGOGI: Iztok Amon, Rosalia M. Arnšek, Boris Beja, Eva Kuhar Jeraj, Nina Koželj, Helena Tahir, Satya Pene

1. Vsebina

Likovna umetnost v Pionirskem domu obsega različne dejavnosti, predvsem pa izvaja generacijsko najbolj razširjeno ponudbo za otroke, mlade in odrasle. Skozi vsa leta širi in pogloblja ustvarjalne vsebine likovnega snovanja za vse ljubitelje likovne umetnosti z različnimi predznanji in nudi podporo v likovnem ustvarjanju tudi osebam s posebnimi potrebami.

V ateljejih Artcentra delo poteka zelo individualizirano, a z odkrivanjem novih vizualizacij, ki jih vsak posameznik ob podpori mentorja vnaša v svoje likovno polje. Pri udeležencih gre za raziskovanje tehnik, ki jih nadgrajujejo z eksperimentiranjem skozi obdobje ustvarjanja. Svojo prakso od začetne zamisli do končne izvedbe umetniškega dela reflektirajo skozi individualne in skupinske konzultacije ter razvijajo kritičen odnos do lastnega ustvarjanja.

V šolskem letu 2024/25 smo ponudili nov program za otroke in mladostnike – Artbonma, z osredotočenostjo na različne likovne tehnike, kot so risanje, slikanje, kiparstvo in grafika.

Izvedene likovne dejavnosti:

- slikarske delavnice za otroke in mladino,
- kiparske delavnice za otroke in mladino,
- grafične delavnice za odrasle,
- slikarske delavnice za odrasle,
- kiparske delavnice za odrasle,
- priprave na sprejemne izpite,
- likovne delavnice za osebe s posebnimi potrebami,
- likovno-umetniški kulturni dnevi za osnovne šole,
- likovno-jezikovni kulturni dnevi za osnovne šole,
- razstava otroških likovnih del,
- razstava likovnih del odraslih,
- likovne delavnice na festivalu kulturne vzgoje Bobri,
- likovne počitniške šole,
- likovni festival Likfest,
- festival Artfest,
- publicistična in kataložka dejavnost Artcentra (ob razstavnih listih, katalogih razstav)
- izobraževanja za likovne pedagoge/-inje.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Zasnova in izvedba programov udejanjajo cilje in poslanstvo zavoda – kvalitetno pedagoško, vzgojno, kulturno storitev in varno kreativno, umetniško okolje. Značilnost in diferenciator programa ostaja individualna razvojna naravnost za udeležence, kjer upoštevamo interes in predznanje vsakogar, ki želi ustvarjati. Programi imajo skupne značilnosti prenosa likovne, umetniške izkušnje v življenje – analitično, strukturno opazovanje, kritični pogled, razvoj domišljije in motoričnih spretnosti in koordinacije, razvoj prostorske predstave in spomina.

Eden izmed pokazateljev uspešnosti izvedenih programov je dejstvo, da večina otrok, mladih in odraslih nadaljuje svoje ustvarjalno delo vrsto let zapored.

Na tem mestu naj omenimo tudi zelo uspešno pripravo mladih na sprejemne izpite za programe, kjer je potrebna deklarirana likovna nadarjenost (sprejemni izpiti SŠ, ALOU) ali pomoč pri izvedbi magistrskih del.

Vsak javni nastop, se pravi vstop v javni prostor s svojim delom, je za posameznika pomemben saj se na ta način izoblikuje suverenost posameznika, ki izjavlja svoje misli preko likovne materije. Skupinske razstave, na katerih sodelujejo vsi, ki si tega želijo, omogočajo oblikovanje suverenosti posameznika, ki na ta način reflektira svoje misli preko likovne materije.

Mentorji na ta način ponudijo javne nastope in omembe javnega zavoda onkraj naših spletnih platform in produkcijo iz naših ateljejev naredijo dostopno širši skupnosti.

b) Učinkovitost

Poleg obstoječih skupin, smo letos ponudili še več terminov in razširili program (Artbonma), obenem pa ohranili optimalno število udeležencev v skupini (5-odrasli, 8-otroci). Na ta način lahko nudimo kvalitetno dejavnost, kjer posameznik aktivno sodeluje, rokuje z materiali, doživi pomemben socializacijski vidik, saj lahko izrazi in materializira svoje lastne želje, je slišan, usmerjan in v interakciji. Kljub temu, da gre za komplementarne dejavnosti formalnemu izobraževanju, so udeleženci za ceno finančnega vložka pridobili poglobljeno ustvarjalno izkušnjo in konkretne rezultate v obliki končnih umetniških del in razstavljanja svojih del v javnem prostoru.

c) Dostopnost

Celoletni programi, zasnovani na individualnem pristopu, čeprav skupinskem obiskovanju, omogočajo vpis skozi celo šolsko leto.

Programi so glede na število razpisanih terminov široko dostopni in prilagojeni različnim starostnim skupinam, kar omogoča doseganje visokih standardov za prostočasne dejavnosti s področij likovne umetnosti.

Strukturirana organizacija, odlična infrastruktura ateljejev in ustrezni razstavniki pogoji, omogočajo vključitev raznolikih udeležencev ter prispevajo h širjenju likovne kulture v lokalnem in širšem okolju.

Ob koncu leta 2024 je programe obiskovalo:

- slikarske delavnice za otroke in mladino – 115 tečajnikov
- kiparske delavnice za otroke in mladino – 25 tečajnikov
- grafične delavnice za odrasle – 3 tečajniki
- slikarske delavnice za odrasle – 11 tečajnikov
- kiparske delavnice za odrasle – 23 tečajnikov
- priprave na sprejemne izpite – 6 tečajnikov
- likovne delavnice za osebe s posebnimi potrebami – 6 tečajnikov

V letu 2024 so udeleženci programov sodelovali na sledečih razstavah:

- Razstava otroških likovnih del (mentorji Rosalia Arnšek, Iztok Amon, Eva Jeraj Kuhar, Satya Pene): Paleta in portreti, Galerija Artcentra – Pionirski dom
- Razstava kiparskih del odraslih (mentorica Nina Koželj): Dvogovor, Stekleni atrij Mestne hiše, Ljubljana
- Razstava grafičnih del odraslih (mentorica Helena Tahir): Mestna knjižnica Šiška
- Razstava slikarskih del odraslih (mentor Boris Beja): Pigment sitarjevec v slikarski podobi, Galerija Artcentra – Pionirski dom
- Razstava slikarskih del odraslih (mentor Boris Beja): LIMONA_DA, Galerija Artcentra – Pionirski dom
- Razstava mladostnikov (mentor Boris Beja): PREDEN ME OBRNEŠ NA GLAVO, POMISLI NA NARAVO, Galerija Artcentra – Pionirski dom
- Razstava slikarskih del odraslih (mentor Boris Beja): SVETLOBNA GVERILA, Ravnikarjeva pasaža NLB, Ljubljana
- Razstava slikarskih del odraslih (mentor Boris Beja): BATIČERIJA 3, Galerija Medija, Zagorje ob Savi
- Razstava mladostnikov (mentor Boris Beja): AVGUST SPOMLADI, Galerija Klet ZDSLU, Ljubljana
- V Galeriji Artcentra Pionirskega doma je v letu 2024 obiskalo razstavišče okoli 2470 obiskovalcev.

Na razstavah izven Pionirskega doma v letu 2024 beležimo okoli 7000 obiskovalcev.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljevali bomo s preverjeno umetniško in pedagoško dejavnostjo, ki omogoča naravni likovni kreativni razvoj otroka. Ohranili bomo raznolikost programov, prilagodljivost terminov ter individualen pristop.

Kljub temu, da gre za prostočasne dejavnosti otrok in mladih, oziroma tako imenovano ljubiteljsko kulturo starejših, načrtujemo poglobljeno raziskovanje tehnik in materialov ter likovno artikuliranje sveta, ki nas obdaja. Želimo si, da vsak posameznik ob koncu leta koherenten portfolio, ki mu lahko služi kot pripomoček za lažji vstop v svet umetnosti, ali pa vsaj kot dodaten retrospektivni pogled na njegov umetniški razvoj in ustvarjalne sposobnosti. Zato bomo ob koncu leta izdali likovni katalog, ki bo na enem mestu ponudil pregled likovne ustvarjalnosti naših udeležencev programov.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Pri ustvarjalnem pedagoškem procesu se srečujemo z individualnimi potrebami udeležencev programov. Pedagogi skrbimo za materializacijo zamisli otrok, mladostnikov in odraslih v preverjenih materialih in metodah, z morebitnimi inovativnimi kombinacijami. Omogočanje prehajanja med likovnimi programi (na področju otroške ustvarjalnosti) zahteva široko znanje različnih materialov in tehnik – npr. kiparstvo, ki uporablja medij gline in tehnologijo keramike razvija postopke intenzivne eksperimentalnosti. A kljub individualnem pristopu - kjer gre prvenstveno za posameznikovo aktualizacijo čustvenih in osebnostnih potreb, občutek izpolnjenosti in samouresničitve v ustvarjalnem prostoru in času – delo v skupinah razvija dialog med udeleženci, ki berejo svojo likovno govorico v dialogu z govorico drugega. Končni rezultat tako niso samo njihova likovna dela, temveč tudi občutek pripadnosti umetniški skupnosti.

3 GLASBENA UMETNOST

PEDAGOGINJE IN PEDAGOGI:

KITARA: Andrej Pekarovič, Vito Marenče, Kristjan Hren, Otmar Taber, Jošt Lampret – bas kitara

KLAVIR: Pia Skušek, Iomi Babuder Briški, Jaka Hawlina

VIOLINA: Sandi Baitkova

BOBNI: Iztok Repovž

SAKSOFON: Primož Fleischman

PETJE: Eva Moškon, Ana Vipotnik, Kaja Caf

1. Vsebina

Glasbena umetnost v Pionirskem domu je dejavnost, ki spodbuja ljubezen do glasbe in razvija glasbene sposobnosti. Skupinski pouk poteka le za najmlajše (4-6 let), v obliki glasbenih uric in glasbene pripravnice, kjer je poudarek na razvoju osnovnega posluha (ritmičnega in melodičnega), razvijanju sposobnosti pozornega poslušanja glasbe, petju otroških pesmi, spoznavanju osnovnih glasbenih pojmov, spoznavanju različnih inštrumentov, igranju na Orffova glasbila, razvijanju posluha in ritma skozi igro.

V sklopu poučevanja inštrumentov smo programe izvajali enkrat tedensko (30 ali 45 minut), individualno. Udeleženci programa se učijo igranja inštrumenta, razumevanja glasbe (ritem, tonalitete, lestvice,...) in izvajanja glasbe. Tečajniki so se lahko predstavili na polletnih in letnih glasbenih produkcijah; omogočena jim je bila vključitev in nastopanje v projektih skupnega muziciranja (Rock akademija, studijsko snemanje avtorskih pesmi); lahko so nastopali znotraj drugih dejavnosti Pionirskega doma (podelitev jezikovnih certifikatov, literarni natečaj, tekmovanje na glasbenem festivalu); lahko so se dodatno izobraževali za pisanje avtorske pesmi v programu Moja avtorska pesem); lahko so nastopali na dogodkih izven Pionirskega doma v sklopu prireditev v okviru MOL-a (nastop na dogodku Ta veseli dan kulture, koncert na festivalu Junij v Ljubljani).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pri pouku inštrumentov nimamo izpitov ali objektivnih načinov preverjanja znanj. Pedagogi namreč izvajajo tudi formativno evalvacijo in sproti prilagajajo cilje. Uspešnost poučevanja inštrumentov se poleg zadovoljstva učencev s programom kaže v nadaljnjem šolanju (kar 95 % vpisanih nadaljuje šolanje) in na uspešno izvedenem končnem letnem nastopu, kjer je viden napredek v znanju, tehniki, kreativnosti in umetniškem izražanju.

b) Učinkovitost

Kljub temu, da gre za komplementarne dejavnosti glasbenim šolam, so udeleženci za ceno finančnega vložka pridobili poglobljeno glasbeno izkušnjo in realizacijo zastavljenih ciljev, ki se kaže tako na internih nastopih Pionirskega doma kot na nastopih v okviru dogodkov V Ljubljani. Način poučevanja inštrumentov in petja omogoča študij glasbenega materiala brez pritiskov, kar ustvarja prijetno vzdušje za raziskovanje in ustvarjanje.

c) Dostopnost

Programi glasbene umetnosti so najbolj zapolnjeni, saj izkušeni pedagogi z načinom dela (brez ocenjevanj, tekmovanj), ustvarjajo odlične pogoje za spodbujanje glasbenih sposobnosti skozi otrokove potrebe in razumevanje le teh. Dostopnost programa je deloma omejena izključno zaradi kadrovskih in prostorskih težav. Poleg individualnega pouka otrok/mladostnik lahko sodeluje na brezplačnih glasbenih projektih – lahko se uri v pisanju in snemanju avtorskih pesmi in Rock Akademija ali pa javno nastopa na prireditvah kot so Junij v Ljubljani, Ta veseli dan kulture Na glasbenih programih v letu 2024 je bilo vpisanih 194 udeležencev (kitara 68; petje 50; klavir 35; bobni 26; saksofon 10; violina 5).

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnje se bomo zavzemali za glasbena sodelovanja tako v Pionirskem domu kot izven (npr. ustanovitev novih glasbenih zasedb, pisanje novih avtorskih pesmi, priprava zanimivih koncertnih programov, tudi tematskih, prijave na različne glasbene festivale, mednarodna sodelovanja). Seveda si poleg uspešne realizacije obstoječih programov želimo omogočiti udeležencem še več priložnosti za usvajanje znanja, samozavesti in podpore pri avtorskem udejstvovanju ter ponuditi več sprostitev aktivnosti, ki bi jih tečajniki lahko obiskovali tudi na glasbeni dejavnosti (npr. v povezavi z gledališko improvizacijo, gibom, skupinsko vokalno animacijo), ki bi čustveno občutljivi skupini kot so najstniki pripomogle k razvoju zdrave samopodobe in bi blagodejno vplivale na različne sposobnosti odrskega izražanja.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Verjamemo, da kdorkoli sprejme glasbo za svojo popotnico v življenju, pridobi širino tako na kulturnem, kot tudi na osebnostnem področju. Udeleženci programa pridobijo znanje do te stopnje, da se lahko samostojno učijo skladbe in jih ustvarjajo. Gradijo na zdravi samopodobi, se osvobajajo odvisnosti od najstniških ali drugih zunanjih potrditev, se učijo dati vrednost samemu sebi, razvijajo čustveno inteligenco in lasten interpret, se opogumljajo v iskanju lastne edinstvenosti in izražanju le-te, se učijo glasbenega sodelovanja in dobrih medosebnih odnosov.

4 DRUGI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA ZA KULTURO

4.1 ZNANOST ZA OTROKE

PEDAGOGINJA: Mojca Čampa

1. Vsebina

Program Znanost za otroke je namenjen otrokom, ki želijo skozi konkretne poskuse odkrivati zakonitosti osnovnih pojavov okoli nas, nato pa svoje ugotovitve primerjati, raziskati, preizkusiti in razložiti. Program je zasnovan po starostnih skupinah, saj za poučevanje mlajših predšolskih skupin uporabljamo drugačne didaktične metode kot pri osnovnošolskih skupinah. Dejavnost spodbuja raziskovanje v učilnici, ki se nato prenaša in širi izven nje, ter daje popotnico za samostojno raziskovanje, ki sledi v življenju.

S skupinami smo raziskovali delovanje človeškega telesa, preverjali ravnotežje, delovanje sluha, prebavil in srca. Spoznavali smo kulturno dediščino mesta Ljubljana, ko smo govorili o arhitektih, Plečniku, Ravnikarju in Vurniku, z arhitektom Iro Zorkom obiskali Navje in raziskali spomenike v mestnem središču. Ukvarjali smo se s fizikalnimi pojavi – elektriko, magnetizmom, gravitacijo, svetlobo, zvočno valovanje. Obravnavali smo zgodovinski razvoj sveta – od Darwinove evolucije do nastanka Evropske unije. Preizkušali smo delovanje kemijskih reakcij – od osmoze do koagulacije, ter spreminjanja barv in agregatnih stanj. V maju 2024 smo v sodelovanju z Lekom otvorili otroški laboratorij, kar je omogočilo izvajanje poskusov s primernimi pripomočki in v varnem okolju. V okviru prenove prostorov smo dopolnili knjižno zbirko priročnikov in enciklopedij. Pridobili pa smo še 3D periodni sistem elementov, ki otrokom omogoča boljšo vizualizacijo in razumevanje lastnosti elementov. Pri mlajših skupinah ga uporabljamo za logično razvrščanje po masnih številih, pri starejših pa za seznanjanje s kemijskimi simboli iz imeni, ki izvirajo iz angleškega jezika.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil uspešno zastavljen, cilji so bili realizirani, dopolnjeni in nadgrajeni ob pridobitvi novega laboratorija. Prenovljeni prostori in laboratorij omogočajo ustrežnejše delovne pogoje, poleg tega pa nudijo primernejše okolje za izvajanje poskusov. Program smo razširili še s promocijo med širšo javnostjo, saj smo v sklopu festivala Hokus Pokus ponudili še družinski program in v sodelovanju z drugimi raziskovalnimi ustanovami pripravili delavnice za promocijo znanosti.

b) Učinkovitost

S pridobitvijo novega laboratorija lahko mladim ponudimo širše možnosti raziskovanja, prav tako pa jim je omogočeno natančnejše delo in rokovanje z instrumenti. Promocijo znanosti v Pionirskem domu izvajamo tako s sodelovanjem izven (Znanstival), kot tudi s programi, ki jih pripravljamo v naših prostorih (več tednov raziskovalnih počitniških šol, družinski dan v sklopu Festivala znanosti in umetnosti Hokus Pokus). V okviru tedna odprtih vrat pa smo udeležbo in seznanjanje z dejavnostjo omogočili širšemu občinstvu, kar se je izkazalo za pozitivno, saj so se skupine zapolnile. Prenovljeni prostori tako omogočajo obravnavanje različnih tem, saj omogočajo drugačno dinamiko dela in jih je mogoče prilagoditi specifikam dela.

c) Dostopnost

Dejavnost je namenjena otrokom od 4. do 12. leta starosti. Po podatkih je vpis v šolskem letu 24/25 v primerjavi s prejšnjim šolskim letom povečan za 50 %. Zaradi povečanega zanimanja je na urnik tako dodan še dodaten dan, namenjen za dejavnost (ponedeljek), skupine ta dan so skoraj zapolnjene. Osnovo dejavnosti lahko otroci spoznajo tudi prek raziskovalnih rojstnodnevnih praznovanj, ki jih organiziramo pri nas.

3. Smernice za vnaprej

V sodelovanju z različnimi inštitucijami in oddelki Univerze v Ljubljani bomo okrepili sodelovanje in mladim ponudili še pristnejši stik z raziskovanjem in spoznavanjem z delom. V prihodnjem letu

bosta dve mlajši skupini prešli iz 60 minutnega programa na uro in pol. V prihodnjem šolskem letu bomo program dopolnili še s ponudbo kulturnega dne, ki bo baziral na spoznavanju znanosti in raziskovanja in bo primeren za različne starostne skupine. Dopolnili bomo tudi program raziskovalnih rojstnodnevni zabav, ki so mnogim prvi stik z raziskovalnim okoljem.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otroci na delavnicah pridobivajo spretnosti za vsakodnevno življenje, prav tako pa obravnavane snovi spoznajo na bolj priljuden način, kot v šoli, kar jim omogoča uporabo znanj tudi na drugih področjih. Na delavnicah se tako tkejo prijateljske vezi, tekom ur spodbujamo medsebojno povezovanje in pomoč drugim članom skupine. Dejavnost je osnovana na netekmovalen način, saj dovoljujemo napake in se iz njih učimo. Pri posameznikih opažamo frustracijo, ki prihaja iz šolskega okolja, v katerem se poudarja individualizem. Z delom v parih/skupini pa omogočamo vsakemu posamezniku, da doprinese svoje znanje in sposobnost, ki vodi skupino do rezultata. Tako imajo tudi osebe z okrnjenimi zmožnostmi delovanja možnost doprinesiti k skupnemu cilju, hkrati pa je tudi pri individualnem delu skupina lahko motivator za posameznika.

4.2 PIONIRSKI TEDEN

Tadeja Vovk, Vesna Tripković ter redni pedagogi na obeh oddelkih

1. Vsebina

Teden odprtih vrat se je razvil iz Tedna jezikov, ki smo ga na Oddelku za tuje jezike in kulture prvič priredili oktobra 2022. Teden odprtih vrat oz. Pionirski teden je širši projekt (Teden jezikov ter Teden kulture skupaj) in je namenjen brezplačni predstavitvi jezikovno-kulturnih in kulturno-umetniških tečajev ter pridobivanju novih tečajnikov v skupinah, kjer je manj vpisanih. Tečajniki prejmejo letake in povabijo prijatelje, sošolce in ostale družinske člane. Na Teden odprtih vrat pridejo tudi zunanji udeleženci, ki za dogodek izvejo preko socialnih in drugih medijev. Pedagogi pripravijo nekoliko drugačne, interaktivne ure in delavnice, namenjene prav vsem, ki so pridejo prvič na neko dejavnost.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Projekt je bil ponovno uspešno izveden, saj se je tretjina obiskovalcev vpisala na dejavnosti.

b) Učinkovitost

Projekt je bil učinkovit, saj je vključen v obstoječi pouk in je namenjen še večji prepoznavnosti Pionirskega doma.

c) Dostopnost

Sodelovale so različne skupine pri različnih dejavnostih. Udeleženci so brezplačno obiskali tečaje več kot 10 tujih jezikov, znanosti, plesa, gledališča, kiparstva, slikarstva, grafike, filma in glasbe za najmlajše. Dogodek je bil oglaševan tudi širše prek letakov in spletne strani. Obiskovalcev je bilo okrog 40 in rezultat je bila tretjina novo vpisanih v jezikovno-kulturne in kulturno-umetniške tečaje. Teden odprtih vrat je bil še posebej zadnji teden dobro promoviran, predstavil se je tudi v oddaji Dobro jutro na RTV Slovenija.

3. Smernice za vnaprej

Teden odprtih vrat bi lahko po potrebi še naprej potekal vsako leto prvi ali drugi teden oktobra (ali konec septembra), torej v času, ko se skupine še polnijo. V ta namen se pripravi dodatna podpora ter promocija dogodka.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Otroci in udeleženci dobijo možnost brezplačnega obiska različnih delavnic in lepih nagrad ob vpisu na nove tečaje.

4.3 FILM

PEDAGOG: Sandi Skok

1. Vsebina

Filmske delavnice v Pionirskem domu spodbujajo filmsko ustvarjanje, ki zajema raznolike elemente, začenši z učinkovitim narativom, ki mu sledi ustvarjanje zgodborisa, pisanje scenarija, snemanje in montaža, dokler ne ustvarimo zaključnega filmskega izdelka. Pedagog tako skozi šolsko leto vodi udeležence na poti od idejne zasnove in razvoja zgodbe do njenega končnega udejanjenja na filmskem platnu.

Tedenska srečanja omogočajo varno okolje, v katerem se lahko поблиže seznanijo z umetnostjo in obrtjo ustvarjanja filmskih ter medijskih vsebin in možnost razvoja lastnega glasu ter kreativnosti.

Pri pedagoškem procesu uporabljamo različne metode oziroma tehnike za aktivno vključevanje udeležencev v kreativni proces, zlasti na podlagi njihove starosti in preteklih izkušenj na področju ustvarjanja filma/video, vse pa temelji na načelu izkustvenega učenja – “learning by doing” – in enakovredne participacije vseh sodelujočih v tem procesu (pedagog sodeluje pri učnih aktivnostih, same udeležence delavnic pa spodbujamo k temu, da si med seboj kar najbolj pomagajo z nasveti in delijo izkušnje, kot tudi pravično razdelijo posamezne naloge).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilji so bili povečini doseženi, kar se kaže tudi v povečanem številu vpisanih otrok. Filmska dejavnost je nenazadnje skupinska dejavnost, zato je dinamika letošnje skupine precej večja. Tudi vsebina programa je sledila temu, začeli smo s snemanjem kratkih prizorov v različnih žanrih, med pisanjem kratkega dramatičnega prizora pa smo malo spremenili smer in napisali znanstveno-fantastično komedijo. Skupaj z otroki smo se odločili, da bomo to šolsko leto posvetili snemanju tega filma.

b) Učinkovitost

Kot smo omenili, nam večje število udeležencev omogoča boljše pogoje dela. Prostori (podstreha Artcentra) so idealni, prav tako oprema (kamere, računalniki, montažni programi, mikrofoni), ki nam omogoča kvalitetno delo. Za ceno finančnega vložka udeleženci pridobijo tako osnovno izkušnjo nastajanja filma kot tudi nadgradnjo obstoječega znanja filmskega jezika.

c) Dostopnost

Čeprav smo eden redkih javnih zavodov, ki izvajajo celoletne delavnice na področju filma, si želimo vsekakor bolj številčnega obiska. V letu 2024 je delavnice obiskovalo 6 otrok. Krajši programi (filmske počitniške šole) pa so zelo hitro zapolnjeni.

3. Smernice za vnaprej

Želimo si opismeniti udeležence na področju razumevanja filma in medijskih vsebin, zato jih bomo vključili v otroško žirijo mednarodnega filmskega festivala ZOOM.19. Tudi v prihodnje bomo spodbujali otroško/mladinsko medijsko radovednost in interes za film ter jim pomagali navigirati skozi raznoliko medijsko krajino. Obenem bomo še bolj razvijali avtorski pristop, ki jim omogoča bolj učinkovito predstaviti svoje poglede in stališča, zgodbe in vizije v sodobnem, pretežno avdiovizualnem svetu..

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otrokom in mladim skozi procese dela približamo različna digitalna orodja vizualnega upovedovanja, snemanja in montaže ter jim vzporedno pomagamo tudi pri večanju njihove socialne občutljivosti, osveščenosti in družbene, politične, kulturne angažiranosti.

Z razvijanjem avtorskega pristopa jim omogočamo bolj učinkovito predstaviti svoje poglede in stališča ter zgodbe in vizije v sodobnem, prenasičenem avdiovizualnem svetu.

4.4 SODELOVANJA PIONIRSKEGA DOMA – CENTRA ZA KULTURO MLADIH IZVEN ZAVODA

1. Vsebina

- Pionirski dom je v letu 2024 gostoval s predstavami, razstavami, delavnicami, koncerti:

April:

Predstava A ME SLIŠIŠ?, Hrastnik (300 obiskovalcev)

Predstava A ME SLIŠIŠ?, Ig (180 obiskovalcev)

Maj:

Razstava v okviru SVETLOBNE GVERILE, Ljubljana (3800 obiskovalcev)

Razstava BATIČERIJA, Zagorje ob Savi (150 obiskovalcev)

Razstava DVOGOVOR, Stekleni atrij Mestne hiše, Ljubljana (2500 obiskovalcev)

Junij:

Znanstvene delavnice v okviru festivala ZNANSTVIVAL, Ljubljana (500 obiskovalcev)

Razstava AVGUST SPOMLADI, ZDSLJU, Ljubljana (350 obiskovalcev)

Avgust:

Razstava GRAFIKE, knjižnica Šiška, Ljubljana (350 obiskovalcev)

Znanstvena delavnica PERISKOP, Mladi zmaji (80 obiskovalcev)

December:

Koncert in gledališka intervencija TA VESELI DAN KULTURE, Ljubljana (350 obiskovalcev)

Delavnice, koncerti, predstave ČAROBNI GOZD, Ljubljana (1500 obiskovalcev)

➤ SVETOVALNI OBISK V LOULÉJU NA PORTUGALSKEM

Novembra 2024 je bila Urša Strehar Benčina, kot predstavnica Pionirskega doma v ENO mreži in ena izmed osmih evropskih strokovnjakov s področja kulturne vzgoje, povabljen k sooblikovanju dodatka k **Listini Porto Santo**.

Listina Porto Santo (<https://portosantocharter.eu/the-charter/>) je bila pripravljena leta 2021 z namenom oblikovanja priporočil za večjo participacijo v kulturi v povezavi z demokratičnimi procesi. Eden ključnih ciljev listine je tudi **večje vključevanje mladih v kulturno dogajanje**.

V okviru portugalske organizacije **Nacionalni načrt za kulturo** je bila izvedena **pilotna raziskava med mladimi iz različnih evropskih držav**, pri kateri je sodeloval tudi Pionirski dom – Center za kulturo mladih. Raziskava je bila izvedena na treh izobraževalnih institucijah v Sloveniji: **SVŠGUGL Ljubljana, Biotehniški center Naklo in Pedagoška fakulteta v Ljubljani**. Mladi so s pomočjo različnih ustvarjalnih orodij delili svoje **izkušnje z dostopnostjo do kulture**, razmišljali o pomenu kulture v njihovem življenju ter oblikovali pobude za odločevalce.

Na osnovi rezultatov te raziskave je portugalska organizacija povabila skupino 10 mladih in 8 strokovnjakov, skupaj z gostitelji iz Portugalske, v Loulé, manjši kraj na Portugalskem, da bi pripravili **Dodatek k Listini Porto Santo**, ki temelji na **željah in pobudah mladih** ter ponuja konkretne predloge za izboljšanje njihove vključenosti v kulturo.

Glavni izsledki iz dokumenta so naslednji:

1. Sodelovanje in participacija v kulturi

- Kulturne institucije naj bolj aktivno vključujejo mlade v odločanje in ustvarjanje kulturnih vsebin.
- Želijo si večje odprtosti za nove, neinstitucionalne in alternativne oblike umetnosti in kulture.
- Pomembna je vloga kulturnih mediatorjev pri povezovanju mladih z institucijami.

2. Dostopnost do kulture

- Omogočiti je treba boljšo mobilnost in dostop do kulturnih vsebin, še posebej v ruralnih in obrobni območjih.
- Uporabiti participativne proračune za kulturo in ponovno uporabiti zapuščene javne prostore za kulturne namene.
- Digitalna orodja naj omogočijo lažji dostop do informacij in priložnosti v kulturi.

3. Vključenost in odprava elitizma

- Preprečiti je treba izključevalne hierarhije v kulturnem sektorju in preseči delitev na "visoko" in "nizko" kulturo.
 - Zagotoviti enakovredno zastopnost marginaliziranih skupin in njihovih kulturnih praks.
 - Kulturne institucije morajo zagotoviti varne prostore in aktivno podpirati enakopravno sodelovanje vseh skupnosti.
- 4. Digitalna kultura in etični izzivi**
- Spodbujati je treba digitalno pismenost in kritično uporabo digitalnih platform, predvsem v povezavi z umetno inteligenco.
 - Kulturne institucije morajo uravnotežiti digitalne in fizične kulturne izkušnje ter naslavljati okoljske in etične izzive digitalnih tehnologij.
- 5. Delovni pogoji kulturnih delavcev**
- Zagotoviti boljše pravice in zaščito kulturnih delavcev, vključno z mladimi ustvarjalci in prostovoljci.
 - Okrepiti pravno in finančno podporo za mlade kulturne delavce ter jih povezovati z mentorji in mrežami.
- 6. Kultura in umetnost v izobraževanju**
- Izboljšati sodelovanje med šolami in kulturnimi institucijami ter umetnost in kulturo vključiti kot redni del izobraževanja.
 - Šolski programi naj odražajo kulturno raznolikost in spodbujajo ustvarjalnost, sodelovanje ter čustveni razvoj učencev.
 - Šole naj postanejo kulturna središča, ki učence spodbujajo k aktivni vlogi v kulturnem življenju.

Mladi se zavzemajo za bolj vključujočo, dostopno, inovativno in pravično kulturno politiko, kjer imajo dejansko možnost vplivati na oblikovanje kulturnega prostora in praks.

Dokument je v pregled dobilo več različnih strokovnjakov iz različnih evropskih držav – iz Slovenije so svoj komentar podali: predstavnici Ministrstva za kulturo Kim Komljanec in Nataša Bucik, predstavnica Ministrstva za izobraževanje Nada Požar Matijašič, predstavnica Kulturnega Bazarja Ana Petrovčič ter predstavnica Urada za mladino na MOL Katarina Gorenc.

Dokument bo kmalu širše dostopen ter preveden tudi v slovenski jezik, predstavlja pa pomembno izhodišče za prihodnje oblikovanje kulturnih politik na področju dela z mladimi.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

V Pionirskem domu se povezujemo z zavodi, šolami in ustanovami, ki delujejo v neposredni okolici ter širimo prepoznavnost naših dejavnosti. Glede na obiskanost dogodkov in doseganje ciljnih skupin ocenjujemo, da delo opravljamo dobro in zastavljene cilje dosegamo.

b) Učinkovitost

Število obiskovalcev na dogodkih se povečuje, kar pripisujemo uspešnejšemu sodelovanju s partnerji. Pripravljenost partnerjev na večji finančni vložek za kvalitetnejšo izvedbo se izkazuje tudi z zadovoljstvom obiskovalcev. Pionirski dom prav z namenom učinkovitosti namenja dodatna sredstva za izvedbo.

c) Dostopnost

Obiskanost dogodkov, ki so organizirani v sodelovanju z drugimi ustanovami, je v veliki meri pogojena s promocijo, ki jo pripravi organizator dogodka. Velika večina dogodkov je brezplačnih, med bolj obiskane sodijo razstave in delavnice/predstave/koncerti za otroke in mlade.

3. Smernice za vnaprej

Aktivno povezovanje z ustanovami, s katerimi smo sodelovali do sedaj, nameravamo ohranjati. Čeprav na nekaterih dogodkih sodelujemo že vrsto let, nas producenti vedno znova vabijo, saj vsako leto pripravimo drugačen, bolj ustvarjalen in domišljen program.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Cilj projekta je promoviranje Pionirskega doma izven njegovih zidov, saj kljub 60 letni zgodovini želimo, da obiskovalci dogodkov spoznajo in prepoznajo naše delo z mladimi.

Naši udeleženci programov pa s tovrstnim sodelovanjem na dogodkih pridobijo možnost javnega nastopanja, predstavitev širšemu občinstvu in urjenje odpravljanja treme.

4.5 IZOBRAŽEVANJA IN PREDAVANJA ZA PEDAGOGE

1. Vsebina

V Pionirskem domu v okviru naših festivalov za mlade sodelujemo s številnimi pedagoginjami in pedagogi, mentoricami in mentorji, ki poleg svojega osnovnega pedagoškega poslanstva, našim otrokom v šolah omogočajo varna okolja in spodbude za umetniška ustvarjanja in izražanja, zato smo vzeli za enega izmed svojih poslanstev tudi podporo in krepitev njihovih prizadevanj. Kot center za kulturo mladih je Pionirski dom postal dom bogatih pedagoških praks, ki jih je vredno deliti in z njimi krepiti že tako bogata pedagoška znanja osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev in učiteljic. Rezultat so številna kvalitetna, strokovna in dobro obiskana izobraževanja Pionirskega doma na likovnem, filmskem, gledališkem in literarnem področju.

Literarni natečaj Bodi pisatelj/pisateljica (vodja festivala Mojca Čampa)

Izobraževalne delavnice so bile namenjene mentorjem in mentoricam jezikoslovja, ki so s praktičnimi napotki in aktivnostmi, spodbujali ustvarjalni proces pisanja pri učencih oziroma dijakih. Na februarski delavnici smo se ukvarjali z vsemi področji natečaja, od poezije, dramskih besedil do proze. Predavanja so bila razdeljena v 4 sklope, vodili pa so jih Alenka Veler (o zbirki Odisej), pesnica Barbara Korun (drugačnost v poeziji), psihoterapevtka Majda Mramor (duševne stiske skozi literaturo) ter urednik Aljoša Harlamov (primeri dobrih praks).

V mesecu novembru pa smo govorili o zbirki Zlata ptica, vlogi ženskih likov v ljudskih pravljicah ter praktičnimi načini, kako usmerjati mlade k pisanju na podlagi ljudskih zgodb. Predavanja in delavnice so pripravile Alenka Veler, urednica, Tea Hvala, sociologinja kulture, Špela Frlic, pisateljica ter Ana Svetel, pesnica.

Izobraževanje se je udeležilo 22 mentoric/mentorjev.

Filmski festival ZOOM (vodja festivala Vesna Tripković)

V mesecu aprilu smo organizirali dvodnevno izobraževanje za pedagoge/inje OŠ in SŠ ter ostale delavce v VIZ in kulturi, ki so se želeli poglobiti v bogastvo izraznosti filmskega polja dokumentarizma - dokumentarni film od teorije do izvedbe. Kako opredelimo dokumentarni film? Ga opredelujeta način in oblika pripovedi?

V uvodu nas je Varja Močnik (filmska režiserka, selektorica, predavateljica) popeljala skozi nekatera najpomembnejša poglavja zgodovine dokumentarnega filma ter spregovorila o odlomkih iz temeljnih dokumentarcev. Sledila je projekcija filma Dom, ljubi dom in pogovor z režiserko Majjo Prettner, kjer smo govorili o temah, ki se jih film dotika, kot so otroška ranljivost, pripadnost, odraščanje znotraj ustanove Malči Belič. Obenem je predstavila svoj pristop k snemanju in sodelovanju z otroki.

V drugem delu izobraževanja smo gostili Dženi Rostohar in Tomaža Pavkoviča (Luksuz produkcija) ki sta delila svoje dolgoletne izkušnje dela v šolah in izvajanju delavnic. Predstavila sta metode dela, podprte s praktičnimi primeri. Tako sta naredila kratko idejno pripravo za izdelavo dokumentarnega filma. Naslednji dan so udeleženci izobraževanja določili in izpilili tematski koncept ter v majhnih skupinah pripravili načrt dela z lokacijami in se podali na teren. V popoldanskem delu so posneti material pregledali in zmontirali v končno verzijo.

Dvodnevna izobraževanja se je udeležilo 22 mentorjev iz cele Slovenije.

Izobraževanja za gledališke pedagoge

Izvajalka izobraževanja: Urša Strehar Benčina

V letu 2024 smo prijaviili dve KATIS izobraževanji v trajanju 8 ur. Poleg izobraževanja "Improvizacija – umetnost omejitev", ki ga izvajamo že več let zapored, smo po spodbudi strokovnjakov iz področja pripravili tudi izobraževanje "Gledališka improvizacija: Pripoveduj, poslušaj, sodeluj", ki je bilo osredotočeno na krepitev spretnosti govornega izražanja ter pripovedovanja skozi orodja gledališke improvizacije (verbalno in neverbalno izražanje, pripovedovanje zgodb, raziskovanje izmišljenega jezika, pripovedni žanri, ipd.). To se je izkazalo za zelo dobro odločitev, saj je bilo zanimanje za to izobraževanje zelo veliko, predvsem iz strani tistih, ki so se izobraževanj pri nas v preteklosti že udeleževali. Tako smo imeli na koncu 20 prijavljenih preko KATIS portala. Za izobraževanje "Improvizacija – umetnost omejitev" pa na koncu ni bilo dovolj prijav, tako da smo ga predstavili na januar 2025.

Izobraževanje "Gledališka improvizacija: Pripoveduj, poslušaj, sodeluj" smo izvedli na podstrešju Art centra, udeleženi pa so bili različni profili delavcev v VIZ – prevladovali pa so učitelji in profesorji iz osnovnih in srednjih šol.

Odziv na izobraževanje je bil izjemno dober, udeleženke in udeleženci pa so izrazili tudi željo po nadgrajevanju. Tudi v prihodnje bomo tako prijavljali izobraževalne programe, ki so bolj konkretno usmerjeni na ožje področje, ki ga lahko obravnavamo s pomočjo gledališke improvizacije. Izobraževanje je sofinancirano s strani Ministrstva za izobraževanje, udeleženci pa za udeležbo prejmejo 0,5 točke za napredovanje v nazive.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost

Vsa izobraževanja so bila izvedena izjemno kakovostno, kar se je odražalo tudi pri evalvacijskih anketah, ki so pokazale zelo visoko stopnjo zadovoljstva udeležencev. Udeleženci programov izobraževanj poudarjajo predvsem pomen praktičnih delavnic, novih konkretnih praktičnih znanj in izkušenj, ki jih lahko takoj uporabijo pri pouku v šoli.

b) Učinkovitost

Kotizacije za izobraževanja so nizke, saj jih želimo omogočiti širokemu krogu pedagoških delavcev in delavk.

c) Dostopnost

Izobraževanja smo poskušali terminsko prilagoditi udeležencem, zato smo jih kar nekaj umestili v čas festivala, ko so mentorji tako ali drugače že prisotni v Pionirskem domu. Poleg tega se trudimo omogočiti izobraževanja v času, ko le-ta ne ovirajo rednega pouka pedagogov in pedagoginj (vikendi).

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bomo izobraževanja časovno podaljšali in jih ponudili tudi večkrat letno – kontinuirano tekom leta. Na ta način bodo mentorji, ki sodelujejo na naših festivalih, že na začetku leta dobili vpogled in smernice za ustvarjalne procese, ki ob koncu rezultirajo izdelek, s katerim se predstavijo na festivalih (slike, risbe, filmi, literarni prispevki, gledališke predstave).

Z izobraževanji za pedagoge in pedagoginje bomo tudi v naslednje letu nadaljevali, jih dopolnjevali in nadgrajevali, saj je zanimanje veliko, rezultati pa izjemni. Širitev dobrih praks in pristopov pedagogov in pedagoginj Pionirskega doma in drugih sodelujočih strokovnjakov in strokovnjakinj v šolski prostor povečuje in krepi preplet izobraževalnega in kulturnega sektorja ter ustvarja pogoje za širši pedagoški in ustvarjalni proces z enim samim skupnim ciljem: omogočiti mladim bogata in trajna znanja in izkušnje.

5 FESTIVALI

5.1 OTROŠKI FESTIVAL GLEDALIŠKIH SANJ

VODJA PROJEKTA: Bjanka Kršmanc

1. Vsebina

Otroški festival gledaliških sanj je že 21. leto zapored ponudil priložnost in spodbudo osnovnošolskim skupinam za gledališko in kulturno-umetniško ustvarjanje, povezovanje in sodelovanje. V Festivalni dvorani Pionirskega doma so se od 5. do 12. aprila 2024 na dnevih gledaliških predstav družili ljubitelji raznolikih gledaliških zvrsti in uživali v odrskih kreacijah svojih vrstnikov. Predstavilo se je 28 gledaliških uprizoritev osnovnošolskih skupin iz vse Slovenije in tujine. Vse uprizoritve so potekale pod budnim očesom žirije, ki je spremljala vse predstave in na dnevnih srečanjih z mentorji in mentoricami ponudila povratne informacije in nasvete za nadaljnje delo. Člani strokovne žirije festivala so bili: predsednica Staša Prah ter člana Nina Ivanišin Janežič ter Rok Kravanja.

Festival je prav tako že tretje leto zapored v odločanje o nagrajencih vključil otroško žirijo festivala. Sestavljena je iz mladih nadobudnih članov in članic gledaliških skupin Pionirskega doma, ki so zastopali glas mladih gledaliških žirantov. Skupino sestavljajo mladi gledališčniki, s katerimi smo dodatno nadgradili znanja in izkušnje s področij argumentacije podajanja povratnih informacij na videno, širšega znanja s področja koncepta, vrednotenja ter podajanja gledališke kritike, znanj dramaturgije, režije in igre. Skozi sklop dodatnih skupnih izobraževanj smo oblikovali skupino angažiranih mladih gledaliških žirantov, ki so enakovredno sodelovali pri Otroškem festivalu gledaliških sanj kot ocenjevalci oz. člani žirije.

V okviru festivala je tudi letos potekal Dan gledališke improvizacije, namenjen osnovnošolski improvizirani gledališki produkciji. Na improvizacijskem delu je sodelovalo 8 impro skupin mladih ustvarjalcev. Mladi so pokazali svoje hipne sposobnosti improviziranja, sodelovanja ter ustvarjalno energijo na odru.

Festival je kot navadno sklenila zaključna prireditev pod vodstvom Teje Bitenc in Urha Mlakarja, kjer so najbolj izstopajoče in kvalitetne predstave ter najbolj nadarjeni mladi ustvarjalci prejeli nagrade iz rok priznanih slovenskih gledaliških ustvarjalcev. Zaključna prireditev Otroškega festivala gledaliških sanj je poseben dogodek v čast in poklon vsem sodelujočim mladim gledališkim ustvarjalcem in ustvarjalkam, mentorjem in mentoricam ter umetnosti na sploh. Skupaj smo slavili mladostniško ustvarjalnost in tiste, ki so najpomembnejši: mlade in njihove mentorje in mentorice.

V nedeljo, 14. aprila 2024 smo v Festivalni dvorani na slavnostni zaključni prireditvi podelili Sanjke in nagrade v sledečih kategorijah:

- najobetavnejši igralci in igralko festivala
- Sanjko za najboljšo sceno, kostum in glasbo
- Sanjko za najbolj izvirno predstavo
- Sanjko za najboljšo predstavo I. in II. triade
- Sanjko za najboljšo predstavo III. triade
- in Sanjko za najboljšo predstavo po izboru otroške žirije

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Festival je uspel preseči pričakovanja z odzivom občinstva, sodelovanjem mentorjev in kakovostjo predstav. Na odru Festivalne dvorane smo gostili 28 gledaliških predstav in 8 improvizacijskih skupin, torej 36 raznolikih osnovnošolskih odrskih skupin.

b) Učinkovitost

Na festivalu je sodelovalo 28 skupin, ki so prikazale izjemen nivo ustvarjalnosti in predanosti gledališki umetnosti. Festival je tudi letos ponudil mentorjem in udeležencem prostor za

izmenjavo idej in izkušenj, kar je ključno za nadaljnji razvoj kulturno-umetniške vzgoje. Festival nima selekcije, zato se predstavijo prav vse osnovnošolske gledališke skupine, ki se prijavijo. Tako festival spodbuja izražanje, ustvarjanje, vrednost kulturno-umetniškega izražanja otrok in mladih, poudarja pomen in moč uprizarjanja vrstnikov za vrstnike, ustvarja skupnost kulturno osveščenih, aktivnih in povezanih mladih posameznikov. Mladi dobijo izkušnjo nastopanja na profesionalnem odru, možnost, da se njihove zgodbe sliši, izkušnje, da je kulturno-umetniško ustvarjanje ne samo pomembno, temveč nujno potrebno.

c) Dostopnost

Festival je ostal odprt za vse osnovnošolske skupine, saj ni imel selekcije. Dogodek je omogočal nastop na profesionalnem odru, kar je za mlade izjemna izkušnja. Z dogodki mladi za mlade krepimo vrednost in pomembnost vrstniškega ustvarjanja. Mladi se tako na eni strani predstavijo svojim vrstnikom, ter na drugi, ob ogledu drugih predstav, dobijo sveže ideje, navdih in spodbudo za vnaprej. Mladi postanejo vzorniki svojim vrstnikom in spodbuda, da tudi oni lahko, da so pomembni. Predstave so si ogledali tudi osnovnošolci in vrčevski otroci iz bližnje in širše okolice.

3. Smernice za vnaprej

Že več let se kaže potreba po sistematičnem in kontinuiranem izobraževanju osnovnošolskih mentoric in mentorjev gledaliških skupin. Skozi pretekla leta smo to vrzel pokrivali preko organiziranja in izvajanja delavnic, financiranih preko mednarodnih projektov sodelovanj-programov Ustvarjalna Evropa in Erasmus+ ter preko Katis strokovnega izpopolnjevanja za učitelje. Za letošnje šolsko leto smo zaradi izkazanega interesa in potreb učiteljic/mentorice gledaliških skupin ponudili redni program izobraževanja, ki poteka dvakrat mesečno po 2 polni uri. Program vodi dolgoletna predsednica strokovne žirije Otroškega festivala gledaliških sanj, dramaturginja Staša Prah. Program se naslanja in za izhodišče jemlje Dramaturški priročnik za pedagoge Gledališčenje, katerega avtorica je Staša Prah in ki je izšel v okviru knjižne zbirke Gledališke sanje. Zanimivo bo spremljati predstave naslednjega Otroškega festivala gledaliških sanj, katerih mentorice in mentorji bodo pridobivali nova znanja in izkušnje na omenjenem izobraževanju oz. izpopolnjevanju, in videti ali bo prišlo do kakšnih sprememb, novih idej, svežih pogledov, predvsem pa novih perspektiv in obogatenega načina dela.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Dejavnosti Pionirskega doma in s tem tudi Otroški festival gledaliških sanj je prostor, ki omogoča otroški ustvarjalnosti prosto pot, ki spodbuja domišljijo in slavi avtorske stvaritve mladih in njihovih mentorjev. Z dogodki mladi za mlade krepimo vrednost in pomembnost vrstniškega ustvarjanja. Mladi se tako na eni strani predstavijo svojim vrstnikom, ter na drugi, ob ogledu drugih predstav, dobijo sveže ideje, navdih in spodbudo za vnaprej. Mladi postanejo vzorniki svojim vrstnikom in spodbuda, da tudi oni lahko, da so pomembni. Dandanes je razvoj mladega občinstva še pomembnejši, saj je priložnost omogočiti mladim, ki so bili mesece odrezani od kakršnega koli odrskega ustvarjanja, sooblikovanja, druženja, izkušnjo, da so lahko aktivni sodelujoči mladi gledalci, neprecenljiva.

5.2 PIONIRSKI IMPRO FEST

VODJA PROJEKTA: Urša Strehar Benčina

1. Vsebina

Improfest je tudi letos na večdnevem dogodku združil gledališke skupine Pionirskega doma, ki so se občinstvu predstavile s kratkimi improviziranimi prizori. V sklopu Improfesta so se v letu 2024 odvili trije dogodki, vsi v Pionirskem teatru, dvakrat pod moderatorsko taktirko mladega, sedemnajstletnega moderatorja Vida Rovška, enkrat pa je moderatorsko funkcijo prevzela mentorica ŠILA skupine Olivija Grafenauer. Vsaka skupina je imela na voljo približno 15 minut za program po svojem izboru, skupno pa jim je bilo to, da so morali mladi vsaj v neki meri ustvarjati spontano, s čimer se urijo v zahtevni, a dragoceni formi improvizacijskega gledališča, kjer proces in produkt nastajata istočasno. Večinoma se skupine odločajo za nastop s pomočjo impro

disciplin, kjer so pravila (ali omejitve) prizora nastopajočim znana vnaprej, gledalci pa nato določijo izhodiščni predlog prizora, na osnovi katerega nato mladi odigrajo impro igro.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Na Improfestu so se v letu 2024 predstavile vse gledališke skupine, razen skupine Muzikal, ki je svoje delo načrtovala na drugačen način in se že aktivno pripravljala tudi na svojo knžno produkcijo. Dvorana Pionirskega teatra se je izkazala za zelo ustrezno, saj jo je tako glasovno kot telesno lažje obvladovati. Mladi so dobro izkoriščali odrski prostor, glasovno pa imajo, sploh manj izkušeni, še nekaj prostora za napredek. K še bolj gledališko obarvanim prizorom je zelo pripomogla tudi podpora lučnega tehnika, ki je odlična nadgradnja predstav, saj smo v preteklih letih uporabljali precej osnovno lučno opremo. Vsaka skupina se je improvizacijskih izzivov lotila na svoj način, tako da kot zelo uspešne označujemo tudi tiste nastope, kjer so se nekateri posamezniki soočili tudi z morebitnimi izzivi, kot sta trema in strah – največji uspeh, ki ga prepoznavamo na Improfestu pa je medsebojno sodelovanje v skupinah, kjer mladi drug drugemu v primeru kakršnih koli težav in zagat pomagajo ter se podpirajo in s tem gojijo medsebojno solidarnost ter empatijo. Kot zelo uspešno se je izkazala tudi odločitev, da moderiranje dveh dni dogodka prepustimo mlademu gledališčniku Vidu, saj se je (po predhodnih pripravah z mentorico) zelo izkazal, pridobil pomembne izkušnje in dokazal, da je potrebno slediti vodilu, da se mlade še bolj aktivno vključuje v različne vloge na dogodkih. Ker Vid tretji dan dogodka ni bil prost, je moderiranje prevzela izkušena improvizatorica in moderatorica Olivija Grafenauer. Imeli smo tudi zelo lep obisk, saj je bila dvorana vsak dan polna.

b) Učinkovitost

Festival je finančno učinkovit, saj večjih stroškov nima – financiramo le nekaj prigrizkov za udeležence, moderatorja, fotografa ter tehnika, ostalo pa predstavljajo materiali in oprema iz fundusov Pionirskega doma. Ker gre za nastop, ki je pretežno interne narave, je vstop brezplačen.

c) Dostopnost

Na Improfestu je v letu 2024 v treh dneh (25., 26. in 27.1.2024) nastopilo 12 skupin pod vodstvom mentoric Bjanke Kršmanc, Vesne Anđelković, Nike Juvan, Alje Kapun Cvetko in Urše Strehar Benčina. Skupine so obsegale od 2 do 12 nastopajočih, v treh dneh pa si je prireditev ogledalo približno 200 obiskovalk in obiskovalcev. Starost nastopajočih se je gibala med 6 in 21 let.

3. Smernice za vnaprej

Improfest bo tudi vnaprej ostajal prostor vzgoje občinstva na področju improvizacijskega gledališča (čeprav spodbujamo mentorice, da svoje skupine peljejo tudi na predstave impro gledališča v okviru programov drugih društev). Glavni cilji so poleg krepitve razumevanja improviziranega ustvarjanja, ki ostaja pomemben temelj za razumevanje gledališke igre nasploh (obvladovanje odrske orientacije, mizanscene, igranje večplastnih likov, dinamične in aktivne uporabe telesa v prostoru, dramaturgija prizora, ipd.) predvsem vpogled v delo različnih skupin in raziskovanje raznolikih uprizoritvenih možnosti te gledališke podzvrsti. V prihodnje želimo poskrbeti za še bolj aktivno vključevanje mladih na vsa področja organizacije in izvedbe dogodka. Obenem smo opazili, da tisti člani skupin, ki že nekaj let obiskujejo gledališki studio, želijo tudi malce spremembe znotraj samega formata. S tem v mislih bomo morda za naslednje leto določili tudi kakšno temo, ki bo pomagala k bolj poglobljenem razmisleku o temah, obravnavanih v prizorih, kar je tudi cilj gledališke dejavnosti Pionirskega doma nasploh – kako skozi prizore in predstave raziskovati teme in vsebine, ki zanimajo mlade.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Urše Strehar Benčina

Improfest ponuja priložnost odrske izkušnje skupaj z drugimi posamezniki in skupinami, ki v prvi vrsti pomagajo pri razumevanju, da skupnost mladih, ki jih zanima gledališko ustvarjanje ni omejena samo na skupino, ki se je mladi udeležujejo, temveč sega v različne starostne skupine in obsega različne vsebinske poudarke. V prvi vrsti tako udeleženci Improfesta dobijo občutek

skupnosti, prostor, kjer se lahko izkažejo pa tudi naredijo kakšno napako, ki pa ni usodna, temveč lahko pomaga pri nadaljnjem napredku. Po pogovoru z mentoricami so namreč prav vse izpostavile, kako so nastopi izjemno pomembni pri prepoznavanju, katere odrske veščine mladi že obvladajo in na katere je potrebno v prihodnje dajati še več poudarka. Prav tako Improfest služi kot navdih tako mentoricam in mladim, v katero smer še lahko raziskujejo gledališko umetnost ter umetnost improviziranega gledališča. Nenazadnje pa Improfest ostaja prostor medsebojne podpore, spodbude in sodelovanja in sproščenega in igrivega pristopa, ki je pomemben tudi iz pedagoškega vidika, saj so pogosto prav zapleti in zdrs tisto, kar nas lahko nasmeji in spodbudi, da krepimo pogum, domišljijo in odzivnost predvsem v trenutkih nepričakovanega.

5.3 LITERARNI NATEČAJ BODI PISATELJ/BODI PISATELJICA

VODJA PROJEKTA: Mojca Čampa

1. Vsebina

Literarni natečaj Bodi pisatelj/pisateljica je bil prav posebno slavnosten, saj smo se povezali z založbo Mladinska knjiga in skupaj praznovali 50-letnico kultne zbirke Odisej, v kateri najdemo dela, ki se tako ali drugače dotikajo družbenih, socialnih, psiholoških tem in stisk s katerimi se srečujejo mladi.

Celo šolsko leto smo v Pionirskem domu namenili slavljenju prav posebne moči literature: širjenje empatije in razumevanje sočloveka. Izhodišča literarnih besedil, ki so jih za natečaj pisali mladi, pa je bila knjiga "Kako mi je norost razložila svet?", Dite Zipfel, ki je izšla v zbirki Odisej (Mladinska knjiga, 2023).

Na zaključnem dogodku natečaja, ki je potekal v mesecu aprilu, nas je nato obiskala avtorica letošnje naslovne tematike – Dita Zipfel, ki se je srečala z mladimi literati, ki so ji zastavili kup vprašanj. Pohvalila je njihovo zagretost, zanimanje in entuziazem, ki ga izkazujejo s pisanjem.

V sklopu literarnega natečaja smo prejeli kratke zgodbe, eseje, poezijo in dramska besedila. Mladi so prispevke lahko napisali v različnih tujih jezikih (v angleščini, nemščini, francoščini, španščini in italijanščini), vendar smo žal v letošnjem letu prejeli samo dela v slovenskem in angleškem jeziku.

V sklopu natečaja smo pripravili izobraževanje za mentorje, izobraževalne delavnice za otroke pa so potekale na dan podelitve nagrad.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Na natečaj se odziva vedno več mladih, ki šolo obiskujejo izven osrednje Slovenije. Izobraževanja, pripravljena v okviru natečaja, tako pri delu podpirajo številne pedagoge.

b) Učinkovitost

Glede na upad bralne pismenosti pri mladih, je tovrsten natečaj dobrodošla spodbuda, ki mentorjem predstavlja orodje za delo, mladim pa omogoča, da svoja mnenja izrazijo na način, ki jih ne omejuje in predpisuje oblike.

c) Dostopnost

Zaključni dogodek so obiskali osnovnošolci in srednješolci, natečaj ostaja brezplačen.

3. Smernice za vnaprej

Natečaj bomo v prihodnjem letu razširili še na področje ustvarjanja stripa, pripravili bomo usmeritve za pedagoge, da bodo lahko mladim ponudili osnove za ustvarjanje.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mladi dobijo pozitivno spodbudo in konstruktivno kritiko, hkrati pa tudi neprecenljivo strokovno mnenje za svoja besedila.

5.4 FESTIVAL HOKUS POKUS – ZNANOST IN UMETNOST

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

Sedemnajsta edicija festivala znanosti in umetnosti Hokus Pokus je tudi to leto ponudila ustvarjalne delavnice znanstvenih ustanov, društev in zavodov. Rdeča nit festivala je bila LASTNOSTI SNOVI, kar ni naključje. V letu 2024 smo pridobili prvi otroški laboratorij z laboratorijsko opremo in vsled tega, smo se odločili ponuditi vsem obiskovalcem ogled naše pridobitve. Znanstvena ustvarjalnost ostaja eden vodilnih motivov festivala, zato smo letos kot del spremljevalnega programa postavili razstavo Pamet je boljša kot žamet.

Garsia Kosinac je navdušen naravoslovec, ki mu je v zadnjih letih še prav poseben izziv združevati teme iz naravoslovja z družboslovnimi. Njegova hči, Nadina Kosinac, pa je nadarjena posavska umetnica, filmska ustvarjalka in fotografinja. Tokrat sta združila moči, da bi predstavila košček bogate jezikovne slovenske kulturne dediščine malo drugače. Obiskovalci so na razstavi lahko poglobljeno doživeli 30 slovenskih pregovorov ali rekov v fotografiji in interaktivnih eksponatih, le-te tudi preizkusili ter slovenske pregovore in reke poleg brane in govorjene besede spoznali še na drugačen način.

Poleg razstave smo gostili znanstvene delavnice različnih ustanov, društev in zavodov.

- Pionirski dom – Center za kulturo mladih

Kaj je genski zapis? Sluzast skupek, ki smo ga pridobili pri poskusu nosi zelo pomembne informacije, saj določa mnogo lastnosti npr. velikost, barvo in obliko. Vsi te podatki so namreč zapisani v DNK zapisu, ki ga ima vsako živo bitje. Spoznali smo kaj je dvojna vijačnica in kakšen zapis nosi.

Barvila v zelenih rastlinah Ali daje barvo zelenemu listu samo eno barvilo, ali pa je morda teh barvil več? Rastline so zelene, ker vsebujejo klorofil, od katerega se odbija zeleni del vidne svetlobe in zato naše oko vidi rastline zelene. Katere barve vsebujejo rastline smo spoznali s pomočjo kromatografije, preučevali pa smo tudi kako deluje fotosinteza.

- Rampa Lab

Sferifikacija Si kuhar_ica, znanstvenik_ca ali umetnik_ca? Kaj pa raje vse troje naenkrat? Na delavnici molekularne gastronomije, stičišča umetnosti, znanosti in kulinarike, smo kuhinjo spremenili v laboratorij in raziskali kako pomembno je ravnotežje na molekularni ravni.

- Tehniški muzej Slovenije

Vrteči obroč Vrteči obroč je upogljiv polieder. Sestavlja ga šest tetraedrov, ki so povezani v obroč. Včasih ga označujejo tudi kot preprosta origami igrača. Obroč iz šestih tetraedrov je mogoče vrteti okoli osi. Pri tem se, kot pri kalejdoskopu, izmenjujejo štiri različne slike. Z natančnim prepogibanjem po zarisanih črtah smo ga sestavili iz enega kosa papirja.

- Prirodoslovni muzej Slovenije

Gozdni prebivalci od blizu Spoznali smo gozdne prebivalce, ki jih samo v naravi le redko srečamo, od blizu. Potipali smo krzno, rogove in roglje ter od blizu opazovali zgradbo gozdnih živali. Pogovorili smo se o življenju v gozdu ter kdo koga poje.

- Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za geologijo, Slovensko geološko društvo, Geološki zavod Slovenija

Ali so minerali in kamnine uporabni? V naravi iz velikih kamnin nastanejo manjši kamni, pesek in mivka. Voda odnaša prodnike, pesek in mivko, ki se v jezerih in morjih nalagajo drug na drugega in povezujejo med seboj v večje kose. Tako nastanejo kamnine. Ugotavljali smo ali jih lahko na kakšen način uporabimo v vsakdanjem življenju?

- mali TehnoVed

Veliki ustvarjalci Raziskovali smo osnove električnih vezij, ter testirali ali voda prevaja elektriko. Uporabili smo senzor za vodo in s praktičnimi poskusi preučevali prevodnost. V drugem delu smo spoznali preprost mehanski princip, ki omogoča upravljanje robotskih klešč z enostavnim gibom. Preizkusili smo, kako se preprosti gibi prenašajo v natančno upravljanje robotske roke.

- Smetumet

Risanje in tiskanje z naravnimi barvili Kaj so naravna barvila, kaj so pigmenti, kako so jih uporabljali naši predniki in kako jih lahko (ponovno) uporabljamo mi? Prepričali smo se, da so rdeče zelje, kurkuma, pesa in druge naravne dobrine čudovit material za barvanje, risanje, pisanje

in tiskanje. Čudili smo se spremembam odtenkov, ki jih povzroči malce dodatka sode, pepela ali limone.

- Center arhitekture

Lesni detektiv Raziskovali smo svet dreves in lesa, ob različnih primerih ugotavljali njegovo barvo, gostoto, teksturo in se poučili o njegovi uporabnosti. Kateri les uporabimo za izdelavo ptičje hišice in katerega za stol? S preskusom smo spoznali tudi, kateri les plava na vodi in kateri se potopi. Postali smo drevesni detektivi in raziskali drevesa v okolici šole.

- Nadina in Garsia Kosinac

Čudovita znanost Otroci so si najprej ogledali vizualno-interaktivno razstavo, pri kateri so skozi igre in poskuse povezali znanost, umetnost in kulturo. Drugi del delavnice je bil namenjen poskusom, s pomočjo katerih smo odkrivali neverjetne lastnosti snovi. Pod UV lučjo smo opazovali škorpiona in mineral ter pojasnili kaj je to "fluorescenca", pogledali smo si kako delujejo termoočutljive barve in folije, s pomočjo zvoka smo spreminjali obliko tekočemu železu v "ferofluidnem" zvočniku, naučili smo se prižgati svečo na daljavo (parafinski hlapi) ter se poigrali s tekočim dušikom.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Festival je bil izpeljan v celoti, v skladu z zastavljenimi cilji. Prepletanje znanosti in umetnosti se je tudi tokrat izkazalo za dober izziv, tako za izvajalce delavnic, kot obiskovalce. Velika večina obiskovalcev so otroci iz OŠ, ki že vrsto let prihajajo na festival in s tem potrjujejo, da je tovrsten naravoslovni dan dragocenost, ki jo umestijo vsako leto v svoj delovni načrt.

V tokratni ediciji smo vsled promoviranja znanosti in pridobitvi otroškega laboratorija ponudili tudi popoldansko (petek) edicijo za širšo javnost. Dogodek je odlično uspel, saj nas je obiskalo skoraj 200 navdušenih otrok, ki so se lahko sprehodili in preizkusili na vseh delavnicah.

b) Učinkovitost

Osnovni namen festivala – popularizacija znanosti od najmlajših do odraslih – je bil dosežen. V dveh dneh se ga je udeležilo skoraj 650 otrok. Poleg osnovnošolskih skupin pa smo s popoldanskim programom dosegli tudi širšo javnost. Boljši pogoji dela, nov laboratorij, dolgoletno sodelovanje z najboljšimi inštitucijami na področju znanosti so rezultirale odlično promocijo znanosti. Tovrstna »akcija« je pripeljala kar nekaj novih udeležencev k letošnji dejavnosti Znanost za otroke.

c) Dostopnost

Festival je izjemno dostopen, saj ponuja bogat program tako v dopoldanskem kot popoldanskem času. Festival je brezplačen, tako za osnovnošolske skupine kot za širšo javnost. V dopoldanskem času ga je lahko obiskala katerakoli skupina OŠ otrok iz cele Slovenije, popoldanski dogodek pa je privabil množstvo družin z otroki. Marsikateri obiskovalec je bil presenečen nad pestrostjo izbranih delavnic, otroci pa navdušeni ob laserskem šovu ter ostalih znanstvenih dogodivščinah. Nenazadnje si je vsak lahko ogledal in se preizkusil v novem otroškem laboratoriju.

3. Smernice za vnaprej

Festival bo tudi v prihodnje ostal brezplačen. Učitelji ta dan beležijo kot naravoslovni dan in na tak način omogočijo otrokom brezplačen obisk delavnic in znanstvenih dogodivščin. Rdeča nit festivala ostaja popularizacija znanosti v prepletu z umetnostjo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Širša javnost spozna delovanje Pionirskega doma na področju znanosti za otroke, z novim otroškim laboratorijem pa omogočamo še bolj poglobljeno znanstveno delo z mladimi.

Udeleženci dopoldanskega programa lahko srečajo glavne akterje na področju znanosti za otroke, se preizkusijo na delavnici in doživijo umetniško-znanstveno izkušnjo (ali v obliki razstave, predstave, dogodivščine, koncerta)

Učitelji kot glavni razlog za obisk festivala navajajo program festivala, ki ponuja zanimive in raznolike aktivnosti, ki so zabavne saj otroci bolj uživajo v situacijah, ki niso tipično šolske. Prav tako jim je zelo všeč praktična naravnost delavnic, ki jih lahko ponovijo kasneje pri svojem delu v šoli.

5.5 LIKFEST – LIKOVNI FESTIVAL

VODJA PROJEKTA: Boris Beja

1. Vsebina

Tokrat smo LIKfest posvetili Zmajskemu mostu. Za učitelje sem pripravil zgodbico, v kateri sem mladim delil svojo definicijo, kako smo v Ljubljani dobili zmajski most. Literarno delo je bilo ob likovnih primerih, ki sem jih ustvaril z mladimi na Počitniški šoli v letu 2023 na voljo, da ga interpretirajo po svoje in s svojimi likovnimi sredstvi.

Človek se je od prvih organiziranih prostorskih ureditev začel zavedati tudi likovne opreme lastnega domovanja. Z vizualiziranjem in sprva »siromašnimi« likovnimi intervencijami je na stenah jamskih bivališč opisoval svoje življenje, in markiral, na nek način označevali svoje bivališče. S tem se je krepila njihova identiteta, še več vzpostavil se je izziv, kako kompleksne zgodbe s preprostimi izraznimi sredstvi predstaviti drugim v skupnosti. Zmajski most je zagotovo ena od atrakcij in mnogokrat upodobljenih umetniških del v prestolnici. Most, ki je nadomestil Mesarski most ni pomemben zgolj v umetniškem pogledu temveč tudi v inženirskem. Most na njegovih veznih delih bregov Ljubljanice zaključujejo štirje zmaji, ki so se v nadaljevanju znašli v prenekaterem grafičnem oblikovanju. Cilj LIKFESTA je bil ustvariti ilustracije in vizualizacijo besedila, ki smo ga priložili povabilu. Ilustracija se v procesu likovnega dela vrši s pomočjo risbe, slikarskih tehnik, akvarelov, rabo kolaža ali digitalnih montaž. Z oblikami pa se njihova izraznost in sporočilnost krepi z barvo, ki v literarno pripoved vključuje še likovno izpoved in orisovanje občutenj, ki nam jih pripoveduje literarno delo, tega pa likovnih lahko še potencira in podkrepi s svojim delom. Likovna oprema lahko nadgrajuje pripoved s tem pa spodbuja pri bralcu in gledalcu domišljijo in nadgradnjo v lastni interpretaciji. Ilustracijo interpretira najprej likovnik, ta pa nam ponuja v gledanje svoje delo, da ga tudi mi bralci, ki smo hkrati tudi gledalci nadgrajujemo po svoje. Prav zaradi tega stika likovnega dela je pomembna pri otroku, ki se preko knjige spoznava tudi z različni likovnimi načini pripovedništva, se srečuje z različnimi načini likovnega artikuliranja in interpretiranja.

Zaključni dogodek v Artcentru Pionirskega doma je obiskovalcem ponudil 10 video dokumentov, v katerem smo s študenti magistrskega študija grafike pripravili učno gradivo, ki smo ga delili s pedagogi, da bi lahko svoje programe dopolnili tudi s podobami in definicijami, vezanimi na Zmajski most.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Izpeljali smo devet razstavnih dogodkov, na katerih so se predstavili mentorji in otroci s svojimi deli. Dela so bila podpisana in v okvirjih s paspartuji. Nuša Jurjevič, ilustratorica in sodelavka Pedagoške fakultete v Ljubljani je pripravila izbor za zaključno razstavo in nabor del za katalog. Dela so bila digitalizirana in pripravljena za objavo v katalogu. Glede na razpisano temo, sem pripravil obširno besedilo na temo grafičnega oblikovanja, ki vključuje podobo Ljubljanskega zmaja. Prav tako sem besedilo dopolnil s prispevkom na temo prostora. Ob uvodniku sta recenziji prispevali doc. Uršula Podobnik in profesorica likovne umetnosti Sabina Mattersdorfer. Z recenzijami je naša publikacija dobila še večjo vrednost.

b) Učinkovitost

Festival ima daljše trajanje in ni skoncentriran zgolj na nekaj dni dogajanja. Razstave so postavljene na ogled obiskovalcem naše galerije. Želeli bi si, da bi bilo obiska več in da bi naše prostore prepoznavali kot referenčne prostore za otroško razstavno produkcijo. Vsekakor je velik uspeh zaključni katalog, v katerem sem v zadnjem letu razširil besedila in tako reprodukcijam del

dodal še dodatno vrednost in pa seveda priložnost, da naš katalog lahko beremo in ne zgolj gledamo.

c) Dostopnost

Festival je v osnovi namenjen otrokom, ki obiskujejo vrtce in osnovne šole Mestne občine Ljubljana. Vsako leto vodja festivala izbere temo in vsebino predstavi mentorjem, ki soustvarjajo naš festival v njihovih delavnih okoljih. V povprečju sodeluje 30 šol oziroma vrtcev in v prostorih javnega zavoda razstavimo v povprečju 1500 likovnih del.

3. Smernice za vnaprej

LIKfest je dragocen festival Pionirskega doma, ki je v zadnjih letih vzpostavil močno vez s pedagogi v ljubljanski občini. Festival je s svojim obstojem že zaokrožil eno generacijo otrok in nekateri so se na festivalu predstavili večkrat. V prihodnje se festival krči na zaključni dogodek, kjer bomo lahko predstavili najboljša dela, predvsem pa se poizkusili potruditi izdati tudi publikacijo v kateri bo zbrano gradivo za raziskovalce mladinske in otroške likovne produkcije, predvsem pa produkcije in dela pedagogovo. Ob tem ni zanemarljivo dejstvo, da se ob izdelkih izkazuje tudi pedagoški delavec.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Pionirski dom je edina javna institucija v Sloveniji, ki se sistematično in študijsko ter raziskovalno ukvarja z razstavnim programom mladih in otrok. Gre za izjemno priložnost na eni strani tako snovalcem festivala kot na drugi tudi vsem tistih, ki na festivalu sodelujejo. Likovni izdelki so izjave s katerimi otroci javno nastopajo in se tako srečujejo z lastnim delom izven okvirov lastnih izobraževalnih in varstvenih institucij. V splošnem pogledu pa je dovolj že delo samo, ki govori in nagovarja obiskovalce naše galerije in jim tako ponuja vpogled tudi v šolski kurikulum in način dela likovnega pedagoga v šolskem sistemu.

5.6 ART FEST – barvna karta Ljubljane

VODJA PROJEKTA: Iztok Amon

1. Vsebina

Projekt je realiziran v celoti, pripravljen in objavljen za izbiranje najljubših barv vseh osnovnošolcev v MOL. Optimiziran je za vsakogar, ki uči v osnovni šoli v MOL, tudi prilagojenim programom. Stran artfest.si je bila odprta za učitelje in otroke v novembru. Ker nagovarja neposredno razrednike/-čarke, smo se odločili, da promocija projekta ni potrebna, ampak bo izvedena po zaključku izbiranja barv.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Po odzivih učiteljev OŠ, je projekt dobra osvežitev, ima zanimiv potencial ter je primeren za izvedbo za fleksibilnega učitelja in z enostavnostjo ne povzroča težav tudi manj v digitalno družbo usmerjeno spodbujanje kreativnosti. Projekt je odraz sinergičnega učinka, ko producent, zavod in avtor z enakimi cilji razumejo priložnosti in izzive na področju kreativnosti za otroke. Rezultati bodo pokazali prerez izbiranja barv, ki je izrazito osebna izbira in je osebno pogojena. Na drugi strani otroci prispevajo v monumentalnejše delo večjih razsežnosti od njih samih in reflektirajo osebno izbiro in se umestijo kot del celote.

b) Učinkovitost

Predvideni stroški so predvidevali programiranje spletne strani za zbiranje podatkov, v tem delu je projekt realiziran v celoti.

c) Dostopnost

V program so bili povabljeni vsi ravnatelji/-ce OŠ v MOL (53, od tega 3 zavodi s prilagojenim programom in 3 zasebne). Do decembra je barvo izbiralo nekaj manj kot tisoč otrok iz polovice OŠ in 7 mestnih četrti (od 17). Zbiranje podatkov bomo podaljšali še vsaj v januar 2025.

3. Smernice za vnaprej

Koordinacija projekta zahteva jasno in enostavno komuniciranje s šolami z enostavnimi navodili za ravnatelje in učitelje, ki morajo dobiti informacijo, da prispevajo pomemben del k celoti projekta. Da se s projektom poistovetijo je odvisno od načina in občutka osebnega nagovora ter časa, da lahko na projekt vplivajo sami. Kljub zgodnjemu obveščanju in napovedniku že v prejšnjem šolskem letu (2023/24), se je izkazal počasen odziv šol, ki ne želijo novih zadolžitev in odgovornosti.

Projekt predvideva refleksijo in povratno informacijo vsem šolam glede njihovih rezultatov ter predstavitev rezultatov v Art centru Pionirskega doma, na spletu ter širše.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

S sodelovalno naravo festival Artfest krepi vključenost vseh otrok OŠ MOL, krepi povezanost med šolami in otroki ter spodbuja ustvarjalnost za skupnost. Otroci bodo s svojim oddanim glasom prispevali k mozaiku ljubljanskega zemljevida, ki prikazuje in reprezentira najljubše barve vseh OŠ otrok.

5.7 MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZOOM

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

Mednarodni filmski festival ZOOM je namenjen spodbujanju in izobraževanju mladih na področju filmskega ustvarjanja. Festival nudi redko priložnost otrokom in mladostnikom, da se tudi v mednarodnem okviru z lastnim filmskim jezikom predstavijo vrstnikom.

Mladi filmarji iz celega sveta so prijaviili svoje izdelke od januarja do junija, potem pa so selektorji (Vid Hajnšek, režiser; Jelena Dragutinović mentorica delavnic animiranega filma; Sara Šabec filmska in gledališka pedagoginja) izbrali filme za tekmovalni program.

Letos smo prejeli 382 filmov, izbranih je bilo 26 (15 OŠ, 11 SŠ).

Tekmovalni program je sestavljen iz otroške kategorije (avtorji do 14. leta starosti) in mladinske kategorije (avtorji do 19. leta starosti).

Žirija (Zarja Menart, filmska animatorica in ilustratorica; Anja Banko, filmska kritičarka in pedagoginja; Miha Šajina, producent in oblikovalec zvoka) je izbrala najboljši film v obeh kategorijah.

Festival je potekal v mesecu novembru, en dan je bil namenjen osnovnošolski produkciji, naslednji pa srednješolski. V dopoldanskem času smo ponudili večurne filmske delavnice za otroke in mlade, po delavnicah pa je sledil ogled tekmovalnega programa.

Struktura filmskega festivala ni naključje, najprej sami ustvarjajo film na delavnicah, potem pa si ogledajo filme vrstnikov na velikem platnu Festivalne dvorane. Vsekakor vidijo in gledajo film drugače, s predhodno izkušnjo lastnega ustvarjanja.

Ob koncu ogleda je sledil pogovor s člani žirije in podelitev nagrad – filmskih klap – najboljšim.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Festival je bil izpeljan v celoti, v skladu z zastavljenimi cilji. Glede na dejstvo da gre za dejavnost, ki se v šolah šele zadnjih nekaj let pojavlja kot izbirni predmet v 3. triadi, nas veseli izjemen odziv pedagogov, ki so po navadi učitelji različnih predmetov (tehnika, računalništvo) in poučujejo izbirni predmet Filmske vsebine bolj iz lastnega entuziazma.

b) Učinkovitost

Finančni vložek je precej velik, saj poskrbimo da so vsi sodelujoči uveljavljeni filmski akterji, čeprav gre za otroško in mladinsko filmsko produkcijo (predavatelji na izobraževanjih, selektorji,

žiranti, izvajalci delavnic). S profesionalnim pristopom vzgoja za film v zadnjih letih vpliva tudi na kvaliteto prijavljenih filmov, letos se je zgodilo prvič v zgodovini mednarodnega tekmovalnega programa, da sta v obeh kategorijah zmagala slovenska filma.

Festival je bil zelo dobro obiskan, udeležilo se ga je več kot 200 otrok in mladostnikov.

c) Dostopnost

Gre za edini festival Pionirskega doma, ki je namenjen učencem OŠ in dijakom SŠ. Urnik festivala je prilagojen izvedbi kulturnega dne, se pravi da je večina programa v dopoldanskem času, program pa nudi tako praktično izkušnjo (filmske delavnice) kot tudi ogled produkcije vrstnikov iz celega sveta. Festival je brezplačen, zaradi tehnične zahtevnosti izvedb delavnic pa smo omejeni pri številu obiskovalcev delavnic.

3. Smernice za vnaprej

Festival bo tudi v prihodnje gradil na dosedanjih izkušnjah sodelovanja z vrhunskimi filmskimi ustvarjalci tako iz področja profesionalne filmske produkcije (režiserji, igralci, producenti, scenaristi) kot filmske pedagogike in teorije. Svet, ki ga danes živijo mladi, je prenasičen vizualnih podob brez vsebine in napačnih sporočil, zato je še toliko bolj pomembno razumeti obravnavanje filma kot umetnosti, množičnega medija in tehničnega proizvoda.

Festival bo tudi v prihodnje skozi filmsko vzgojo omogočal razmislek o življenjskih temah, posameznikovih in družbenih vrednotah ter spodbujal mlade, da si ustvarijo svoj pogled na svet saj film predstavlja v današnjem času, ki je vse bolj podvržen avdiovizualnemu dožemanju sveta, eno najbolj pomembnih in hkrati priročnih sredstev za soočanje mladih s temeljnimi dejavniki sodobne družbe in kulture.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

V dvodnevem festivalskem dogajanju dobijo udeleženci priložnost, da pokažejo svoj film in hkrati vidijo dela drugih mladih režiserjev iz celega sveta, kar lahko otroke in mladostnike inspirira in navduši za lastno izražanje skozi film. S pozitivno spodbudo za naprej in konstruktivno kritiko se otroke in mlade spodbuja h nadaljnjemu ustvarjanju, hkrati dobijo neprecenljivo strokovno mnenje za svoj filmski izdelek.

5.8 KALEJDOSKOP – FESTIVAL SODOBNE ODRSKE UMETNOSTI

VODJA PROJEKTA: Saša Lončar

1. Vsebina

Festival Kalejdoskop 2024 je bil organiziran med 17. in 23. junijem 2024 v Ljubljani, v Festivalni dvorani in Pionirskem teatru – Dvorani Jenko. Program je združeval plesne in performativne umetniške projekte, ki so poudarjali inovativnost in kreativnost mladih ustvarjalcev.

- GIBOGIB – produkcija Pionirskega doma in KUD Qulenum Ljubljana

Predstava je bila izvedena v skladu s prijavitelno vsebino. Gostovanje dodatnih umetnikov, ki je bilo dogovorjeno v fazi produkcije, je obogatilo vsebino in razširilo umetniško izkušnjo. Odstopanj pri vsebini ni bilo, časovna prilagoditev pa je bila izvedena zaradi tehničnih zahtev.

- SKICIRKA – plesno-performativna predstava

Premiera predstave je bila uspešno izvedena, z le manjšimi prilagoditvami v zasnovi. Ustvarjalci so v zadnjem delu procesa vključili več elementov improvizacije, kar je bilo prilagojeno dinamiki dvorane in občinstva. Te spremembe so obogatile predstavo in bile skladne z umetniškimi cilji.

- Multimedijaska interaktivna predstava END

Multimedijaska predstava END ni bila del prijavljenega programa Kalejdoskopa 2024, temveč je bila kot samostojen projekt vključena pozneje. Njena umestitev v čas festivala je bila posledica možnosti sodelovanja z mednarodnimi partnerji in zagotovitve prostora. Kljub temu projekt ni bil financiran ali prijavljen v okviru festivala, ampak je bil izveden kot dopolnilni dogodek, kar je bilo jasno komunicirano z udeleženci in partnerji.

Prilagoditve programa:

- Zaradi logističnih in tehničnih razlogov ter večje dostopnosti prostorov je bilo potrebno prilagoditi nekatere segmente programa.
- Dodaten projekt (END): Čeprav ni bil predviden v prvotnem programu, je bil END vrhunsko izveden.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Festival je v celoti dosegel zastavljene cilje. Dogodki so bili izvedeni na visoki umetniški in organizacijski ravni, z minimalnimi odstopanji. Program je omogočil platformo za mlade umetnike, povezal lokalne in mednarodne organizacije ter promoviral sodobne umetniške prakse.

b) Učinkovitost

Festival je dosegel ugodno razmerje med finančnim vložkom in rezultati. Učinkovita uporaba sredstev, visok obisk in kakovost izvedenih dogodkov dokazujejo, da je bil festival uspešen in finančno upravičen. Z večjo finančno pomočjo bi lahko v prihodnosti še povečali učinkovitost festivala.

c) Dostopnost

Brezplačen festival je dosegel široko in raznoliko občinstvo, glede na veliko število obiskovalcev. S širokim programom, je festival omogočil dostop do umetnosti različnim skupinam, od mladih do starejših, ter lokalnim in mednarodnim obiskovalcem. To kaže na visoko stopnjo dostopnosti in vključujočnosti programa.

3. Smernice za vnaprej

Na podlagi uspeha festivala in analize doseženih rezultatov smo za leto 2025 pripravili naslednje smernice za nadaljnji razvoj in izboljšanje programa:

- Razširitev programa in vključitev novih umetniških oblik

Povečanje števila dogodkov: Načrtujemo širitev števila dogodkov, vključno z različnimi umetniškimi oblikami, kot so gledališče, glasba in multimedijски performansi, da bi privabili širše občinstvo.

Mednarodna sodelovanja: Povečanje sodelovanja z mednarodnimi umetniki in organizacijami za obogatitev programa in povečanje kulturne izmenjave.

- Povečanje dostopnosti in vključevanja različnih ciljnih skupin

Ohranjanje brezplačnih dogodkov

- Krepitev promocije in povečanje obiska

Digitalna promocija: Povečanje prisotnosti na družbenih omrežjih in drugih digitalnih platformah za doseg širšega občinstva, vključno z ustvarjanjem interaktivnih vsebin in promocijskih videov. Sodelovanje z mediji za večjo prepoznavnost festivala.

- Izboljšanje logistike in infrastrukture

Tehnična podpora: Izvedba dogodkov v primernejših prostorih za odrsko umetnost.

- Povečanje sodelovanja z lokalno skupnostjo

Vključevanje lokalnih umetnikov: Spodbujanje sodelovanja lokalnih umetnikov in ustvarjalcev v programu festivala.

Organizacija delavnic, predavanj in drugih aktivnosti, ki spodbujajo kulturno sodelovanje.

S temi smernicami želimo še naprej razvijati festival Kalejdoskop kot pomemben kulturni dogodek, ki bo privabljal širok spekter obiskovalcev in prispeval k bogatitvi kulturnega življenja v Ljubljani.

4. Kaj udeleženelec programa pridobi od le-lega

Festival je obiskovalcem ponudil številne osebne koristi, ki so obogatile njihovo izkušnjo in prispevale k njihovem osebnemu razvoju.

Obiskovalci so imeli priložnost doživeti raznolike umetniške oblike, kot so ples, gledališče, glasba in multimedijски performansi. To je omogočilo širjenje obzorij, spodbujanje ustvarjalnosti in estetskega doživljanja.

Sodelovanje pri interaktivni instalaciji je obiskovalcem omogočilo pridobivanje novih izkušenj in veščin na področju umetnosti, kulture in ustvarjalnosti.

Festival je ustvaril prostor za srečevanje ljudi z različnimi ozadji in interesi, kar je spodbudilo izmenjavo idej, izkušenj in ustvarjanje novih prijateljstev ter profesionalnih povezav.

Soočenje z različnimi umetniškimi izrazi in temami je spodbudilo osebno refleksijo, samospoznavanje in razvoj kritičnega mišljenja.

Na podlagi teh izkušenj načrtujemo za prihodnje leto še boljše izkušnje za obiskovalce, z večjim poudarkom na interaktivnosti, dostopnosti in vključevanju različnih ciljnih skupin.

5.9 GLASBENI FESTIVAL

VODJI PROJEKTA: Andrej Pekarovič, Eva Moškon

1. Vsebina

Glasbeni festival je vsakoletna prireditev, ki omogoča mladim in neuveljavljenim posameznikom in skupinam slovenskih osnovnih in srednjih šol, da nastopajo pred občinstvom vrstnikov in starejših ter jim predstavijo svoje izvajanje kot tudi avtorsko glasbeno ustvarjanje. Za večino je nastop na Glasbenem festivalu prvo srečanje z odrom in občinstvom, za mnoge tudi prva postaja na glasbeni poti, na kateri večina izmed njih nadaljuje.

Seznam 14 tekmovalcev, ki so prišli v izbor festivala: Solis, Flora Krampač, Raya Lila Rojc, Žan Kotolenko, Uma Leona Flisar, Lev B Marn, Gašper Oražem, The Silver Beetle Band, Tai Džogić, Demo, Margot Aymard Remic, Bibs.

Letošnjo žirijo so sestavljali: jazz pevka Kristina Oberžan, glasbenik in glasbeni producent Vid Turica in pesnica Veronika Dintinjana.

Nagrado za zmagovalno pesem je prejel glasbeni duo Bibs za avtorsko skladbo Junij. Nagrado za najboljše avtorsko besedilo je prejela Raya Lila Rojc za avtorsko besedilo Lutke. Slednjo nagrado smo letos podelili prvič.

V sklopu glasbenega festivala smo v ta namen prvič organizirali izobraževanje Moja avtorska pesem, ki je ponudila možnost izobraževanja na temo pisanja besedil.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Festival smo izpeljali v živo. Prejeli smo kvalitetne prijave in žirija se je težko odločila o zmagovalni pesmi.

b) Učinkovitost

Ocenjujemo, da bi potrebovali še več finančnih sredstev za promocijske namene, vrednost nagrad, gostujoče glasbenike, žirante in tehnično izvedbo.

c) Dostopnost

Gre za festival na nacionalni ravni. Vabi mlade in mladostnike do 19. leta starosti iz celotne Slovenije. Tudi letos je nadvladalo število prijavljenih avtorskih pesmi nad številom prijavljenih priredb. Tako je festival v ožjem tekmovalnem izboru prvič ponudil samo avtorske skladbe, vseh skupaj je bilo 12 tekmovalnih skladb.

3. Smernice za vnaprej

Želimo si večje prepoznavnosti na festivalski glasbeni sceni in tudi v prihodnje bi si želeli, da bi festival ohranil avtorsko noto. Trudili se bomo ohranjati visok nivo festivala v produkcijskem in vsebinskem kontekstu.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci glasbenega festivala doživijo profesionalni nastop na velikem odru z ekipo odrskih tehnikov in odličnim ozvočenjem. V sproščenem vzdušju doživijo koncert, ki je primerljiv s profesionalnimi odri. Za večino nastopajočih je to prvi večji nastop. Nastopajoči so zato pod velikim vtisom in lahko doživijo nepozabno izkušnjo. S festivalsko aktivnostjo pridobijo na

samozavesti, odpravljajo tremo. Velik poudarek je na predstavitvi njihovega glasbenega ustvarjanja in druženju z vrstniki. Nagrada festivala pripomore k vzpodbudnim začetkom. Prejemnik nagrade za zmagovalno pesem dobi snemanje skladbe v profesionalnem glasbenem studiu in profesionalno fotografiranje. Dobitnik nagrade za najboljše avtorsko besedilo prejme vokalni mikrofoni.

6 KULTURNI DNEVI

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

Seznam kulturnih dni je nastal kot rezultat dolgoletnega ustvarjanja in delovanja našega zavoda tako na jezikovnem kot kulturnem področju. Pri oblikovanju programov kulturnih dnevov združujemo znanje in metode dela ki jih izvajamo na programih Pionirskega doma.

Kulturni dnevi (plačljivi) za OŠ na področjih:

- likovne umetnosti (modeliranje reliefa iz gline na osnovi zgodovinskih eksponatov, modeliranje glave – portreta izbrane osebe v glini, izvedba grafike v tehniki monotipija ali kolažni tisk, oblikovanje mozaične kompozicije iz kamnov in keramičnih ploščic)
- gledališča (spoznavanje osnov gledališke izraznosti preko skupinskih improvizacij, s pantomimo in osnovnimi dihalnimi vajami)
- plesa (spoznavanje enostavnih gibalnih iger, raziskovanje gibanja z izražanjem občutkov in doživetij skozi gibanje, kratka plesna stvaritev – koreografija, ki združuje njihove ideje)

Kulturni dnevi (brezplačni) za OŠ potekajo tudi v obliki obiska gledališkega in filmskega festivala.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Kulturni dnevi so zasnovani tako, da udeleženec v času trajanja programa pridobi čim bolj koristno informacijo, novo znanje in doživi pozitivno likovno, gledališko ali plesno izkušnjo. Obiskovalci kulturnih dnevov so praviloma že tradicionalni – šole, ki se vedno znova vračajo k nam.

b) Učinkovitost

Kulturni dnevi so pomembna vez med neformalnim izobraževanjem in učnimi vsebinami, ki jih ponujajo OŠ programi. Otrokom ponujajo drugačno izkušnjo, pedagogom pa nove perspektive. V letu 2024 smo uspešno izpeljali 6 likovnih, 2 gledališka in 1 plesni kulturni dan. Skupno število udeležencev je bilo 276.

c) Dostopnost

Kulturni dnevi so plačljivi (v trajanju dveh pedagoških ur: 7,50 €; tri pedagoške ure: 9,50 €; štiri pedagoške ure: 11,50 €) saj jih povečini izvajajo honorarni sodelavci. Glede na drugačnost vsebin in metod dela ter aktivnost udeležencev, menimo da so dostopni tudi širšemu krogu osnovnošolcev.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnje bomo nadaljevali s ponudbo kulturnih dnevov, razmišljamo o dodatnem kulturno-znanstvenem dnevu z izkušnjo obiska pravega otroškega laboratorija.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Učenci postanejo v okviru kulturnega dne aktivni udeleženci in ne zgolj opazovalci kulturnega programa. Poudarek je na pridobivanju izkušenj, saj verjamemo, da le na ta način lahko pri otroku zanesimo iskrico in ga vzpodbudimo k večjemu in trajnostnemu zanimanju za kulturno-umetniške vsebine.

7 POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU – CENTRU ZA KULTURO MLADIH

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

V letu 2024 smo izvedli počitniške šole v času zimskih, poletnih in jesenskih počitnic. Poletne počitniške šole se izvajajo na obeh lokacijah – Vilharjevi 11 in Komenskega 9, zimske in jesenske pa na eni lokaciji – Vilharjevi 11.

Že vrsto del so koncipirane kot tedenski paket, saj otrok lahko le skozi neko kontinuirano prisotnost sledi programu in gradi samoizražanje ter se poveže s skupino ostalih otrok. Programi so prilagojeni starostnim skupinam, namenjeni so otrokom od 6 do 8 let ter od 9 do 12 let – na Vilharjevi ter od 7. leta starosti na Komenskega.

Dnevni urnik vsebuje varstveni del, kjer je poudarek na socializaciji skupine, ustvarjalnih dejavnostih, gibalnih igrach, prehranjevanju (7.30-9.30; 12.30-13.30; 15.00-16.30) in zanje skrbijo povečini študentje razrednega pouka, specialne pedagogike in drugih družboslovnih smeri.

Programski del (9.30-12.30; 13.30-15.00) poteka pod vodstvom strokovnjakov določenih področij, ki izvajajo program v obsegu 30 pedagoških ur.

Osnovni namen počitniških šol je ponuditi otrokom vpogled v programe Pionirskega doma, spoznavanje naših vsebin in metod dela. Že vrsto let pa je obseg počitniških šol tolikšen, da na njih sodelujejo tudi naši honorarni sodelavci, društva in zavodi, s katerimi sodelujemo na festivalih in drugih projektih.

Poudarek vseh programov je kvalitetno preživljanje počitniškega časa, s strukturirano vsebino tako na programih kot v varstvenem delu. Gre za posebno dinamiko vodenja programa, saj gre za otroke, ki jim je to ponavadi enkratna izkušnja, zato je zelo pomembna socializacija vseh otrok. Vsi programi, tudi varstveni del, imajo poudarek na aktivni udeležbi posameznika, zato je zelo pomembna ustrezna pedagoška usposobljenost mentorjev.

V času zimskih počitnic smo izvedli dve šoli: likovno in gledališko.

V času jesenskih počitnic smo izvedli dve šoli: likovno in znanstveno.

V času poletnih počitnic smo v šestih tednih izvedli 25 šol:

Znanstvene šole (6):

Skrivnosti laboratorija; Čudovita znanost; Teden možganov z Nikom Škrlecom (2); Robotika z Malim tehnovedom; Mali master šefi

Likovne šole (10):

Kako naredimo strip?; Elementi v naravi; Od pike do oblike; Naredi svoj kip; Mali mojstri grafike; Kožuh, perje, oklep, skelet; Risba kot olimpijski ogenj; Mladi arhitekti; Let's talk in colours, Z modo okoli sveta

Gledališko-gibalne šole (4):

Pod odrskimi lučmi; 3,4 zdaj!; Cirkuške vragolije s Cirkokrogom; Plesno popotovanje;

Glasbene šole (3):

Od ideje do nastopa; Rock Akademija; Muziciranje z Ano Vipotnik in Igorjem Leonardijem;

Filmske šole (2):

Akcija, snemamo!; Animirani film z društvom Slon

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

V letu 2024 je bil program počitniških šol velik in kompleksen, saj je skupno obsegal 8 tednov. V tem času smo izvedli 29 različnih oblik programov. Vsekakor so bili cilji doseženi, oziroma celo preseženi, saj smo prvič izvedli počitniške šole v takšnem obsegu. Pri izvedbi počitniških šol je neposredno sodelovalo okoli 65 redno zaposlenih in zunanjih sodelavcev.

Čeprav gre za pritočasno dejavnost v počitniškem času, ohranjamo – tako kot pri celoletnih dejavnostih – na prvem mestu skrb za otroka in njegovo počutje. Zato je v posameznih šolah največ 14 otrok za katere skrbita dva pedagoga, v varstvenem delu, kjer je največ 28 otrok, zanje poskrbijo trije pedagogi.

Visoko zadovoljstvo staršev in otrok ter hitra zapolnitev prostih mest dokazujejo, da je program uspešen in kljub poplavi ostalih ponudnikov na tem področju, še vedno drugačen, s poudarkom na avtentični izkušnji za otroke.

b) Učinkovitost

Program je že vrsto let prepoznan kot odlična dopolnitev ostalih programov na področju počitniških dejavnosti in je sofinanciran s strani ustanoviteljice MOL, zato je tudi cenovno ugodnejši. Še vedno smo eni redkih ponudnikov, ki omogočajo staršem varstvo otrok v počitniškem času 9 ur na dan, s tremi obroki in več kot polovico časa preživetega s strokovnjaki na področjih vodenega programa.

c) Dostopnost

Programe počitniških šol je v letu 2024 obiskalo skupno 329 otrok, starih med 6 in 12 let. Nabor vsebin je raznovrsten in zanimiv, kar privablja otroke različnih starosti in z različnimi interesi. Čeprav ima veliko staršev zadrego kam dati otroka v času počitnic in je bil v preteklih letih dostikrat ravno to glavni motiv za sodelovanje na naših šolah, se v zadnjem obdobju kaže, da vedno več otrok in staršev sodeluje zaradi vsebine in kvalitetnih mentorjev.

3. Smernice za vnaprej

Vsekakor želimo ohraniti osnovni namen počitniških šol – kvalitetno preživljanje počitniškega časa brez telefonov, s poudarkom na ustvarjalnosti in avtentičnosti otrok. Ohranjamo tudi odlične materialne pogoje ter skrb za izbiro dobrih strokovnjakov, ustvarjalcev, umetnikov, pedagogov, študentov, skratka vseh ki skrbijo za uspešnost projekta.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

V današnji poplavi digitalne zasvojenosti otrok in mladih, so počitniške šole Pionirskega doma prostor digitalne detoksikacije, saj je uporaba telefonov prepovedana. Na ta način lahko realiziramo vizijo Pionirskega doma, kjer skozi subtilno učenje umetniško-znanstvenih vsebin, otrok zopet stopi v stik s svojo kreativnostjo.

Projekt omogoča udeležencem kvalitetno preživljanje počitniškega časa, nenazadnje tudi nova prijateljstva zunaj šolskih klopi, ki dostikrat omogočajo bolj pristne povezave skozi skupne interese. Veliko udeležencev se vrača h nam, preizkuša različne programe šol, nekateri pa ravno zaradi nastalih prijateljstev doživljajo počitniške šole v Pionirskem domu kot prostor ponovnih snidenj.

8 PIONIRSKI TEATER

VODJA PROJEKTA: STAŠA PRAH

Skupno je bilo v sklopu programa Pionirskega teatra 94 dogodkov, od tega smo morali zaradi bolezni nastopajočih pet predstav odpovedati, smo pa za vse, razen ene, zagotovili rezervne termine.

Otroški publiki je bilo namenjeno 15 predstav, odraslim pa 79. Na tem mestu naj poudarim, da je od teh 79 dogodkov bila večina takih, ki so bili zelo primerni za mladino, kategorijo občinstva, ki zelo težko najde svoj prostor v vsej ponudbi gledaliških institucij. Za nas je ta populacija še posebej pomembna in se trudimo, da je program namenjen odraslim, v bistvu zelo zanimiv tudi za najstnike. Zato smo v tem času znotraj programa ponudili možnost izvedbe predstave dvema skupinama najstnikov, ki so to dobili za nagrado, zaradi posebne omembe žirije na Otroškem gledališkem festivalu Gledališke sanje, v organizaciji Pionirskega doma centra za kulturo mladih.

Število gledalcev na posameznih dogodkih je razvidno iz preglednice. Skupno število gledalcev je 2458 - glede na število prodanih vstopnic. Na vsakem dogodku umetniškim ekipam omogočimo 4 brezplačne vstopnice, ki jih v večini primerih izkoristijo za novinarje, in selektorje. Glede na to lahko sklepamo, da je bilo v tem obdobju še vsaj okrog 500 gledalcev več.

Zanimanja za uprizoritev predstav v sklopu programa je bilo veliko. Večinoma so se umetniki prijavljali preko e-maila, ali pa so me kontaktirali direktno preko telefona. Vsem sem ponudila ogled prostorov, predstavila pogoje sodelovanja in se z njimi osebno srečala. Veliko je bilo tudi zgolj povpraševanj ali zanimanja za sodelovanje v sezoni 2025/26 (se pravi v novi gledališki sezoni - podala sem kar nekaj izjav o soorganizaciji projektov, ki so se prijavljali na razpise). Ker je bilo veliko osebnih pogovorov in ker je veliko umetnikov ponudilo več projektov ali pa smo se pogovarjali v celostnih ustvarjalnih procesih (vaje in predstava), težko podam točno število ponujenih predstav. Ocenjujem pa, da smo se pogovarjali o več kot 100. predstavah.

Z vsemi ustvarjalci sem poskušala najti skupno pot. Ocenjujem, da smo zaenkrat uprizorili okoli 80 % prijavljenih predstav.

Pri oblikovanju mesečnega sporeda sem v prvi vrsti izhajala iz skupnega dogovora, ki so ga določili ob ustanovitvi programa, da število dogodkov v sklopu Pionirskega teatra omejimo nekeje od 4 do 10 dogodkov na mesec.

Z vsakim ustvarjalcem sem se srečala na osebni sestanku in ogledu dvorane, kjer smo se pogovorili tudi o projektu ali predstavi, ki bi jo izvedli v sklopu programa Pionirski teater. Prvi kriterij je bil seveda, da gre za samostojno produkcijo. Ker pa svobodni kulturni ustvarjalci velikokrat financirajo svoje projekte tudi z razpisi, se lahko zgodi, da za voljo razpisa sklenejo podporo z javnimi zavodi, ker tako lažje pridobijo sredstva. Ker je program namenjen profesionalnim svobodnim ustvarjalcem, je naslednji kriterij to, da se ustvarjalec s svojim umetniškim ustvarjanjem preživlja. Ker v nekaterih uprizoritvenih oblikah možnost "formalne izobrazbe" pri nas ni možna (npr. klovnovska umetnost, lutkarstvo, impro ...), sem se pri presoji zanašala na svoje veliko poznavanje svobodne umetniške scene. Ko sem presodila, da gre za profesionalno in svobodno produkcijo, smo se pogovorili o terminih in pogojih izvedbe. Vsak mesec sem se trudila oblikovati žanrsko zanimiv in pester program. Moje mnenje je, da so na odru Pionirskega teatra dobrodošli vsi svobodni profesionalni ustvarjalci. Poleg osnovnih pogojev sodelovanja, je moj kriterij predvsem različni pristopi in koncepti gledališkega/uprizoritvenega ustvarjanja in poskušati popolniti vse kategorije, ki so že vzpostavljene.

Veseli me, da smo uspeli z zelo raznolikim programom in premierami v sezon 2024/2025 privabiti med občinstvo selektorice in selektorje skoraj vseh slovenskih gledaliških festivalov, Radio Študent redno poroča o naših dogodkih in predstave premierno uprizorjene v programu Pionirskega teatra so doživele tudi uradne kritike na portalu Si-gledal. V nekaj kritika je bil omenjen tudi prostor in program PT, kot zanimiv, perspektiven in inovativen, predvsem pa prostor

kjer samozaposleni v kulturi dobijo priložnost se izraziti in delati ter sporočati tisto kar res želijo in čutijo.

DATUM	NASLOV PREDSTAVE	LOKACIJA PREDSTAVE	ŠT. PRODANIH VSTOPNIC
11.1.	SNIG	Plesni center Jenko	13
13.1.	Kaj je bilo na začetku?	Plesni center Jenko	39
18.1.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	25
19.1.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	21
25.1.	Improfest	Plesni center Jenko	60
25.1.	SNIG	Plesni center Jenko	38
26.1.	Improfest	Plesni center Jenko	60
27.1.	Improfest	Plesni center Jenko	60
1.2.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	28
2.2.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	22
3.2.	Pesem za Laro	Festivalna dvorana	150
8.2.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	23
9.2.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	26
18.1.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	32
19.1.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	19
15.2.	SNIG	Plesni center Jenko	20
23.2.	Virus od ženske	Plesni center Jenko	6
24.2.	Kralj Matjaž v časovni zanki	Plesni center Jenko	12
29.2.	SNIG	Plesni center Jenko	34
2.3.	V bunkerju	Plesni center Jenko	13
3.3.	V bunkerju	Plesni center Jenko	22
8.3.	Vsaka druga eno objame	Plesni center Jenko	40
9.3.	Vitez Kralj in jezero	Plesni center Jenko	22
9.3.	Virus od ženske	Plesni center Jenko	23
14.3.	SNIG	Plesni center Jenko	22
16.3.	Povodni mož	Plesni center Jenko	9
18.3.	Shopping and fucking	Plesni center Jenko	7
22.3.	stand up - Zagnani neznani	Plesni center Jenko	13
24.3.	Virus od ženske	Plesni center Jenko	5
28.3.	SNIG	Plesni center Jenko	13
29.3.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	17
5.4.	V bunkerju	Plesni center Jenko	4
6.4.	Krog v kvadratnem mestu	Plesni center Jenko	12
11.4.	SNIG	Plesni center Jenko	21
12.4.	Pacek	Plesni center Jenko	2
13.4.	Ljubezenski oglas	Plesni center Jenko	35
25.4.	SNIG	Plesni center Jenko	28
26.4.	Majhen plašč	Plesni center Jenko	3
11.5.	Deklica in slon	Plesni center Jenko	8
12.5.	Vsaka druga eno objame	Plesni center Jenko	14
18.5.	Ovce	Plesni center Jenko	1
23.5.	SNIG	Plesni center Jenko	16
25.5.	Vivit amor	Plesni center Jenko	19
26.5.	Bang bang + Munc	Plesni center Jenko	38
31.5.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	16

1.6.	Ostržek v deželi igrač	Plesni center Jenko	4
6.6.	SNIG	Plesni center Jenko	40
7.6.	Tišina glasu	Plesni center Jenko	14
8.6.	Flamenko večer	Plesni center Jenko	57
9.6.	Opera Svatba	Plesni center Jenko	22
13.6.	Zdaj pa smo res v /	Plesni center Jenko	40
14.6.	Zdaj pa smo res v /	Plesni center Jenko	40
16.6.	Zdaj pa smo res v /	Plesni center Jenko	40
17.6.	Zdaj pa smo res v /	Plesni center Jenko	40
18.6.	END. - interaktivna multimedijška instalacija (v okviru projekta PANG)	Plesni center Jenko	50
24.6.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	37
20.9.2025	Konspirološki kabaret - premiera	Plesni center Jenko	7
29.9.	Voci Incognite	Plesni center Jenko	43
3.10.	Prazni obrisi	Plesni center Jenko	11
5.10.	IGLU	Plesni center Jenko	58
11.10.	Veronika Nikolovska - predstavitev albuma Blossom	Plesni center Jenko	34
12.10.	Edo medo	Plesni center Jenko	11
12.10.	IGLU	Plesni center Jenko	49
19.10.	IGLU	Plesni center Jenko	56
24.10.	Voci Incognite	Plesni center Jenko	24
25.10.	Voci Incognite	Plesni center Jenko	41
26.10.	Lumpiji ki so rešili svet	Plesni center Jenko	17
2.11.	IGLU	Plesni center Jenko	25
5.11.	Shopping and fucking	Plesni center Jenko	36
8.11.	V ritmu algoritma	Plesni center Jenko	12
9.11.	IGLU	Plesni center Jenko	45
15.11.	Deklica in slon	Plesni center Jenko	19
16.11.	IGLU	Plesni center Jenko	36
18.11.	Espacio Flamenco	Plesni center Jenko	75
21.11.	Post punk kabaret - premiera	Plesni center Jenko	7
22.11.	Post punk kabaret	Plesni center Jenko	3
23.11.	Kako so Lumpiji rešili svet	Plesni center Jenko	3
23.11.	IGLU	Plesni center Jenko	39
24.11.	Post punk kabaret	Plesni center Jenko	8
26.11.	Povabilo na večerjo	Plesni center Jenko	13
30.11.	IGLU	Plesni center Jenko	59
7.12.	IGLU	Plesni center Jenko	68
11.12.	Antologija krika: vrečka presenečenja	Plesni center Jenko	8
12.12.	Antologija krika: vrečka presenečenja	Plesni center Jenko	10
13.12.	Antologija krika: vrečka presenečenja	Plesni center Jenko	4
14.12.	Antologija krika: vrečka presenečenja	Plesni center Jenko	16
20.12.	Pisarna	Plesni center Jenko	25
21.12.	IGLU	Plesni center Jenko	60
21.12.	Deklica in kapitan	Plesni center Jenko	5
28.12.	IGLU	Plesni center Jenko	58

9 MEDNARODNI PROJEKTI

PIONIRSKI DOM – CENTER ZA KULTURO MLADIH ŠIRI IN NADGRAJUJE SVOJA PEDAGOŠKA IN KULTURNO-UMETNIŠKA ZNANJA V MEDNARODNEM PROSTORU

Pionirski dom – Center za kulturo mladih že vrsto let deluje kot eden vodilnih kulturnih in izobraževalnih centrov v Sloveniji. Mednarodno sodelovanje nam je omogočilo, da razširimo svoje projekte, vpeljemo inovativne pedagoške prakse in mladim omogočimo vključevanje v kulturne in umetniške projekte na evropski ravni.

V zadnjih nekaj letih smo sooblikovali številne evropske projekte, ki so nas povezali z različnimi državami in kulturnimi ustanovami po vsej Evropi. Ta izkušnja nas je postavila na evropski zemljevid kot ustanovo, ki s svojimi programi mladim, umetnikom ter pedagogom ponuja priložnosti, ki presegajo lokalne in nacionalne meje.

Pionirski dom je v letu 2024 nadaljeval s številnimi mednarodnimi sodelovanji skozi projekte, sofinancirane s strani Evropske Unije, natančneje programa Ustvarjalna Evropa in Erasmus+.

NAŠI PRETEKLI PROJEKTI – USPEHI IN DOSEŽKI

Projekt **Pesniki sodobnosti – Glasovi prihodnosti (POT-VOT)**, ki se je začel septembra 2022 in bo trajal do marca 2025, si je tudi v letu 2024 prizadeval sodobno poezijo približati mladim in jo vpeljati v šolski izobraževalni sistem na način, ki spodbuja kreativno izražanje in poglobljeno razumevanje umetniškega ustvarjanja. Projekt povezuje pet partnerjev iz različnih evropskih držav, vključno s Slovenijo, Poljsko, Madžarsko, Finsko in Srbijo.

Osrednji cilj projekta je bil opolnomočenje pesnikov za nastopanje v javnosti in hkrati opolnomočenje mladih za soočanje s poezijo in njeno interpretacijo.

V okviru tega smo v letu 2024 izvedli naslednje dogodke:

- V januarju in februarju 2024 smo izvajali dogodke »**Dnevi poezije v šolah.**»

Ta pobuda se je odvijala v petih sodelujočih državah in je bila namenjena spodbujanju globljega angažmaja s sodobno poezijo med srednješolskimi dijaki z omogočanjem direktnega in pristnega stika z živečim sodobnim pesnikom oz. pesnico na šolah. V Sloveniji je bil vpliv Dnevov poezije izjemen, saj je dosegel več kot 1000 dijakov na 12 srednjih šolah po vsej državi. Bistvo Dnevov poezije je bilo v sodelovalni sinergiji skrbno sestavljenih ekip, ki so jih sestavljali pesnik, srednješolski učitelj in umetniški trener.

Pesniki, izbrani iz uglednih vrst sodobnih slovenskih pesnikov, so bili ključni člani teh ekip, saj so pred tem opravili zahtevna usposabljanja in delavnice v okviru projekta. Prav tako so sodelujoči srednješolski učitelji pridobili specializirana znanja in veščine prek namensko oblikovanih modulov in delavnic znotraj projekta. Za nemoteno izvedbo Dnevov poezije pa so skrbeli umetniški trenerji, ki so usmerjali in bogatili izkušnje delavnic.

Te tripartitne ekipe, imenovane "pot-vot ekipe," so bile odgovorne za oblikovanje in izvedbo programa Dnevov poezije. Z dinamičnimi interakcijami in poglobljenimi izkušnjami so si prizadevale premostiti vrzel med sodobno poezijo in občinstvom dijakov ter spodbujati globlje cenjenje literarne umetnosti in kulturnega izražanja.

"Dnevi poezije v šolah" so imeli močan vpliv na dijake, učitelje in pesnike, kar dokazujejo poročila vseh udeležencev. Ključni poudarki so:

- **Povečano zanimanje in angažiranost:** Dijaki, ki pred tem niso pokazali interesa za poezijo, so preko interaktivnih delavnic in pogovorov s pesniki pokazali večjo radovednost in navdušenje nad sodobno poezijo.
- **Poglobljeno razumevanje in cenjenje poezije:** Delavnice in interakcije s pesniki so pripomogle k razumevanju poezije in njenemu umeščanju v vsakdanje življenje dijakov.

- **Sodelovalno učno okolje:** Tesno sodelovanje med pesniki, učitelji in umetniškimi trenerji je bilo ključno za uspešno izvedbo dogodkov. Priprave in koordinacija so omogočile poglobljene in relevantne izkušnje za dijake.
- **Osebna rast in ustvarjalnost:** Dijaki so se preko poezije izrazili na inovativen način, pesniki pa so prejeli dragocene povratne informacije o svojem delu.
- **Dolgotrajni učinki:** Pozitivne izkušnje nakazujejo dolgotrajne koristi, vključno z večjim zanimanjem za poezijo med dijaki in nadaljnjim vključevanjem poezije v šolski kurikulum.

Ključne pridobitve:

- **Dijaki:** Poglobljeno razumevanje poezije, spodbujanje ustvarjalnosti, razvoj kritičnega mišljenja in empatije.
- **Pesniki:** Povratne informacije o delu, občutek dosežka, učenje preko interakcij z dijaki in učitelji.
- **Učitelji:** Večje zanimanje dijakov za poezijo, uspešna integracija poezije v kurikulum in želja po nadaljevanju projekta.

"Dnevi poezije v šolah" so ustvarili edinstveno priložnost za poglobitev odnosa dijakov do sodobne poezije in literarnega izražanja, s čimer so pripomogli k dolgoročnemu razvoju umetniške in kulturne pismenosti v šolah.

- Novembra 2024 smo v okviru projekta na Slovenskem knjižnem sejmu organizirali dva pomembna dogodka:

V okviru zaključnega srečanja projekta Pesniki sodobnosti – glasovi prihodnosti (POT VOT) je 26. novembra v Festivalni dvorani potekala mednarodna konferenca, kjer smo skozi različne aktivnosti predstavljali rezultate projekta, izdani 2 knjigi (knjiga pesmi glavnih pesnikov s prevodi v 6 jezikov ter knjiga pesmi ostalih pesnic in pesnikov vključenih v projekt z metodološkim dodatkom o načinih vpeljevanja poezije v šolski sistem) ter najboljše prakse partnerjev iz projekta ter gostov iz 10 UNESCO mest literature. Konferenca je potekala v sodelovanju s Slovenskim knjižnim sejmom, kjer smo dan po konferenci (27. novembra) izvedli tudi okroglo mizo, na kateri so sodelovali pesnik in profesor Denis Škofič, profesorica Andreja Vidmar in gledališka pedagoginja Urša Strehar Benčina, okroglo mizo pa je moderiral urednik Aljoša Harlamov.

Glavni dogodki konference so bili:

- Uvodno predavanje vodilne pesnice slovenske ekipe Anje Zag Golob o smiselnosti in pomenu poezije
- Predstavitve rezultatov projekta vseh projektnih partnerjev
- Predstavitve dobrih praks šestih predstavnikov mest literature
- Okrogla miza z resničnimi zgodbami iz projekta (kjer so bile govorke pesnica Lidija Dimkowska, pesnica Veronika Dintinjana, profesorica Mojca Osvald, profesorica Natalija Isak in dramaturginja Staša Prah)
- Zaključni pesniški nastop (kjer so z branjem sodelovali glavni pesniki iz projekta, njihove pesmi pa so interpretirali tudi mladi srednješolci, ki so sodelovali na pesniških obiskih, z glasbeno spremljavo Eve Moškon in Davorja Hercega, animacijami Sandija Skoka, pripravljenih iz odzivov in mnenj mladih na pesniške obiske ter predstavitev video pesnikov, ki jih je pripravila Gaja Naja),
- Instalacija, kjer so bili v ospredju izdelki, ki so jih mladi naredili ob pesniških obiskih (pripravljena v sodelovanju s Smetumet, projektnih partnerjev ter udeležencev dejavnosti Pionirskega doma) – plakati, vizualne interpretacije pesmi, branje "a prima vista", razstava kartic z odzivi mladih na pesniške obiske, poezija v toaletnih prostorih, ipd.

Konferenca je bila tudi priložnost o razmisleku, kako take vrste praks v šolski sistem vključiti kot stalno prakso. Pokazalo se je, da so potrebne med seboj povezane interdisciplinarne ekipe, ki se podpirajo in izmenjujejo potrebne informacije, zagnani učitelji, ki tudi sami gojijo ljubezen do poezije in literature nasploh ter podpora s strani vodstva šol. Nenazadnje pa ne more umanjkat tudi finančna podpora, ki kompenzira pesnice in pesnike za njihove pesniške obiske ter ki bi na dolgi rok zagotovila tudi podporo knjižnicam, da bi v njih našli tudi več sodobne (slovenske) poezije.

- 27. november 2024 – Predstavitev knjige "A Methodology for Bringing Contemporary Poetry in the Classrooms« na Gospodarskem razstavišču

Dan po konferenci je potekala predstavitev težko pričakovane druge knjige projekta. Ta knjiga je edinstvena zbirka poezije 50 pesnikov iz vseh sodelujočih držav, a ne gre le za navadno pesniško zbirko – knjiga vključuje tudi pomemben pedagoški pripomoček za učitelje, ki bo olajšal poučevanje poezije v šolah. V knjigi so predstavljeni metodološki vidiki poučevanja poezije, ki poudarjajo performativni potencial poezije, njeno interpretacijo in njen vpliv na razvijanje ustvarjalnosti in empatije med mladimi.

S tem dogodkom smo širši javnosti omogočili vpogled v to, kako lahko poezija postane pomemben del izobraževalnega procesa ter kako lahko učitelji in učenci skupaj raziskujejo njene globine.

Pesniki sodobnosti – Glasovi prihodnosti je projekt, ki je že dosegel široko občinstvo, saj so delavnice, dogodki in pesniški večeri potekali v različnih slovenskih regijah. Približevanje poezije mladim na sodoben in interaktiven način prispeva k bogatenju šolskega sistema ter spodbuja ustvarjalnost in razmišljanje izven ustaljenih okvirjev.

PANG – Performing Arts for the Next Generation

Projekt je trajal dve leti: 1. september 2022 – 31. avgust 2024

Odgovarjal je na probleme marginalizacije in družbene neenakosti med mladimi EU z aktiviranjem njihovega sodelovanja v procesu umetniškega ustvarjanja z uporabo uprizoritvenih umetnosti. Cilj je bil preseganje geografskih meja in občutka izolacije, ki ga je povzročila pandemična situacija. Projekt so izvajale 4 organizacije EU, ki prihajamo iz Italije, Portugalske, Estonije in Slovenije ter se ukvarjamo z različnimi uprizoritvenimi umetnostmi. Pionirski dom je sodeloval s prepletanjem dveh umetnosti, tj. gledališko improvizacijo in sodobnim plesom.

Projekt PANG, ki smo ga uspešno zaključili leta 2024, je mladim omogočal raziskovanje umetnosti skozi temo "konec sveta" in ustvarjanje gledaliških predstav pod mentorstvom profesionalnih umetnikov. Sodelovanje na tem projektu je prispevalo k našemu širjenju izkušenj v povezovanju mladinskih umetniških praks s sodobnimi temami, kot je okoljska kriza.

V aprilu 2024 smo v okviru 21. Otroškega festivala gledaliških sanj izvedli ponovitev projektne predstave V iskanju, skupina pa je sodelovala tudi na Impro dnevu z improvizirani gledališkimi formati.

Junija 2024 smo organizirali odprte instalacije END., ki je nastala v okviru projekta in je potekala od 18. do 23. junija 2024 v Pionirskem teatru. Instalacija je raziskovala minljivost performativne umetnosti in simboliko konca kot priložnosti za nove začetke. Skozi multimedijški in interaktivni pristop je obiskovalcem omogočala refleksijo o tem, kaj ostaja za nami in kako lahko to oblikuje prihodnost. Projekt je mladim umetnikom omogočil raziskovanje tem, kot so konec sveta, kolektivne krize in osebne zgodbe, ki so se razvile ob pandemiji. Sodelovalo je 40 mladih ustvarjalcev iz Slovenije in tujine, ki so pod mentorstvom razvijali kritično razmišljanje, umetniški izraz in sposobnosti sodelovanja v skupini. Instalacija je tako združila ustvarjalne pristope s prispevki mednarodnih umetnikov iz umetniške rezidence v Talinu, Estonija. Dogodek je pritegnil široko javnost in poudaril pomen podpore mladim ustvarjalcem pri raziskovanju aktualnih družbenih vprašanj skozi umetnost.

Instalacija je bila ponovno postavljena na vpogled v mesecu avgustu, ko smo v Pionirskem domu gostili vse partnerje v projektu.

Projekt se je zaključil z izvedbo dveh dogodkov, tj. okrogle mize in novinarske konference vseh partnerjev projekta. Oba dogodka sta se izvedla v Festivalni dvorani Pionirskega doma.

Okrogla miza: Mladi, ustvarjanje in konci sveta – teorija in praksa

Okrogla miza in novinarska konferenca, ki sta potekali 20. avgusta 2024 ob 12. uri v Festivalni dvorani, sta bili ključna dogodka za zaključek mednarodnega projekta PANG. Dogodka sta naslavljala pomen ustvarjalnega izražanja med mladimi in izzive, kot jih izpostavlja raziskava OECD o upadu kreativnosti pri mladih.

Na dogodku so kot govorke sodelovale:

Mojca Dimec, profesorica na SVŠGUGL, soustanoviteljica programa gledališke gimnazije in ŠILA,

Jerneja Munc, profesorica likovne umetnosti, specialistka klinične art terapije, predsednica društva Združenje za moč,

Bjanka Kršmanc, gledališka pedagoginja in vodja Oddelka za izobraževanje v Pionirskem domu. Razpravo je povezovala Nina Gaspari, voditeljica podkasta Lovim ravnotežje. Osredotočali so se na ustvarjalni potencial mladih, ključne pogoje za njihov celostni razvoj ter pomen podpore umetniškimi programom.

Sledila je novinarska konferenca s predstavitvijo projektne dela vseh partnerskih institucij. Dogodka sta uspešno osvetlila vlogo mednarodnih projektov, kot je PANG, pri spodbujanju ustvarjalnosti in podpiranju mladih na njihovi poti razvoja. Pridobljeni uvidi in izkušnje so prispevali k bolj poglobljenemu razumevanju izzivov ter priložnosti, ki jih ponuja ustvarjalno izražanje med mladimi.

ELPIS: " Umetniško izražanje, ustvarjanje in družbena inovacija: vloga pedagogov pri dostopnosti do umetnosti«

Projekt je trajal dve leti; nosilni partner: IDRISI Cultura E Sviluppo, partnerja v projektu Try Theatre, Rijeka in Pionirski dom – Center za kulturo mladih

Namenjen je bil prepletanju neformalnega in formalnega izobraževanja ter povezovanju umetniških in ustvarjalnih vsebin s pomembnimi družbenimi temami. V letu 2024 smo projekt zaključili z izdajo priročnika za umetnostno vzgojo z naslovom Izobraževanje, umetnost in družbena angažiranost: raziskovanje izobraževalne vrednosti umetniške prakse.

Pionirski dom je skozi mednarodna sodelovanja v letu 2024 postal pomemben del evropskega kulturnega prostora. Naši projekti niso le priložnost za mlade, da se udeležijo mednarodnih izmenjav in razvijajo svoje ustvarjalne potenciale, ampak tudi omogočajo vpeljavo inovativnih pedagoških praks v slovenski šolski sistem.

Foto: Igor Sukur

Foto: Igor Sukur

Foto: Igor Sukur

PROGRAMI UČENJA TUJIH JEZIKOV IN KULTUR

10

10.1 CELOLETNI PROGRAMI TUJIH JEZIKOV IN KULTUR

Leto 2024 smo poleg celoletnih tečajev iz 12 tujih jezikov in slovenščine uspešno izpeljali Podelitev certifikatov, Zaključno prireditev tujih jezikov, Teden odprtih vrat (brezplačen obisk jezikovno-kulturnih in kulturno-umetniških tečajev z nagradami ob vpisu v nove tečaje) ter uspešno izvedli tekom leta kar 233 mednarodnih izpitov iz angleščine in španščine. Kar je še 20 % več izpitov kot v letu 2023. Smo namreč pooblaščen izvajalci dveh izpitnih centrov (angleškega: Cambridge Assessment English ter španskega: Instituto Cervantes). Naši tečajniki dosegajo odlične rezultate na mednarodnih izpitih. Kar petina naših tečajnikov obiskuje individualne ure in inštrukcije. Dodatna individualna razlaga z zaupanja vredno osebo je še kako pomembna pri tečajnikih Pionirskega doma. Zlasti osnovnošolci in srednješolci potrebujejo poleg obšolskega tečaja še kakšno dodatno individualno uro pred testi ali pa večmesečno individualno pripravo na maturo. Tako se prilagajamo posameznikom, cilj je vsekakor opolnomočenje otroka ter kasneje vključitev v ustrezno skupino.

S 1. 1. 2024 je obiskovalo pouk tujih jezikov 480 tečajnikov. Do sredine junija je to število še naraslo na 529 tečajnikov (podatek na dan 14. 6. 2024). Število tečajnikov se je z novim šolskim letom 2024/25 pri večini jezikov malce znižalo. Na dan 31. 12. 2024 tako obiskuje tečaje tujih jezikov in kultur 434 otrok. Začetnih skupin je letos manj kot prejšnje leto, igralnih uric je zelo malo, pa tudi programa učna pomoč letos nimamo več, saj beležimo vse individualno delo pod individualne ure in inštrukcije. Povečan vpis beležimo le na japonščini, ruščini ter slovenščini. Predvidevamo, da se bo v letu 2025 z novo spletno stranjo Pionirskega doma vpis povečal, saj nas trenutno starši najdejo preko drugih kanalov. Nekateri tečaji so občasno še vedno potekali hibridno – tj. v živo v kombinaciji s poukom prek spleta za posameznega otroka, ki se ni mogel udeležiti tečaja v živo npr. zaradi bolezni. Prav tako nekateri odrasli obiskujejo tečaje na daljavo.

Naši jezikovno-kulturni predšolski programi so predvsem usmerjeni v omogočanje kakovostnega in ustreznega prvega stika z jezikom znotraj razreda in so pretežno namenjeni razvijanju pozitivnega odnosa ter motivacije za učenje. Glavni cilj pri najmlajših je razvijanje prve zelo bazične komunikacije, pogosto neverbalne komunikacije ter pravilnih odzivov otrok znotraj osnovne tujejezične komunikacije. Otroci hkrati usvajajo osnove glasovnih zakonitosti, specifičnih za posamezen jezik ter njegove metodike. Pomembno je tudi razvijanje kreativnosti in domišljije preko igre ter usvajanje osnov kulturnega ozadja posameznega jezika. Cilj osnovnošolskih programov je krepitev motivacije ter razvijanje vseh komunikacijskih in jezikovnih spretnosti (poslušanje, govorjenje, pisanje in branje). Hkrati pa je cilj vključevanje metod poučevanja vsakega pedagoga posebej. Vsak pusti svoj doprinos. Tečaji vsebujejo kulturne vsebine, zgodovinsko ozadje, seznanitev s podobnostmi in razlikami življenja, delovanja ter povezovanja slovenske in tuje kulture. Tečajniki se seznanijo tudi z umetnostno-zgodovinskimi značilnostmi dežele, npr. slikarstvom, glasbo, gledališčem, kulinariko ipd. Prav tako vključujemo tudi tuje govoreče učitelje, ki omogočajo najbolj naravno jezikovno situacijo in predstavijo deželo in kulturo svojega maternega jezika. Cilj je usvojitev znanja znotraj določenih kriterijev evropskega jezikovnega okvira od stopnje od A1 do C2. Naši izbrani programi omogočajo doseganje nekaterih ravni že v zgodnjem otroštvu. Udeleženci lahko preverijo ali so dosegli končni cilj na mednarodnih testiranjih za pridobitev mednarodnega certifikata. Pouk za odrasle poteka na drugačen način, bolj strukturirano, ker so odrasli praviloma zelo storilnostno naravnani ter ciljno usmerjeni na doseganje znanja za opravljanje mednarodnih izpitov ter pridobitev certifikatov.

• ANGLEŠKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGI: Tamara Fabjančič, Karmen Feher Malačič, Simon Atkins, Monika Mihelič, Maja Peklenik, Nuša Stamejčič, Natalija Novak, Gal Antolin, Anouk Hartmans, Petra Žohar, Sonja Križman, Taja Kovačič

1. Vsebina

Pouk angleščine poteka v skupinah, ki se razlikujejo po starosti in nivojih znanja. Priprave na pouk zahtevajo veliko različnih pristopov. V vseh programih pa razvijamo pozitivni odnos ter motivacijo za učenje. Najmlajši tečajniki obiskujejo Angleške igralne urice, pri teh urah je poudarek na prvem spoznavanju z jezikom skozi igro, rutino, memorizacijo in skozi ustvarjanje. Pri mlajših OŠ skupinah učenje še poteka na dokaj igriv način, pedagogi uporabljajo dialoge in igre vlog, pesmi, igro, ustvarjanje in krajše pedagoške video posnetke. Poudarek je na bogatenju besednega zaklada ter učenju kontekstualno osmišljenih fraz, ki jih učenci lahko takoj uporabijo v komunikaciji. V OŠ skupinah od 5. razreda dalje, se tečajniki začnejo spoznavati tudi s slovničnimi strukturami. Razvijajo in nadgrajujejo vse štiri jezikovne spretnosti. Teme so prilagojene starosti in zanimanju tečajnikov, ter jih usmerjajo k širjenju znanja o angleško govorečih kulturah. Vsebina tečajev je namenjena tudi pripravi za opravljanje jezikovnih izpitov na nivojih A1 do B1. Z zaključkom osnovne šole tečajniki preidejo na pouk na stopnjah B2, C1 in C2. Pouk na teh nivojih vodi materni govorec angleščine, ki je v vedno večji meri prešel na uporabo lastnih gradiv, ki jih stalno posodablja in tematsko aktualizira. Pri individualnih urah angleščine vsebino programa narekujejo cilji in specifične potrebe učencev.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pedagogi leto 2024 ocenjujejo kot uspešno, cilji so bili uresničeni. Z začetkom šolskega leta 2024/25 je bil pri devetošolcih uveden enkrat mesečno pouk z maternim govorcem. Poudarek je na konverzaciji in spoznavanju kulture angleško govorečih dežel. S to novostjo želimo za učence narediti tudi mehak prehod med poukom s slovenskim učiteljem in poukom z maternim govorcem in jih tako vzpodbuditi k vpisu na tečaj v srednješolskih letih.

b) Učinkovitost

V letu 2024 smo za pouk angleščine pridobili nekatera posodobljena gradiva, na voljo nam je tudi zadosti referenčnega gradiva in drugega materiala za popestritev in obogatitev pouka. K dobrim rezultatom pripomore tudi osebni angažma pedagogov. Pedagogi se poslužujejo tudi spletnega gradiva, pri čemer je pred uporabo v razredu potrebna strokovna presoja uporabnosti in pravilnosti najdenega gradiva.

c) Dostopnost

Na tečaje angleščine je bilo ob začetku leta 2024 vpisanih 208 tečajnikov, ob koncu leta, na dan 31. 12. 2024, pa jih je vpisanih nekoliko manj, 203 tečajniki.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje se bo smotrno ukvarjati predvsem s pridobivanjem tečajnikov na začetnih nivojih (igralne urice, nižji razredi OŠ), ki gradijo bazo za vse naše nadaljnje delo. Pri osnovnošolskih skupinah bi želeli več manjših skupin, do max. 8 učencev v posamezni skupini. Trenutno je v zapolnjenih skupinah 11 oziroma 12 učencev, kar je že veliko število, če želijo pedagogi vsakemu tečajniku nuditi kar se le da veliko uporabe jezika (predvsem govora). V povezavi z gradivom za pouk nas čaka precejšen izziv, saj smo s strani založnikov obveščeni, da naše gradivo za 1. – 4. razred ne bo več dostopno. Potrebno bo skrbno izbrati in nakupiti novo gradivo za pedagoge. Učitelj srednješolskih in študentskih ter odraslih skupin pa za te skupine predlaga prehod na lastno pripravljeno gradivo, saj je uporabljano gradivo za tečajnike drago – sploh če se tečaju pridružijo le za krajši čas, z namenom priprave na izpit – in v nekaterih primerih tudi nedobavljivo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Karmen Feher Malačič (pouk OŠ ter ind. ure): »Naši tečajji so storilnostno naravnani, saj 95 % tečajnikov želi doseči določeno raven znanja, ki jim bo v pomoč v šoli, na študiju, v poklicu. Rezultate si lahko merijo s pridobitvijo mednarodnega certifikata, ki ga lahko v življenju tudi ustrezno trajnostno uporabijo.«

Mnenje pedagoga Gala Antolina (OŠ): »Tečajniki v Pionirskem domu pridobijo veliko znanja, izkušenj in prijateljev. Skupinski tečajji omogočajo spoznavanja jezikovnih vsebin v sproščenem in družabnem okolju, kar omogoča, da se lažje vključijo v delo, saj niso v tipičnem šolskem okolju. Poleg tega pa dobijo možnost sklepanja novih poznanstev, to pa jim pomaga razširiti obzorja.«

Mnenje pedagoginje Natalije Novak (pouk Igralnih uric, OŠ, matura, odrasli ind. ure): »V skupini z mlajšimi učenci le-ti dobijo pozitiven prvi stik z jezikom. Gradivo, ki ga uporabljamo v sklopu teh ur, je otrokom zelo blizu. V skupinah z mlajšimi učenci opažam, da mnogi prvič vstopajo v skupino, zato je velik poudarek na grajenju skupine, sprejemanju znotraj nje in navezovanju stikov. V skupini A3a v uro poleg dodeljenega gradiva vnašam več aktivnosti, ki učence razbremenijo in jim popestrijo uro, hkrati pa jim omogočajo, da ponavljajo snov. Tu se pokaže tudi prednost manjših skupin, saj kot pedagog hitreje opaziš potrebe svojih učencev in delo v skupini temu prilagodiš. Pri individualnih urah z odraslimi učenci je prvi cilj ponovno približati jezik, ki se jim pogosto zdi oddaljen in nedostopen, saj so se ga nazadnje zares učili v srednji šoli. Individualen pristop ima tu velike prednosti, saj si s tečajnikom skupaj zadata cilje ur, glede na to, na katerih področjih želi obogatiti svoje poznavanje in rabo jezika. Hkrati ima tečajnik pri individualnem pouku manj zadržkov do tega da spregovori, poda pa tudi sproten odziv na aktivnosti in razlago, tudi lažje postavlja vprašanja.«

Mnenje pedagoginje Petre Žohar: »Učenje in poznavanje jezika niso samo pravila slovnice in besedišče. Jezik je veliko več. Vanj je vpletena tudi kultura. V današnjih časih tečajniki na učne ure prinesejo veliko znanja angleščine, ne samo iz šole vendar tudi iz vsakdanjega življenja. V Pionirskem domu pa jim nudimo, da se lahko izrazijo brez zadržkov. Pri tem pa brez problemov in sramu delajo napake in se iz njih učijo. Delo v manjši skupini omogoča, da lahko tečajniki večkrat pridejo do besede in lahko tako bolje in večkrat izrazijo lastno mnenje.«

• NEMŠKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJE: Vera Forsthuber, Urša Praprotnik, Neža Zupančič, Hana Kastelic, Larina Griessler, Rosemarie Linde, Haris Ljubijankić

1. Vsebina

Cilj pouka nemščine je komunicirati v praktičnih oz. različnih življenjskih situacijah. Delo z otroki poteka razgibano in dinamično. Poudarek je na aktivni rabi jezika, ki večinoma poteka nezavedno preko iger, da lahko otroci utrjujejo slovnične strukture skozi različne kanale. Starejši učenci samostojno pripovedujejo tudi o svojih zanimanjih, tvorijo zahtevnejše strukture, pri vseh skupinah pa se osredotočamo tako na slovnico in besedišče kot na bralno in slušno razumevanje ter na pisno in govorno komunikacijo. Pouk je tako vedno prilagojen stopnji razvoja otroka, nove strukture otroci razvijajo v skladu s svojimi zmožnostmi ter so postavljeni v avtentične situacije, tudi kar zadeva letne čase, praznike in različne kulturne dogodke. Skupinski tečajji sledijo vsebinski rdeči niti vnaprej načrtanih učnih ciljev, vendar pa je znotraj različnih tematskih sklopov veliko prostora za kreativnost in inovativnost. Učenci namreč skozi različne igre in ustvarjalne naloge, ki pogosto vključujejo nastopanje, risanje, petje, igranje, povezujejo znanje, ki ga prinesejo iz šole in od doma, vključijo znanje z različnih področij, kot sta slovenščina in angleščina pa tudi geografija in zgodovina ter ob tem ne razvijajo le svoje ustvarjalnosti, pač pa tudi kognitivne sposobnosti in čustveno inteligenco. Tako se tečajniki ne učijo le jezika, temveč razumejo, kaj pomenijo strpnost, potrpežljivost in spoštovanje. V najboljšem primeru krepitev medvrstniških vezi preraste v prijateljstvo. Na pripravah za maturo je možnosti za tovrstno kreativnost manj, a vendar je stopnja individualizacije učnih ur visoka, saj poleg utrjevanja besedišča in slovnice pridejo v poštev aktualne družbene teme, ki pa se jih lahko poda in prediskutira na zanimive načine. Tako se tečajniki tudi urijo v sporazumevanju v tujem jeziku.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Zastavljeni cilji so bili pri vseh skupinah ter pri individualnih programih doseženi. Pri pouku so pedagogi uporabili raznolike pripomočke za popestritev samega pouka: veliko iger, govornih vaj, predstavitev, učenje preko pesmic, pisanja, risanja, ustvarjanja ipd. Pri razlagi nekoliko bolj zapletenih slovničnih struktur je bilo zelo pomembno, da se učencem pripravi zbirko vaj za utrjevanje in razlago snovi. Glasbeno nadarjeni otroci, ki se učijo nemščine, so uspešno nastopali z glasbeno točko na zaključni prireditvi.

b) Učinkovitost

Pedagoginje ocenjujejo, da je bilo poučevanje nemščine v letu 2024 učinkovito. Poudarek je bil vsekakor na utrjevanju in ponavljanju snovi ter na uspešni izvedbi vseh ur. Za večjo učinkovitost tečajev pedagoginje uporabljajo veliko didaktičnih iger, izštevank, rim, pesmi ter avdio-vizualnih materialov.

c) Dostopnost

Nemški pouk je obiskovalo na začetku leta 2024 skupaj 87 otrok (podatek na dan 1. 1. 2024). Konec leta 2024, na dan 31. 12. 2024 je bilo vpisanih nekoliko manj otrok, skupaj 79.

3. Smernice za vnaprej

Pedagoginje si želijo v prihodnje še naprej graditi pozitiven odnos do jezika pri učencih, razviti ljubezen do nemškega jezika in kulture kot tudi zavedanje o pomenu učenja, razširjanje obzorij, razumevanje in sprejemanje drugih ljudi in kultur. Prav tako si želijo spodbujati notranjo motivacijo za učenje in graditi pozitivno samopodobo učencev. Učenje preko iger se je izkazalo za zelo produktivno ne samo pri mlajših otrocih, pač pa tudi pri starejših, saj že preprosta napoved igre učence pozove iz klasičnih okvirov razmišljanja pri pouku in jih pripravi do kreativnosti, spodbuja napredek in nezavedno učenje. Interpretacija besedil, različnih odlomkov, avtentičnih avdio-vizualnih materialov spodbuja domišljijo ter učence napeljuje k primerjanju tujih in lastnih vrednotnih sistemov ter razvijanju pozitivnega in strpnega odnosa do drugačnosti ter ustvarjanju kritičnega mišljenja.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Vere Forsthuber: »Splošna kriza v družbi, ki se kaže na vseh področjih življenja, se žal zelo odraža tudi na naših otrocih. Vplivi modernih tehnologij in vedno večje pehanje za materialnimi dobrinami slabo vplivajo na dojetje sveta okoli sebe in oblikovanje lastnega pogleda na svet. Učitelji v razredu imajo pogosto premalo časa in žal pogosto tudi volje, da bi se mimo razlage učne snovi posvetili tudi otroku samemu, njegovim čustvenim potrebam, da bi otroku enostavno prisluhnili. Zato je še toliko bolj pomembno, da se otroci v naših učilnicah počutijo varno in sprejeto, da jim damo občutek, da ne bodo kregani in kaznovani, če njihovi rezultati niso vedno najboljši. Nekateri otroci se nemščino učijo tudi v šoli, vendar z bistveno drugačnim pristopom: slovnična pravila, preobilica besedišča, učenje na pamet. Zelo nesposobno okolje za pridobitev pozitivnega čustvenega odnosa do učenja jezika. Primanjkljaj ostalega poskušam nadoknaditi v naši učilnici. Pozitiven čustveni odnos do učne snovi je torej osnova učenja. Ne glede na to, da se z otroki videvam le enkrat tedensko, ker živimo v ekstremnih časih, menim, da je moja naloga tudi to, da ob podajanju snovi otroke opozarjam na pomen vsestranske medsebojne strpnosti.«

Mnenje pedagoginje Urše Praprotnik: »Pri pouku tujih jezikov učenci razvijajo medkulturno zmožnost, saj sta jezik in kultura neločljivo povezana. Jezik ni samo sredstvo komunikacije, pač pa omogoča dialog med različnimi kulturami, zaradi česar učenci lahko zrejo v svet različnosti in drugačnosti in ju sprejemajo ter kritično vrednotijo na pozitiven način. Pozitivne asociacije s tujim jezikom se preslikajo na pozitivno sprejemanje različnih tujih kultur in prebivalcev, skozi različne učne vsebine pa spoznavajo prepletenost in medsebojno dopolnjevanje različnih kultur v širšem globalnem kontekstu.«

Mnenje pedagoginje Larine Griessler: »Poučevati v Pionirskem domu pomeni, da imaš kot pedagog precej proste roke pri oblikovanju ur. Otrokom se lahko popolnoma prilagodiš, jim

prisluhneš, si vzameš zanje čas, ko je to potrebno, in na ta način od njih dobiš veliko več kot samo kvantitativne rezultate. Ob tem jih je mogoče skozi igro in z različnimi pedagoškimi pristopi motivirati in senzibilizirati tako za jezik kot za pomembne vrednote. Hkrati to od pedagoga zahteva, da je tudi sam domiseln, prilagodljiv, potrpežljiv, igriv, kar pa otroci nedvomno na urah čutijo in vidijo in z veseljem hodijo na ure.«

Fotografija: učenje barv, delov telesa in še več pri Larini Griessler

• ŠPANSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGI: Sara Hevia, Tadeja Vovk, Tanita Fon Tušar, Katja Petrovec, Eva Vrhovšek, Urša Meše, Nika Predalič, Teja Popović, Christián Román

1. Vsebina

Pri najmlajših je poudarek na igri, memorizaciji, prepoznavanju besed s slikovnim gradivom ter na ponavljanju. Prav tako so pri igralnih uricah odličen pripomoček pesmice in zgodbice. Mlajši tečajniki v začetniških skupinah se spoznavajo z osnovnim besediščem v španskem jeziku in osvajajo prve fraze. Poudarek je na zabavnem spoznavanju novega načina zapisovanja besed, fonetike in kulturnega ozadja. Pri mlajših tečajnikih v nadaljevalnih skupinah se pogloblja že usvojeno znanje iz preteklega šolskega leta in se nadaljuje z učenjem osnovnih slovničnih struktur. Pri starejših učencih programi potekajo po predvidenem gradivu, ki se osredotoča na bralno, slušno, pisno ter ustno izražanje. Pri pouku španščine pedagogi namenijo veliko časa tudi ponavljanju in utrjevanju že usvojene snovi. Predelano snov pedagogi utrjujejo z vajami ter z različnimi igrami. Dodatek je avdio-vizualno gradivo preko katerega učenci spoznavajo tudi kulturno plat učenja jezika. Prav tako je pomembno, da tečajniki čim več govorijo v španščini in s tem krepijo ter razvijajo sporazumevalne jezikovne zmožnosti, vadijo izgovorjavo ter bogatijo besedni zaklad. Na višjih nivojih se vključuje naravnega govorca, čigar ure so namenjene predvsem kulturnim vsebinam, obenem pa krepijo govorne in konverzacijske sposobnosti tečajnikov. Tečajniki španščine so tudi v letu 2024 opravljali mednarodne izpite DELE Escolar in bili uspešni.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program se je izvajal uspešno. Učenci so brez težav sledili zastavljenemu programu in dosledno napredovali z usvajanjem znanja. Počutje med poukom je bilo pozitivno in prevladovala je visoka motiviranost tečajnikov. Začetne skupine so pokazale veliko mero znanja na novo usvojenega jezika in pokazale dodatno zanimanje za nadaljno učenje španščine in udeležbo na tečaju. Vrstniki so se med seboj dobro povezali in ustvarilo se je prijetno medvrstniško vzdušje. Starejši tečajniki zadnje triade osnovne šole ter prvih letnikov srednje šole so pokazali odgovornost in delavnost pri pripravi na DELE izpite. Uspešno so prestali utrjevanje snovi, kar jim je dalo samozavest za pristop k izpitu, ki so ga uspešno opravili.

b) Učinkovitost

Pedagogi menijo, da je bil program učinkovit, saj imajo namreč na voljo vse pripomočke, ki bi jih utegnili potrebovati (računalnik, tiskalnik, igre, material za ustvarjanje), kar omogoča precej interaktiven pristop. Hkrati pa manjše skupine omogočajo, da pouk prilagodijo tudi osebnim zanimanjem učencev in tako poskrbijo za večjo učinkovitost programa. Seveda ne moremo pričakovati, da bomo obravnavali toliko snovi kot v šolah, konec koncev izvajamo prostočasne dejavnosti in v skladu s tem se trudimo vzpostaviti primeren (morda manj »šolski«) način poučevanja.

c) Dostopnost

Na začetku leta, januarja 2024, je obiskovalo pouk španščine 57 tečajnikov, konec leta, na dan 31. 12. 2024 pa se je število tečajnikov zmanjšalo na 44.

3. Smernice za vnaprej

Naši tečaji stremijo k usvajanju kar se le da visokega nivoja tujega jezika, seveda primerne starosti. Poudarek je na organski komunikaciji, na konverzaciji in temah, za katere tečajniki izrazijo zanimanje in so jim blizu. Pouk se prilagaja potrebam tečajnikov, da se vsi počutijo sprejete, spodbujene in da jih obiskovanje tečaja zanima še naprej, kar je tudi glavna smernica za vnaprej. Predvsem je pomembno, da se tečajniki znebijo strahu in sramu pred napakami, saj jim lahko to odvzame priložnost za učenje. Pedagogi upajo, da se bo s prenovo spletne strani v prihodnosti odločilo več otrok za obiskovanje španščine, saj zadnje dve leti beležimo upad.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Nike Predalič: »Menim, da so tečajniki od ur veliko odnesli, pri samih urah pa so se zelo zabavali. Slednje mi je najpomembnejše, saj želim pri svojih urah res ustvariti sproščeno, varno in zabavno okolje, kjer učencev ni strah delati napake in se z veseljem vračajo. Španski jezik in kulturo sem jim želela približati na nek drugačen način, kjer sem poleg rednega jemanja snovi veliko prostora pustila samim otrokom, da so raziskovali in spraševali o stvareh, ki so jih zanimale. Sami učenci so mi sporočili, da jim je bil ta pristop zelo všeč. Hvaležna sem Pionirskemu domu, da mi je tu pustil proste roke, saj sem s poučevanjem na tak način pričela šele z letošnjim letom in sem se na začetku še uvajala v sam sistem. Tako z učenci kot s kolektivom smo se res ujeli, tako da je bilo vzdušje skozi celo leto odlično in sem se vsak teden rada vračala v »Pionirca«. Želela bi se zahvaliti vodji jezikov, Tadeji Vovk, za ponujeno priložnost in za vso pomoč tekom leta, ki jo je nudila meni in ostalim učiteljem, saj bi bilo brez njene konstantne pozitivne energije in pripravljenosti pomagati delo zagotovo slabše, sama atmosfera kolektiva pa bi bila slabša.«

Mnenje pedagoginje Eve Vrhovšek: »Prizadevam si, da udeleženci pridobijo prijateljsko okolje, kjer z vrstniki spoznavajo novo kulturo, četudi se jezika ne učijo zaradi velike notranje motivacije, ampak zaradi želje staršev, obveznega obiskovanja interesne dejavnosti ipd. Vsekakor je tako lažje vzbuditi iskrico za učenje jezika, saj le-tega potem povezujejo s prijetno izkušnjo. Hkrati pa se trudim, da svoj interes razvijajo tudi tisti z večjim zanimanjem za jezik, tudi s predlogi za dodatno, samostojno učenje, ob katerem pa se vedno lahko obrnejo na pedagoga, če potrebujejo pomoč.«

Mnenje pedagoginje Tanite Fon Tušar: »Udeleženci vseh starosti ogromno pridobijo z obiskovanjem tečaja, kar je vedno razvidno že pri posameznih urah, sploh pa ob koncu šolskega leta. Tečajniki s ponosom uporabljajo na novo pridobljeno znanje in jezikovne vrline. Obiskovanje tečaja razvidno krepí njihovo osebno rast in socialni razvoj. Pri mlajših udeležencih se očitno krepí njihova samozavest in se zmanjšuje strah pred komunikacijo v tujem jeziku. Prav tako pozitivno vpliva na njih skupinsko okolje, v katerem se dobro počutijo in sklepajo nova prijateljstva. Tečaj španščine jim nudi vpogled v novo, še nepoznano kulturo in jim poda nov pogled na svet. Ure španščine so zastavljene tako, da se mlajši tečajniki kot tudi odrasli, v tem prostoru počutijo dobro in motivirano. Ure so prilagojene njihovim potrebam in zanimanju, kar je tudi pogoj za uspešnost izvedbe programa. Razvidno je, da udeleženci od takega načina poučevanja izredno veliko pridobijo, kar je bilo očitno tudi z rezultati uspešno opravljenih izpitov za certifikat DELE Escolar.«

• FRANCOSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJE: Jerneja Avsec, Sara Hevia, Katarina Novak

1. Vsebina

Učenje tujih jezikov obogati posameznika, saj mu omogoča reševanje praktičnih problemov v realnih situacijah v vsakodnevnem življenju. Poleg tega jezik odpira vrata v nove kulture in s tem otroku pomaga pri razumevanju svoje lastne kulture. Pri poučevanju francoščine sledimo akcijsko usmerjenemu pristopu, kjer je učenec aktiven del družbe. Pedagogi se trudijo, da so njihove ure raznolike in ustvarjalne. Pri tem uporabljajo sodobne metode in tehnologije. Učenci se urijo v vseh sporazumevalnih jezikovnih dejavnostih: sprejemanje, tvorjenje, interakcija in posredovanje. Pouk je prilagojen starosti in interesom udeležencev, kar v večini primerov pomeni vključevanje iger, glasbe, filma ter veliko interakcije. Učenci Pionirskega Doma so radovedni in uživajo pri učenju tujih jezikov, prednost so manjše skupine, saj se tako lahko prilagodimo prav vsakemu posamezniku. Tečajniki francoščine so tudi letos sodelovali pri projektu bralne značke, ki jo organizira društvo učiteljev francoščine (SDUF) in na mednarodnem likovnem tekmovanju pod okriljem Centra Unesco, iz mesta Troyes. Tečajniki francoščine so sodelovali tudi na Zaključni prireditvi tujih jezikov, nekaj tečajnikov pa je pristopilo k mednarodnem izpitu Delf Junior/Scolaire.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pedagoginje ocenjujejo, da so bili zastavljeni cilji v letu 2024 doseženi. Učenci, ki imajo radi francoščino, vztrajajo tudi po več let v Pionirskem domu. Čeprav trend francoščine v zadnjih letih pada, jih je nekaj, ki še naprej vztrajajo z nami in so zelo zadovoljni.

b) Učinkovitost

Pedagoginje se strinjajo, da so bili tečaji učinkoviti. Klasični pouk bi lahko občasno kombinirali z modernejšimi metodami v obliki kvalitetnih aplikacij in interaktivnih iger na spletu. Prav tako z uvedbo spletnih učilnic, ki bi ponujale tudi samostojno in interaktivno delo v obliki domačih nalog.

c) Dostopnost

Na francoščini število tečajnikov še vedno pada. Začetek leta, na dan 1. 1. 2024, je bilo 39 vpisanih tečajnikov, na dan 31. 12. 2024 pa je število vpisanih tečajnikov na francoščini le 25.

3. Smernice za vnaprej

Pedagoginje upajo, da se bo s prenovo spletne strani v prihodnosti izoblikovalo več začetnih skupin. Našo kvaliteto potrjuje dejstvo, da posamezni učenci z nami ostajajo res dolga leta in nam s tem sporočajo njihovo zadovoljstvo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Jerneje Avsec: »Sem zagovornica, da jezik nista le slovnica in besedišče. Res je, da sta osnova in temeljni kamen okoli katerega gradimo. Ampak jezik je kultura. Je širše polje zanimanja – film, umetnost, literatura, glasba. In preko vseh teh polj se tudi učimo jezika. Učenci tako zaznavajo širši spekter učenja tujega jezika, ki v njih morda zbudi tudi malo globlje zanimanje. Skupine so majhne, med seboj se vsi dobro poznajo, vzdušje je pozitivno in sprejemajoče, tako da imajo idealne možnosti za napredovanje. V takšnem okolju sprejemamo vsakega posameznika, z njim soustvarjamo učni proces in ga opremljamo z znanjem in tudi drugimi vrlinami.«

Mnenje pedagoginje Katarine Novak: »Posebnost programa v Pionirskem domu je vsekakor v prilagajanju potrebam in interesom posameznih učencev, v majhnih skupinah in poudarku na komunikaciji ter seveda v ponudbi raznovrstnih aktivnosti in dogodkov, ki se izvajajo poleg rednega programa. Predvsem pa program odstopa od klasičnega pouka v tem, da se lahko učenci učijo skozi igro in usvajajo novo znanje na sproščen in zabaven način.«

• ITALIJANSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGI: Anika Logar, Ajda Simčič, Špela Prinčič, Janez Malačič Pflaiderer, Luka Lončar, Sara Štiglic, Michele Lozer, Domen Rob

1. Vsebina

Cilj programa je motivirati učence za spoznavanje italijanske kulture in jezika ter spoznavanje besedišča in osnov komunikacije. Predšolski program je usmerjen predvsem v razvijanje pozitivnega stika z italijanskim jezikom. Igralne urice so hkrati zabavne in poučne. Pedagogi razvijajo osnovno komunikacijo, uvajajo glasovne zakonitosti, melodiko italijanskega jezika, razvijajo kreativnost in domišljijo ter usvajajo osnove kulturnega ozadja. V mlajših osnovnošolskih skupinah se učijo italijanskega jezika tudi s pomočjo risanja, igre vlog, pesmic, iger, gibanja ter malih gledaliških predstav. Pri starejših pouk poteka bolj analitično in sistematično, kjer najprej utrjujejo slušno in bralno razumevanje, nato pa usvajajo jezik tudi preko konverzacije in pisanja. Dolgoročni cilj programov je, da učenci dosežajo znanje znotraj kriterijev evropskega jezikovnega okvirja od stopenj A1 – B1. Pri pouku za srednješolce in odrasle je poudarek na jezikovni komunikaciji, konverzaciji, slovnici in omogočanju opravljanja mednarodnih izpitov kot sta CILS 1- 2 in PLIDA 1 - 2.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pedagogi se strinjajo, da so bili cilji doseženi. Cilj je, da se učenci učijo jezika na sproščen način in da z veseljem prihajajo k pouku. Utrjevanje snovi se je izkazalo za zelo učinkovito, saj sprotno ponavljanje že naučenega pripomore k boljšemu pomnjenju in razumevanju. Veliko vlogo na urah ima tudi slušno gradivo, najbolj pa si snov zapomnijo preko medsebojnega dialoga. Veliko vlogo ima tudi vključevanje kulturne plati v obstoječi pouk.

b) Učinkovitost

Pedagogi menijo, da so bili programi učinkoviti, saj se lahko zaradi manjših skupin pedagogi lažje posvetijo vsakemu posamezniku, njegovim željam in zmožnostim. Tečajniki sproti utrjujejo znanje in postopoma napredujejo.

c) Dostopnost

Na italijanščino je bilo na začetku leta 2024 vpisanih 38 otrok, ob koncu leta, na dan 31. 12. 2024 pa je vpisanih nekaj manj tečajnikov, in sicer 31.

3. Smernice za vnaprej

Cilj je, da se otrokom italijanščino približa do te mere, da bodo tudi izven prostorov Pionirskega doma nadaljevali z željo po učenju tega jezika in da jim obiskovanje tečaja ne bo predstavljalo nepotrebne bremena, ampak prostor, kjer se lahko svobodno izražajo, aktivno sodelujejo in učijo. Pomembno je, da pridobijo na samozavesti, da so sproščeni in brez sramu sodelujejo pri urah.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Anike Logar: »Biti učitelj tujega jezika pomeni biti posrednik med dvema kulturama in dvema jezikoma, zato si moramo prizadevati, da učenje poteka na čim bolj sproščen način in da učenci razvijajo pozitiven odnos do obeh jezikov. Vsako uro malce prilagodim počutju učencev, ker so včasih nekoliko utrujeni – zdi se mi namreč, da je najpomembneje, da jim je na urah prijetno. Zelo lepo je videti napredek v znanju jezika – še sami sebe pogosto presenetijo, ker morda sproti ne opazijo, kako veliko so dejansko že odnesli.«

Mnenje pedagoga Domna Roba: »Udeleženec postane samozavesten uporabnik tujega jezika, izboljša svoje razumevanje in izražanje v italijanskem jeziku. Zelo pomembno je, da se preizkusi v pogovoru z ostalimi udeleženci na podlagi vzorca dialoga, ki ga pri tem vodi. Udeleženec tako pridobi sproščenost in samozavest, da samostojno oblikuje stavke in se izraža, istočasno pa sledi vzorcu, ki ga usmerja v pravilno in strukturirano izražanje.

Mnenje pedagoginje Ajde Simčič: »Moj cilj je otrokom pregnati strah pred učenjem tujih jezikov in jim pokazati, da so vse ovire v procesu pridobivanja znanja jezika (po navadi gre za morfološke in sintaktične strukture, ki se precej razlikujejo od tistih v maternem jeziku) premostljive – bodisi tako, da se jih poda na zabaven način, bodisi s ponavljanjem, dokler se snov ne usede. Prednost tečajev v Pionirskem domu je gotovo to, da so skupine dokaj majhne in ima zato pedagog možnost prilagajanja potrebam prav vsakega učenca. V izziv je morda to, da morajo biti ure za otroke vseskozi zabavne in dinamične, da vzljubijo učenje jezika, kar od pedagoga zahteva veliko kreativnosti. A ravno za te prve korake v spoznavanju novega jezika je najpomembnejše, da so barviti in igrivi – kar učenci osvojijo kot otroci, jim namreč ostane kot osnova še mnogo let.«

• JAPONSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGI: Pia Kos, Klemen Senica, Gaia Kristina Gregorič

1. Vsebina

Prvi pogoj za uspešno učenje japonskega jezika je poznavanje pisave, ki je precej drugačna od abecede. Japonski jezik sestoji iz 3 pisav in sicer hiragana, katakana in pismenke oziroma kanji. Z učenci, ki se japonščino učijo prvo leto, se učijo le pisave hiragana, ki je najbolj osnovna, v 2. letu se naučijo katakana, v 3. pa pričnejo tudi z nekaj pismenkami. Poleg učenja po obstoječem programu pedagogi tečajnikom predstavijo tudi japonsko kulturo, glasbo, film in literaturo. Tudi v letu 2024 so pedagogi skupaj z japonskimi študenti iz Univerze v Tsukubi izvedli delavnico, na kateri so tečajniki skozi igro spoznavali nove besede in igrali različne situacije, vse v interakciji z japonskimi študenti, kar je za tečajnike prav posebna izkušnja. Včasih pedagogi z mlajšimi učenci pripravijo ure bolj igrive in izdelujejo origami okraske. Pri starejših ter online tečaju pa pouk poteka v skladu s pričakovanji, saj so tečajniki izjemno marljivi in vedoželjni. Posledično se pedagogi držijo zastavljenega načrta in enkrat tedensko spoznavajo tako japonski jezik kot njegovo kulturo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Učenci japonščine so visoko motivirani in se pridno učijo ter z ohranjanjem naučenega nimajo večjih problemov. Pomembne so redne vaje ter ponavljanje snovi. Seveda se opazijo razlike v učenju med učenci, tudi po starosti. Nekateri snov osvojijo veliko hitreje, nekateri pa imajo malo težav, ter niso pripravljeni sodelovati tako pogosto kot sovrstniki. Te učence pedagogi poskušajo spodbujati k več sodelovanju ter govorjenju med urami, radi pa pomagajo pri spodbudi tudi sošolci, kar nakazuje na lepo povezovanje med vsemi v razredu. Program je tako uspešen ne le s strani naučene snovi, temveč tudi pri sklepanju prijateljstev.

b) Učinkovitost

Program je zelo učinkovit. Učenci pridobijo osnovno znanje jezika, katerega nato obnavljajo vsako leto. Naučijo se tako novo pisavo, kot tudi jezik, ter seveda veliko o kulturi Japonske. Najmlajši si ogledajo občasno tudi japonske risanke ali poslušajo zabavne in enostavne japonske pesmi, za katere so otroci pokazali veliko zanimanje. Starejši otroci si ogledajo tudi kakšen zanimiv posnetek o Japonski, japonski film ali pa poslušajo japonsko glasbo. Učenci na ure prihajajo nasmejani ter odhajajo dobre volje, kar je dober pokazatelj, da se na urah počutijo dobro.

c) Dostopnost

V začetku leta 2024 je japonščino obiskovalo 18 tečajnikov, konec leta 2024 pa jo je obiskovalo nekaj več tečajnikov, in sicer, 21 (na dan 31. 12. 2024).

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu bodo pedagogi nadaljevali z obstoječim programom. Pedagoginja Pia Kos povzame: »Učence skušam spodbujati, da čim več govorijo, saj tako utrjujejo znanje in se soočijo s strahom pred glasnim govorom ter tremo. Tudi vnaprej bomo uporabljali učbenik ter delovni zvezek Marugoto, pričela pa sem tudi z uporabo seznama dodatnih besed, ki naj bi se jih učenec pri vsaki lekciji naučil, saj tako gradimo tudi bogato besedišče. Do sedaj smo že imeli nekaj bolj

igrivih ur, kjer smo ustvarjali, kar bom tudi v prihodnje poskušala nadaljevati, saj se tako učenci lahko bolj sprostijo ter spoznavajo med seboj skozi ustvarjanje. Tudi v tem letu bi želela izvesti uro, kjer bi lahko na obisku imeli osebo iz Japonske, saj je do sedaj učencem to bilo zelo všeč. Sem pa vedno odprta tudi za predloge s strani učencev, ki imajo vedno zanimive ideje o temah ter aktivnostih pri urah.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoga Klemna Senice: »Ker v Pionirskem domu poučujem že tretje leto, lahko brez težav zapišem, da tečajniki in tečajnice iščejo predvsem okolje, kjer niso podvrženi stresu, ki ga prinašajo ocene in domače naloge. Seveda iščejo znanje, a primarno jim je dobro počutje, sproščen pogovor o tem in onem. Ker se jih večina nahaja v občutljivih najstniških letih, si želijo biti predvsem sprejeti in razumljeni.«

Mnenje pedagoginje Pie Kos »Mislim, da učenci pri japonščini ne pridobijo znanja le o jeziku ter pisavi, temveč tudi o kulturi in umetnosti. Vsi učenci so med seboj lepo povezani, ter vedno nasmejani, kar kaže na sproščenost pri urah. Ni pomembno le to, da učenec pridobi neko znanje, temveč da na tečaj pride dobre volje ter željen znanja. Nova poznanstva in prijatelji pa so le še dodaten bonus, saj tako učenec pridobi osebo, s katero se lahko pogovarja o skupnih stvareh, ki jih interesirajo. Kot učiteljici mi je tako prijetno delati s prav vsakim učencem, saj vidim da znanje, katerega prejmejo v Pionirskem domu z veseljem delijo naprej, ter tako ohranjajo zanimanje za tuje kulture ter države, kot je Japonska.«

• KITAJSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJI: Anja Ahčin, Aleksandra Shibaeva

1. Vsebina

Glavni cilj programa je ustvariti spodbudno in ustvarjalno okolje, kjer učenci z veseljem spoznavajo jezik in kulturo, hkrati pa razvijajo komunikacijske veščine, ki so uporabne v vsakdanjem življenju. V začetni skupini pouk poteka na interaktiven in igriv način. Glavni poudarek je na osnovah fonetike, pisanju preprostih pismenk ter spoznavanju osnovnih jezikovnih struktur. Preko pesmic, izobraževalnih videov, iger in zgodbic otroci na sproščen način spoznavajo osnovne teme (pozdravi, predstavitev, družina, številke, barve in živali). Vizualni materiali, kot so slike in interaktivni pripomočki, omogočajo učencem, da besede povežejo s konkretnimi podobami, kar pospešuje proces pomnjenja. Hkrati se otroci seznanjajo s ključnimi elementi kitajske kulture, kar dodatno spodbuja njihovo zanimanje. V nadaljevalnih skupinah, kjer so učenci že osvojili osnove jezika, se pouk osredotoča na razvijanje bolj kompleksnih jezikovnih spretnosti. Program vključuje bralno, slušno, pisno in ustno izražanje, s posebnim poudarkom na dialogih in uporabi jezika v vsakodnevnih situacijah. S pomočjo besedil, slušnih nalog in praktičnih vaj učenci postopoma krepijo sposobnost samostojnega izražanja ter izboljšujejo izgovorjavo in razumevanje tonov, ki so ključnega pomena za sporazumevanje v kitajščini. Poseben del programa za vse skupine je namenjen spoznavanju kitajske kulture. Učenci raziskujejo običaje, tradicije in praznovanja, kot je kitajsko novo leto.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program poučevanja kitajskega jezika je bil uspešno izveden in v celoti usklajen z zastavljenimi cilji. Pedagoški pristop je bil prilagojen različnim starostnim skupinam in nivojem znanja učencev. Vse načrtovane vsebine so bile obravnavane, čeprav je bilo za nekatere teme potrebnega več časa, saj je pouk prilagojen tempu posamezne skupine. Poleg jezikovnega napredka so učenci izrazili tudi povečano zanimanje za kitajsko kulturo, kar potrjuje uspešnost celovitega pristopa k poučevanju.

b) Učinkovitost

Program se je izkazal za zelo učinkovit. Pedagoški pristopi, ki vključujejo uporabo interaktivnih metod, kot so igre, pesmi in avdio-vizualni materiali, so omogočili hitrejšo in bolj učinkovito učenje. Poseben poudarek na ponavljanju in utrjevanju je pripomogel k trajnemu znanju učencev. Poleg tega je uporaba dodatnih gradiv, pripravljenih posebej za posamezne teme, obogatila pouk in povečala zanimanje učencev za jezik. Glede na finančne vložke in dosežene rezultate je bil program zelo racionalen. Učenci so napredovali v znanju, njihova motivacija za učenje pa se je skozi leto še povečala, kar se kaže v nizki stopnji odsotnosti in stalni prisotnosti na urah.

c) Dostopnost

Pouk kitajskega jezika je na začetku leta obiskovalo 11 otrok, na koncu leta pa jo obiskuje 10 udeležencev (na 31. 12. 2024). Program je dostopen vsem zainteresiranim, saj se odlikuje z izjemno prilagodljivostjo, ki omogoča prilagajanje starostnim skupinam in različnim stopnjam predznanja. Ta fleksibilnost zagotavlja, da lahko vsak udeleženec najde ustrezen pristop k učenju in doseže optimalen napredek ne glede na svoje izhodišče.

3. Smernice za vnaprej

Na podlagi doseženih rezultatov in evalvacije programa bodo smernice za prihodnje leto osredotočene na poglobljeno spodbujanje jezikovnih in kulturnih kompetenc učencev ter nadgradnjo obstoječih učnih metod. Pedagoginje si bodo prizadevale obdržati igriv in interaktiven način poučevanja, ki ostaja prilagojen starostnim skupinam in nivoju predznanja učencev, hkrati pa bodo uvajale bolj strukturirane oblike dela za naprednejše tečajnike. Namen je še posebej okrepiti govorno komunikacijo ter razširiti vsebine, kot so umetnost, arhitektura, kaligrafija in praznični običaji, kar bo učencem omogočilo poglobljeno spoznavanje kitajske kulture. Zaradi majhnih skupin bodo pedagoginje še naprej uporabljale individualiziran pristop, ki omogoča prilagoditev pouka vsakemu posamezniku, s čimer se bo vsak učenec lahko razvijal v svojem tempu.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Aleksandre Shibaeeve: »Udeleženci tečaja kitajskega jezika pridobijo veliko več kot le osnovno znanje tega čudovitega jezika. Jezikovne kompetence, kot so besedišče, slovnica, pisanje pismenk in izgovorjava, so trdni temelji, na katerih gradimo, vendar program omogoča tudi celosten osebni in kulturni razvoj. Pouk poteka v spodbudnem in varnem okolju, ki učencem omogoča, da odkrijejo svoje sposobnosti in potencialne. Različne dejavnosti med poukom kitajščine, kot so učenje skozi igro, raziskovanje in sodelovanje, spodbujajo k samostojnemu učenju ter kreativnemu reševanju izzivov. Takšne izkušnje razvijajo notranjo motivacijo za nadaljnje učenje, kar dolgoročno pozitivno vpliva na osebno in akademsko rast. Poleg izboljšanja jezikovnih kompetenc se učenci naučijo sodelovati z drugimi, graditi nova prijateljstva ter kakovostno preživljati čas. Naša predavanja so oblikovana tako, da zagotavljajo razgibanost in navdušenje – učenci pri učenju nikoli ne čutijo dolgočasje, temveč le radovednost in željo po odkrivanju novih znanj.«

Mnenje pedagoginje Anje Ahčin: »Na naših tečajih kitajskega jezika si prizadevamo, da bi se udeleženci počutili udobno, sproščeno in motivirano. Pouk poteka v dinamični, prijazni in ustvarjalni atmosferi, kjer so učenje in zabava prepleteni. Naš cilj je, da pouk ne spominja na šolske učne ure z običajnim pomnjenjem snovi, temveč ponuja izkušnjo, ki temelji na raziskovanju, ustvarjalnosti in interakciji. V skladu z vizijo Pionirskega doma, ki spodbuja kakovostno preživljanje prostega časa izven šole, dajemo prednost induktivnemu pristopu k učenju. Otrokom omogočamo, da aktivno sodelujejo pri ustvarjanju vsebin, izražajo svoje misli in razvijajo kreativne rešitve. Preko raznolikih interaktivnih dejavnosti – kot so kaligrafija, logika v gradnji pismenk, spoznavanje kitajskih praznikov, priprava tradicionalnih jedi in raziskovanje kulture – učenci odkrivajo bogato zgodovino in unikatne značilnosti Kitajske. Kitajski jezik ni le jezik, ampak tudi most do globoke vzhodnjaške filozofije, ki jo poskušamo približati našim udeležencem na dostopen, zanimiv in sodoben način. Tak način dela ne le povečuje njihove jezikovne sposobnosti, temveč jim omogoča tudi vpogled v drugačne miselne vzorce in kulturne poglede, kar prispeva k njihovem celostnemu razvoju.«

• **RUSKI JEZIK IN KULTURA**

PEDAGOGINJE: Urša Praprotnik, Daša Cerar, Aleksandra Shibaeva, Natalija Šterk

1. Vsebina

Otroci se pri pouku spoznavajo z ruskim jezikom in kulturo. Na začetku je zelo veliko poudarka na novi pisavi, cirilici, ki se precej razlikuje od latinice in zato otrokom predstavlja prvi izziv pri učenju ruskega jezika. Zahtevanega je veliko dela in potrpežljivosti tako s strani učenca kot učitelja, da osvojijo cirilico, pa tudi izgovorjavo in intonacijo, kar slovenskim učencem predstavlja še dodatne težave, saj želijo vse primerjati s svojim maternim jezikom. Vendar postopoma skozi dejavnosti, povezane z branjem in poslušanjem v tujem jeziku, razvijajo pismenost in kritično mišljenje, ki sta ključna za uspešno tvorjenje pisnih in govornih sporočil. V nadaljevalnih skupinah je bil program usmerjen v poglobljeno obravnavo jezika. Pedagoginje uporabljajo učbenik «Поехали», ki je razdeljen na poglavja z različnimi tematskimi vsebinami, slovničnimi razlagami ter slušnimi in pisnimi vajami. Dodatna gradiva omogočajo širitev znanja o specifičnih temah, utrjevanje slovničnih pravil in večjo interaktivnost.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je v celoti sledil prijavljeni vsebini, z nekaj prilagoditvami glede na posebnosti posameznih skupin. Cilji, zastavljeni na začetku programa, so bili uspešno doseženi. Udeleženci so osvojili osnovne in nadaljevalne jezikovne kompetence ter pridobili globlje razumevanje ruske kulture.

b) Učinkovitost

Program je bil učinkovit, velik poudarek pa je bil na ponavljanju že usvojene snovi. Bile so uporabljene preiščljeno izbrane metode ter gradiva, ki so omogočala doseganje visokih standardov učenja. Udeleženci iz leta v leto vidno napredujejo in njihova samozavest pri uporabi jezika se povečuje. Pedagoginje se trudijo, da je pouk zanimiv in da prevladuje pozitivno ozračje.

c) Dostopnost

Pouk ruščine je obiskovalo na začetku leta 6 otrok (podatek na dan 1. 1. 2024), ob koncu leta 2024 pa obiskuje ruščino že 8 otrok. Vpis se je povečal.

3. Smernice za vnaprej

Pedagoginje bodo še naprej spodbujale zanimanje za ruski jezik in kulturo, vendar se soočajo z najrazličnejšimi izzivi zaradi trenutne geopolitične situacije. Pozitivni odnos do jezika in kulture je svojevrsten zaklad, ki odpira možnosti zanimanja za različne tuje kulture tudi v prihodnje. Najrazličnejši pristopi k učenju omogočajo, da se lahko učenci večplastno srečujejo z jezikom in ugotavljajo, kateri pristopi jim najbolj ustrezajo, da jih lahko tudi implementirajo v samostojno učenje. Avtentična besedila, vaje, avdio-vizualni materiali in drugo učencem omogoča, da nezavedno primerjajo tujo in lastno kulturo ter jezik, prav tako pa spoštljivo in strpno vrednotenje različnih kultur.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Urše Praprotnik: »Tuj jezik je močno orodje za prihodnje raziskovanje sveta in iskanje svojega prostora v njem. Spoznavanje in obvladovanje cirilice širi učenčeve zmožnosti pisanja in branja, hkrati pa krepi slušne, govorne in pisne spretnosti. Učenci pridobivajo znanje o ruski kulturi, zgodovini, tradicijah, umetnosti in književnosti, kar krepi njihovo medkulturno zavest in nadgrajuje splošno izobrazbo. S preučevanjem ruskega jezika učenci razvijajo zavedanje sorodnosti in različnosti slovanskih jezikov, spopadanje z različnimi novimi izzivi spodbuja vztrajnost in disciplino, učenje in znanje ruščine pa jih dela bolj samozavestne pri komunikaciji v globalnem prostoru in navsezadnje konkurenčnejše na trgu dela.«

Mnenje pedagoginje Natalije Šterk: »Učencem želim ruščino približati na čimbolj naraven način – preko igre, pogovora, poslušanja. Zaradi majhne skupine je usvajanje znanja hitrejše, pristop je veliko bolj individualen. Poleg samega jezika učenci spoznavajo tudi kulturo in običaje ruskega

naroda, kar jim po mojih izkušnjah samo še bolj približa sam jezik in dožemanje le-tega. Pedagoginja Aleksandra, ki prihaja prav iz Rusije, še dodatno obogati pouk in seveda znanje ruščine. Učenci poslušajo in se pogovarjajo z osebo, ki ji je ruščina materni jezik, kar jim je zelo zanimivo.«

• LATINSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJA: Živa Kham Omahen

1. Vsebina

V tem letu je potekalo več različnih tečajev latinščine, vsi individualni, razlika pa je bila v starosti učencev, njihovem predznanju in potrebah. Na tečajih latinščine pedagoginja uporablja kombinacijo različnih učbenikov in elektronskih virov. Vsebina, tempo in metode se prilagajajo slušatelju. Glede na to, da so trenutno vsi tečaji latinščine individualni, meni, da prijavljene vsebine niso bistveno odstopale od prijavljenih. Obisk muzeja in arheoloških ostankov Emone so vključili, ko se je pojavila potreba po nadomeščanju.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vsi programi so bili uspešni: učenci redno in radi hodijo na ure, aktivno sodelujejo, dobro napredujejo, kažejo samoiniciativnost in izražajo konkretna zanimanja in želje. Cilji so pri vseh ustrezno zastavljeni, njihovo doseganje je bilo primerno, mestoma preseženo. Latinščina je več kot učenje jezikov, je prostor, kjer učenci razvijajo logično mišljenje in abstraktno dožemanje, pa tudi gradijo svoj lastni jezikovni skelet. Ker so tečaji intenzivnejši, individualnejši in učinkovitejši, je več prostora za raziskovanje in ustvarjalnost.

b) Učinkovitost

Učinkovitost individualnega tečaja je v tem, da se v krajšem času predela več snovi in da je delo bolje prilagojeno posamezniku. Prednost in učinkovitost individualne oblike dela je pri utrjevanju, saj pedagoginja lahko odlično sproti spremlja znanje in napredek učenca, zaznava njegove šibke točke, kjer mu nudi dodatno podporo, in njegove močne točke, s katerimi si lahko pomaga pri napredovanju. Raznolikost gradiv in didaktični pripomočki (npr. spomin, flash card, Story cubes, namizne družabne igre) so dobro motivacijsko pomagalo in hkrati igrivi učitelji na nezavedni ravni.

c) Dostopnost

V začetku leta 2024 so latinščino obiskovali trije tečajniki, vmes so se vpisali še trije tečajniki, na koncu leta 2024 pa latinščino obiskujeta dva tečajnika. Čeprav se latinščina na prvi pogled (družbeno gledano) zdi manj uporaben jezik, ki da ne prinaša bistvenih znanj, je struktura uporabnikov zelo spodbudna, saj se za učenje odločajo osnovnošolci. Število je sicer manjše, so pa zato tečaji intenzivnejši, individualnejši in tako učinkovitejši.

3. Smernice za vnaprej

Ob pregledu dosežkov, pridobljenega znanja in splošnega napredka učencev pedagoginja meni, da je program zelo dobro zastavljen. Veljalo bi naročiti latinsko revijo, ki prinaša »sodobno« latinščino, razmisliti o zakupu večjega paketa možnosti v Kahootu in raziskati Memrise in podobne platforme. Ob pregledu dosežkov, pridobljenega znanja in splošnega napredka učencev pedagoginja meni, da je program zelo dobro zastavljen. Ker je delo na daljavo naša vzporedna realnost, bi bilo smiselno razmisliti o e-učilnici, kjer bi učitelj shranjeval e-gradivo in do koder bi imeli potencialno dostop tudi učenci. Dobrodošle bodo interaktivne vaje in različno didaktično gradivo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Žive Kham Omahen: »Udeleženec pridobi razbiranje informacij, etimološke osnove, epigrafske osnove, jezikoslovne vsebine, spoznavanje sorodstvenih vezi med jeziki, koncentracijo, razumevanje jezikovnih prvin, širjenje besednega zaklada, boljše poznavanje

materinščine, natančnost, zbranost, logično mišljenje, urjenje spomina, sintetično in analitično mišljenje, povezovanje področij, ustvarjalnost, elokventnost, kulturno-civilizacijske vsebine, mitološke vsebine.«

• PORTUGALSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJA: Samara Andrade Pereira

1. Vsebina

Tečaj portugalščine je potekal individualno. Glavni učni material je bil Gramática Ativa 1, občasno pa je pedagoginja uporabljala tudi Português XXI.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil uspešno izveden. Pedagoginja se je osredotočala na utrjevanje osnov slovnice, skupaj s praktičnim in pogosto uporabljenim besediščem. Ure je pričevala s kratkim povzetkom prejšnje ure in z reševanjem morebitnih vprašanj.

b) Učinkovitost

Delo z najpogosteje uporabljenimi glagoli in potrebnimi izrazi je učinkovita strategija za individualno učenje. Za utrjevanje obravnavane snovi je kombinirala ustne in pisne vaje, kar zagotavlja boljše pomnjenje.

c) Dostopnost

V šolskem letu 2024 je od marca do konca junija pouk obiskovala 1 tečajnica.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnosti bo pouk temeljil na rednem ponavljanju in utrjevanju snovi. Pedagoški pristopi so fleksibilni in prilagodljivi, kar omogoča, da se udeleženci učijo v svojem tempu, hkrati pa uživajo v procesu učenja. Pedagoginja Samara doda: »Osredotočila bi se na iskanje več tečajnikov. Mislim, da večina ljudi še vedno ne ve, da Pionirski dom ponuja tečaje portugalščine.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mnenje pedagoginje Samare Andrade Pereira: »Učenje portugalščine prinaša ogromno koristi. Je bogat in večplasten jezik, ki povezuje različne celine in kulture. Poleg tega raznolika kultura portugalsko govorečih držav ponuja vabilo k odkrivanju tradicij, glasbe, literature in zanimivih zgodb. Pogosto primerjam jezik s drugimi romanskimi jeziki, ki jih tečajnik že pozna, kar olajša in pospeši razumevanje. Prav tako priporočam portugalske pesmi, knjige in radijske oddaje za poglobljeno spoznavanje jezika ter za razvoj slušnega zaznavanja in fonološke občutljivosti. Resnično zadovoljstvo je opazovati, kako učenje portugalščine odpira vrata v nove svetove.«

• HRVAŠKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJA: Brita Bautin

1. Vsebina

Program hrvaškega jezika je od oktobra 2024 naprej obiskovala ena odrasla učenka. Na program se je prijavila z željo, da izboljša svoje komunikacijske sposobnosti v hrvaškem jeziku, ki ga mora uporabljati v svojem poslovnem okolju. Tečaj je zato komunikacijsko naravnan. Obravnavane teme so raznolike teme, kjer jo pedagoginja postavi v razne govorne situacije, tako formalne kot neformalne, npr. jezikovna biografija, turizem, prosti čas, izobraževanje in zaposlitev, zdravje, šport, film in kultura. Poleg komunikacijskih vidikov tečaja obravnavata tudi slovnične teme (glagolske čase: prezent, futur I., perfekt ter glagolski način kondicional I., kategorijo glagolskega vida, izpeljavo glagolnikov, števnik, veznik in predloge). Velik poudarek je tudi na pravilnem naglaševanju besed in obravnavi glasovnih premen.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilji so bili doseženi. Usvojeni so bili vsi glavni časi in skladenjske strukture, zajeten kos besedišča z raznih področij življenja, obravnavana je bila celo književnost.

b) Učinkovitost

Material za pouk pedagoginja sproti pripravlja sama. Viden je precejšen napredek, predvsem pri naglaševanju besed, komunikacija je bolj tekoča, tako pri pisnem kot govornem izražanju se je količina napak znatno zmanjšala. Učenka na pouk prihaja dvakrat na teden, zato je tudi napredek toliko hitrejši.

c) Dostopnost

Program obiskuje ena odrasla učenka. Ure potekajo individualno, dvakrat tedensko.

3. Smernice za vnaprej

Kot del kurikula je v nadaljevanju tečaja (od januarja 2025 naprej) načrtovan tudi samostojni govorni nastop, katerega tema bo predstavitev produkta, ki je predmet prodaje v njenem poslovnem okolju, zato ga mora znati predstaviti v hrvaščini. Teme se nadgrajujejo, stopnjuje se dolžina pisnih izdelkov in govora na določeno temo. V januarju sledi tudi obravnava kratke zgodbe v hrvaškem jeziku, kjer povezujemo jezikovno, literarno in tudi kulturološko plat učenja tujega jezika.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Brite Bautin: »Z učenko se na splošno zelo dobro razumeva. Imava pravilo, da za pragom učilnice komunicirava v hrvaškem jeziku, česar se zelo dosledno drživa, tudi če pogovor postane bolj oseben. Na ta način je pridobila veliko samozavesti za pogovor s sodelavci, o čemer mi je poročala že v novembru 2024. Ker je v službi v stiku z govorci hrvaščine, srbščine in bosanščine, redno primerjava jezike, s katerimi se srečuje (npr. hr. vrijeme, srb. vreme). Poleg jezika se udeleženec sreča tudi s kulturo, ki Slovcem ni tako zelo oddaljena, jo pa relativno slabo poznamo. Pouk hrvaščine, jezika, za katerega mnogi, sploh starejše generacije, menijo, da se ga nima smisla učiti, češ da ga moramo avtomatsko znati, mora delovati na principih medkulturnega povezovanja, kontrastiranja, primerjav med kulturama in primerjav med jezikoma. To je pri jezikih, ki so si tako zelo sorodni, kot sta si sorodni slovenščina in hrvaščina, še toliko bolj pomembno, saj je znanje s tem sistematizirano.«

• SLOVENSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJE: Živa Kham Omahen, Urša Meše, Anika Logar

1. Vsebina

Vsebinsko se posamezni tečaji slovenščine med seboj razlikujejo predvsem v potrebah, predznanju in ciljih slušateljev. Ta način dela deluje motivacijsko, zbuja zanimanje učencev in jih spodbuja k opazovanju slovenščine v vsakdanjih situacijah. Zaradi strukturiranosti slovničnih vsebin v osnovi pedagoginja sledijo učbeniku iz serije ABC, odvisno od stopnje tečaja. Po potrebi, glede na želje slušateljev in primerno času leta dodajajo besedišče aktualnih področij. Tečajnike spodbujajo k aktivnemu sodelovanju in k samostojnemu delu. Velik poudarek je na aktivni uporabi naučenega prek igre in dialoga. Pri urah tečajniki ustno opisujejo dogodke, ljudi, slike ipd. Aktivno rabo jezika doma nadgrajujejo s pisanjem. Pedagoginje jih ves čas spodbujajo, naj se v vsakodnevnih situacijah potrudijo čimveč govoriti v slovenščini.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pedagoginje menijo, da je program slovenskega jezika uspešen. Cilj je razviti in opremiti tečajnike z jezikovnimi kompetencami, ki jim bodo omogočile pisno in ustno izražanje v slovenskem jeziku,

postopno razumevanje jezika in nekaterih aspektov slovenske kulture, predvsem pa uspešno vključevanje v slovenski šolski sistem, zato pa potrebujejo dobro razumevanje in poznavanje slovenskega jezika. Cilj maturitetnih programov je izboljšanje znanja in priprava na maturo.

b) Učinkovitost

Pedagoginje se prilagajajo potrebam učencev, kar se jasno vidi v njihovem napredku v znanju. Programi so se izkazali za učinkovite.

c) Dostopnost

Na začetku leta je obiskovalo slovenščino 9 tečajnikov (podatek na dan 1. 1. 2024), konec leta 2024 pa obiskuje slovenščino 10 tečajnikov, od tega sta dva vpisana na maturitetni program.

3. Smernice za vnaprej

Povpraševanje po inštrukcijah za maturo vedno bolj narašča, tako da bomo v prihodnosti pripravo na maturo še bolj promovirali. Ob pregledu dosežkov, pridobljenega znanja in splošnega napredka učencev pedagoginje menijo, da je program zelo dobro zastavljen tako za neposredno delo v učilnici kot za delo na daljavo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Urše Meše: »Menim, da tečajniki prejmejo največjo možno mero znanja v danem času. Poleg tega, da obdelujemo raznoliko besedišče, raznovrstne komunikacijske situacije, prisluhnemo slušnim posnetkom, je poglobitvenega pomena dejstvo, da skozi celotno uro preko moje razlage in interakcij poslušajo jezik, ki se ga učijo. Tečajnike se trudim aktivno vključevati v ure slovenščine in veliko časa namenimo sprotnemu preverjanju znanja. Tečajniki so na vsaki uri bolj sproščeni, občutek zmedenosti in negotovosti se zmanjšuje, povečuje pa se tudi občutek pripadnosti okolju, v katerem sedaj živijo. S takšno vnemo in odnosom, ki ju tečajniki imajo, bodo v bodoče vse lažje premostili zid, ki jim ga tuji jezik predstavlja in tako uspešno vstopali v svet, ki jih obkroža ter se v njem svobodno razvijali.«

Mnenje pedagoginje Anike Logar: »Matura je izredno stresna prelomnica v življenju, zato je učence pogosto strah, kaj bo. Prihajajo z različnih šol in z zelo različnim odnosom do predmeta slovenščina, zato mi je lepo, ko vidim, da z veseljem pridejo na ure in/ali Pionirski dom priporočijo še drugim. Za razliko od marsikaterega srednješolskega ali osnovnošolskega učitelja svojim učencem vedno govorim, da slovenščino obvladajo, ker so materni govorci, na urah pa bodo le razumeli, kaj vse že znajo, zaradi česar bodo bolj vešči uporabniki svoje materinščine, in izboljšali izražanje svojih misli – zaradi tega pristopa niso pod pritiskom in dejansko vidijo, zakaj »se je smiselno učiti slovenščino, čeprav že vse znajo«.

10.2 MEDNARODNI IZPITI

IZVAJANJE MEDNARODNIH IZPITOV TER IZPITNA CENTRA CAMBRIDGE ASSESSMENT ENGLISH IN DELE (INSTITUTO CERVANTES)

Karmen Feher Malačič, Tamara Fabjančič, Sara Hevia, Tadeja Vovk

1. Vsebina

PIONIRSKI DOM JE URADNI IZPITNI CENTER:

2019 – Uradni izpitni center Cambridge Assessment English (Authorised Exam Centre) – ANGLEŠKI JEZIK

2014 – Uradni izpitni center DELE z licenco Instituta Cervantes – ŠPANSKI JEZIK

Pridobljeni certifikati omogočajo:

- večje možnosti za vpis na srednje šole, gimnazije in univerze,
- boljše možnosti pridobitve štipendije ter

- boljši dostop do izobrazbe po vsej Evropi in širše.
- boljše delovne priložnosti, delovno in študijsko mobilnost, delo in študij na daljavo preko spleta po celi Evropi in svetu.

Naši tečajji in programi avtomatično vključujejo tudi pripravo na mednarodne izpite na različnih stopnjah od A1-C2. S tem sledimo uveljavljenim smernicam SEJO/CEFR, ustvarjamo dodano vrednost ter potrjujemo kakovost naših tečajev in našega dela na mednarodnem nivoju, saj so certifikati mednarodno prepoznani ter uvrščeni v jezikovno shemo SEJO/CEFR.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

V izpitnem centru Cambridge English in DELE smo v letu 2024 razpisali različne izpitne roke in s tem obogatili ponudbo ter omogočili širši publiki, da pristopi k prijavi na mednarodne izpite, ko dejansko izpit nujno potrebujejo. Izpiti potekajo 2 do 3 krat letno. Zaradi dostopnosti izpitnih rokov ter večje prepoznavnosti Pionirskega doma kot izpitnega centra za izpite Cambridge English in DELE smo zagotovili stabilno število kandidatov, ki je v porastu.

Tabela: Število kandidatov

Mednarodni izpit	2022	2023	2024
DELE	20	41	36
CAMBRIDGE ENGLISH	115	150	197

Na mednarodne izpite se prijavljajo že obstoječi notranji tečajniki ter zunanji kandidati, ki so se pogosto odločali tudi za tečaj priprave na posamezno stopnjo izpita. Tečaje izvajamo v skupinah ter kot individualni pouk, v živo in na daljavo ter v skladu z razpoložljivimi zmožnostmi ter željami strank.

b) Učinkovitost

Priprave na mednarodne izpite pri splošnih jezikovnih tečajih Pionirskega doma so vključene v ceno tečaja. Cene pripravljanih tečajev za odrasle so skladne s sprejetim cenikom. Cene izpitov so skladne s stroški izvedbe izpitov. Licenci za izvajanje mednarodnih izpitov Cambridge English in DELE pomembno prispevata k razpoznavnosti Pionirskega doma kot visoko kakovostne ustanove z dodano vrednostjo, saj licenca pomeni pomembno referenco. Izpitni centri tako izvajajo izpite v skladu z visokimi standardi, po katerih so le-ti tudi poznani po celem svetu. Število prijavljenih na izpite je ustrezno trenutni tržni zmogljivosti.

c) Dostopnost

Mednarodni izpiti iz angleškega in španskega jezika so dostopni tako notranjim uporabnikom (že obstoječim tečajnikom Pionirskega doma) kot zunanjim uporabnikom – posameznikom, podjetjem, institucijam, organizacijam, rezidentom, nerezidentom in tujcem. Do sedaj smo beležili kandidate iz Slovenije kot tudi iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Italije, Francije, Poljske, Madžarske, Švice, Estonije idr.

3. Smernice za vnaprej

Povečanje razpoznavnosti ter promocije za izpite za ciljno javnost oz. publiko:

- obstoječa notranja javnost
- strokovna javnost
- splošna javnost

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Poleg prestižnega certifikata, ki potrjuje kakovostno pridobljeno in uporabno znanje udeleženci pridobijo:

- uraden dokument mednarodnega značaja, ki dokazuje jezikovno usposobljenost ter odpira vrata na študijski in poslovni poti, doma in v tujini.

- opravljen mednarodni izpit ustreza določilom Skupnega evropskega referenčnega okvira (CEFR/SEJO) in lahko olajša zemljepisno mobilnost v akademskih in strokovnih krogih ter pridobivanje štipendij.
- mednarodno prepoznan dokument s strani javnih in zasebnih podjetij, gospodarskih zbornic ter javnega in zasebnega izobraževalnega sistema.
- z opravljenim izpitom si pridobijo kvalifikacijo za vse življenje.

Fotografije iz prireditve: Podelitev certifikatov

Fotografije iz zaključne prireditve Oddelka za tuje jezike

11 VSEBINSKE OPREDELITVE VEČ LOKACIJ ZAVODA in opredelitev programa v letu 2024

a) Vilharjeva 11 in 15

Stavba, imenovana tudi Baragovo semenišče, na Vilharjevi 11 in 15 je osrednja lokacija Pionirskega doma, kjer se odvijajo številni tečaji, kot so učenje tujih jezikov, gledališke igre, Znanosti za mlade s pripadajočim otroškim laboratorijem, učenje petja in inštrumentov, tečaji filma in plesa. Vilharjeva 11 je vstopna točka v Festivalno dvorano. Prostori so tudi stalne lokacije naših festivalov, delavnic, izobraževanj, EU projektov, počitniških šol, kulturnih dni in tradicionalnih plesov. Po tržnih cenah jih dajemo tudi v najem.

➤ Festivalna dvorana

Festivalna dvorana je v letu 2024 doživela svoj preporod, saj je postala iskana za povsem nove naročnike. Od konferenc, koncertov, jubilejev, rojstnih dni ter tudi strankarskih srečanj in plesnih festivalov. Razlogi za njeno ponovno pojavnost na zemljevidu najbolj zaželenih dvoran v Ljubljani so prav gotovo tudi njena večnamenskost, dostopna cena, bližina parkirišč in sodobna oprema, v katero smo investirali. Med njene močne točke sodi tudi dejstvo, da prejme veliko kapaciteto gostov, več kot večina dvoran v njeni bližini. Primerna je tudi za manjše število obiskovalcev, saj jo lahko prilagodimo s predelno zaveso. Poleg zunanjih prireditev smo v letu 2024 v Festivalni dvorani priredili tudi lastne prireditve, kot so pustovanje, naše produkcijske predstave, vseh sedem tradicionalnih festivalov Pionirskega doma, polletne in letne nastope naših tečajnikov, srečanja EU projektov in počitniške šole.

➤ Mala dvorana

Mala dvorana je služila kot edini dodatni prostor pri najemu Festivalne dvorane. Je nujna za večje prireditve, saj se jo uporablja kot ogrevalni prostor, garderobo in po potrebi tudi shranjevalni prostor. Mala dvorana je pogosto uporabljena za izvedbo delavnic, izobraževanj, rojstnih dni v organizaciji Pionirskega doma, tečajev, izpitov iz tujih jezikov ter za spremljevalne programe festivalov. Dvorano oddajamo posameznikom, društvom, organizacijam, Filozofski fakulteti za izvajanje njihovih programov in predavanj ter Centru za slovenščino.

➤ Baletna dvorana in gledališka dvorana

Prostora smo uporabljali za plesne, gledališke ter glasbene tečaje Pionirskega doma. Oddajali smo ju tudi društvom, organizacijam in posameznikom za izvajanje njihovih programov.

b) Art center na Komenskega 9

Art center je hiša likovnih dejavnosti Pionirskega doma. Izvajamo tečaje risanja, slikanja, kiparjenja in grafike, zaradi prostorske stiske na Vilharjevi pa smo v Art center preselili tudi nekatere tečaje glasbe in gledališča. Gledališka dvorana v pritličju stavbe ostaja v letnem najemu Hiše otrok in umetnosti. Na hodnikih postavljamo letno več razstav naših tečajnikov, odstopimo pa jih tudi za razstave projektov Mestne občina Ljubljana. Mansardo kot multifunkcionalno uporabljamo za sestanke Sveta zavoda in Strokovnega sveta zavoda, za lastna izobraževanja, predstave, dogodke ob izdaji publikacij, vaje in delavnice. Prostor tudi oddajamo.

c) Dvorana Jenko na Miklošičevi 28

Dvorana Jenko, namensko prenovljena leta 2022, se je dodobra uveljavila kot gledališka dvorana za program Pionirskega teatra. Gostili smo mnoge predstave, koncerte, plesne in druge nastope. Še naprej se prostor uporablja za izvajanje plesnih dejavnosti Pionirskega doma – program sodobnega plesa, pa tudi kot nadomestni prostor za pripravo in vadbo lastnih produkcij.

Oblikovanje cen najema lokacij

Cen najema tehnične opreme in dodatnih storitev v Festivalni dvorani ter najema vseh dvoran, ki jih oddaja Pionirski dom, v letu 2024 nismo spreminjali. Cenik je ostal opredeljen glede na vrsto najema, čas trajanja prireditve, obliko prireditve, zahtevnost scenarija prireditve in tehnično zahtevnost prireditve. Posebne popuste smo priznali dobrodelnim prireditvam, izobraževalnim ustanovam ter projektom znotraj Mestne občine Ljubljana.

12 IZVAJANJE KOMUNIKACIJSKEGA NAČRTA PIONIRSKEGA DOMA V LETU 2024

Načrt je zajemal vse vidike pojavnosti naše organizacije, zato smo se ga lotili sistematično.

Cilji so bili:

- povečevanje vidnosti blagovne znamke Pionirski dom
- krepitev prepoznavnosti kakovosti programov in edinstvenega načina dela
- postati referenca in sogovornik na področju pedagogike otrok in mladih ter podajanje kulturnih vsebin na njim prijazen način
- približevanje kulturno-umetniških vsebin čim širšemu krogu ljudi
- navduševanje otrok za ustvarjalno preživljanje prostega časa ter zmanjševanje odvisnosti od ekranov
- širjenje informacij o raznoliki ponudbi programov in aktivnosti
- ažurno obveščanje o aktualnih vsebinah, projektih in dogodkih
- poudarjanje izvirnega in osebnega pristopa do vsakega tečajnika
- spodbujanje mladih k avtorskemu delu na področju glasbe, literature, gledališča in vizualne umetnosti
- spodbujanje otrok in mladih k raziskovanju naravoslovja
- povezovanje različnih programov znotraj Pionirskega doma
- krepitev sodelovanja z zavodi velike mestne družine MOL
- sodelovanje z zavodi in institucijami s podobno vsebino
- povečevanje pozornosti izobraževanjem in dodatnemu usposabljanju pedagogov ter opolnomočenje pri delu z mladimi
- krepitev prepoznavnosti Pionirskega doma kot ena izmed pomembnih Unicefovih varnih točk
- postati zagovornik otrok in ustvariti varen prostor, kjer vedno najdejo zavetje
- navduševanje upokoјencev za aktivno in kreativno preživljanje prostega časa

Tiskani mediji

V letu 2024 smo povečali število objav v tiskanih medijih:

- daljši članki o dogodkih Pionirskega doma v Delu in Dnevniku (pustovanje, otvoritev prvega pravega otroškega laboratorija, začetek plesne sezone v Festivalni dvorani, premiera predstave *Skakalki*)
- objava dogodkov Pionirskega teatra v Delu, Dnevniku, Mladini, Primorskih novicah, Primorskem dnevniku in različnih revijah o življenjskem slogu
- večji intervjuji v reviji Ljubljana in magazinu SBC (revija, ki jo izdaja Klub slovenskih podjetnikov)
- več manjših novic in napovednikov o programih in festivalih v dnevnikih, časopisih in otroških ter mladinskih revijah

Celostna grafična podoba, spletna stran in tedenski novičnik

V letu 2024 smo prenovili **celostno grafično podobo Pionirskega doma**. Nova vizualna identiteta odraža sodobni duh organizacije, njeno predanost spodbujanju ustvarjalnosti in izobraževanja. Podoba združuje bogato zgodovinsko dediščino z drzno vizijo prihodnosti. Ponazarja bistvo Pionirskega doma – prostor, kjer se prepletajo ustvarjanje, raziskovanje in povezovanje. Osrednji element nove vizualne identitete je **krog**. Geometrijsko popoln lik simbolizira celovitost, popolnost in harmonijo. Predstavlja povezanost in skupnost, ki jo gradimo v Pionirskem domu že več kot šest desetletij. Mladostnik z vstopom skozi naša vrata stopi v skupnost kreativnih in radovednih. Odkrivanje in razvijanje njihovih talentov pa je naša osrednja dejavnost. Barvna paleta nove podobe se osredotoča na dve glavni barvi, na **vijolično in oranžno**. Vsaka zase nosita bogato simboliko, a skupaj ustvarita harmonijo nasprotij. Vijolična vnaša globino in duhovno noto, medtem ko oranžna prinaša toplino in energijo. Ker želimo, da se vsak tečajnik lahko prepozna v naši zgodbi in najde svojo strast, smo oblikovali **več različic logotipa**. Osrednji element – krog – v posameznih različicah nadomeščajo simboli, ki odražajo dejavnosti in področja ustvarjanja. Tako nova vizualna podoba utrjuje identiteto Pionirskega doma in spodbuja raznolikost vsakega udeleženca. Mladim se želimo približati z njihovo govorico, zato smo na igriv način v grafično podobo **vključili znake**, ki spominjajo na emojije in ponazarjajo različne dejavnosti Pionirskega doma. Ker pa je središče našega zanimanja otrok, v naši novi podobi ni smel manjkati stiliziran otroški obraz. Pod prenovlo grafične podobe se podpisuje v Sloveniji živeča mednarodno priznana grafična oblikovalka Margarita Mitrović, ki ustvarja pod blagovno znamko MA.DE. Deluje pretežno na trgu Velike Britanije in je zmagovalka številnih natečajev in prejemnica prestižnih priznanj. Navdih za novo podobo Pionirskega doma je črpala v njegovem bistvu, **spodbujanju mladih** ustvarjalnih, idej polnih tečajnikov z iskricami v očeh. Posebno pozornost smo namenili tudi **Art centru**, prenovljeni staromeščanski vili, kjer se odvijajo programi vizualne umetnosti. Prvikrat v desetletjih njegovega delovanja smo ga počastili z lastnim logotipom, ki v tipografiji in barvi sledi vizualni identiteti Pionirskega doma.

Začeli smo celovito prenovlo **spletne strani Pionirskega doma**, ki bo sodobno oblikovana, hitra, jasna in popolnoma prilagojena za uporabo na mobilnih napravah. Na prenovljeni strani bodo vsi tečaji, vstopnice za dogodke, publikacije in druge storitve na voljo tudi za spletni nakup, kar bo omogočilo še bolj enostavno in dostopno uporabniško izkušnjo za obiskovalce spletne strani. Dogodke v okviru **Pionirskega teatra** objavljamo tako na spletni strani Pionirskega doma, kot tudi na spletni strani Pionirskega teatra. Spletna stran je posodobljena, dogodki pa so razvrščeni glede na žanr, kar obiskovalcem omogoča hitro in enostavno iskanje vsebin, ki jih najbolj pritegnejo. Tako lahko vsak ljubitelj gledališča v le nekaj trenutkih odkrije predstavo, ki bo očarala in pritegnila.

Nadaljujemo s pošiljanjem **tedenskega novičnika**, ki ga prejemniki dobijo vsak četrtek. Novičnik prinaša aktualne informacije o dogajanju ter vabila na prihajajoče dogodke. Da bi razširili krog prejemnikov, aktivno izvajamo kampanje na družbenih omrežjih, s katerimi povečujemo doseg in gradimo širšo skupnost sledilcev.

Socialna omrežja

Postajamo vse bolj aktivni na družbenih omrežjih, s posebnim poudarkom na **Facebooku** in **Instagramu**, ki sta med našo ciljno publiko najbolj priljubljeni platformi. Na teh omrežjih redno objavljamo raznolike vsebine o naših dejavnostih, predstavah, kulturnih dnevih, festivalih, počitniških šolah in drugih dogodkih. Ker naši tečajniki dosegajo izjemne uspehe na različnih tekmovanjih, o tem obveščamo naše sledilce in tako širimo prepoznavnost njihovega znanja in ustvarjalnosti. Naši tečajniki postajajo pravi ambasadorji uspeha, ki ponosno predstavljajo Pionirski dom.

Na **YouTubeu** objavljamo različne video vsebine, ki zajemajo utrinke iz mednarodnih projektov, rednih programov in predstav, kar omogoča še širši vpogled v naše delo. Vedno bolj dejavni smo tudi na **TikToku**, kjer naše vsebine približujemo mlajšim generacijam, ki so pomemben del naše ciljne publike in obiskovalcev naših programov.

Oglaševanje

Pionirski dom postaja vse bolj prepoznaven in viden tako v Ljubljani kot širše. V letu 2024 smo z različnimi oglaševalskimi kampanjami dosegli širok krog ljudi prek mestnih plakatov **TamTam**, osvetljenih **Citylight plakatov**, velikih **Billboard** plakatov in nadcestnih **transparentov**. Našo ponudbo dejavnosti smo izpostavili tudi na zunanjih površinah mestnih avtobusov in na njihovih notranjih ekranih, kjer redno prikazujemo aktualne vsebine.

Oglaševali smo na **Radiu 1**, **Radiu 2** in **Radiu Ekspres** ter se pojavljali v različnih radijskih oddajah in na televiziji. Kampanje smo okrepili z oglaševanjem na družbenih omrežjih Facebook ter Instagram in jih dopolnili še z **Google oglaševanjem**. Prav tako smo bili prisotni z oglasnimi pasicami na spletnih straneh revije **Pil** in založbe **Družina**. Starše mlajših otrok smo nagovarjali z oglasi in članki na platformi **ringaraja.net**. Poleg tega smo oglase za različne teme objavljali v otroških in mladinskih revijah, časopisih ter njihovih prilogah.

Veseli nas, da so naše **počitniške šole** vedno dobro obiskane, saj se mnogi udeleženci kasneje vpišejo tudi v redne programe Pionirskega doma. Našo promocijsko gradivo, kot so **letaki**, smo razdelili na različnih lokacijah: knjižnicah, ljubljanskem Turistično informacijskem centru, Mestni hiši, bazarjih, šolah in vrtcih, lokalih, glasbenih trgovinah, frizerskih salonih, trgovinah, študentskih servisih, fotokopirnicah, hostlih, hotelih in otroških trgovinah.

Oglasi za najem prostorov v Pionirskem domu so bili prisotni v različnih specializiranih publikacijah, kot so poročne in poslovne revije, ter na platformah in portalih za načrtovanje porok in dogodkov.

Sodelovanje z Mestno občino Ljubljana

Redno in uspešno sodelujemo s Odsekom za odnose z javnostmi Mestne občine Ljubljana. V svojem **novičniku** in na spletni strani ljubljana.si izpostavijo naše večje dogodke v letu. Naši festivali in dogodki so predstavljeni tudi v revijah **Ljubljana** in **Urban**, v glasilu **Moj Bežigrad** pa se osredotočamo na nagovarjanje prebivalcev bližnje okolice Pionirskega doma. Pri večjih dogodkih sodelujemo z Mestno občino Ljubljana na platformi **TikTok**, kjer skupaj širimo prepoznavnost naših aktivnosti in večjih dogodkov.

Partnersko sodelovanje z Akademijo za varuške s spletnim portalom Kam z mulcem in spletno stranjo Moja občina

Uspešno nadaljujemo sodelovanje z **Akademijo za varuške**, kjer na svojih izobraževanjih izpostavljajo naše vsebine in se zanimajo za otroške dogodke v okviru Pionirskega teatra. Prav tako ohranjamo sodelovanje s portalom **Kam z mulcem**, kjer redno predstavljamo otroške in mladinske predstave, festivale ter druge dejavnosti Pionirskega doma.

Naše dogodke objavljamo tudi na spletni platformi **Mojaobcina.si**, ki zaradi svoje raznovrstne ponudbe dogodkov in novic ter velikega obiska dodatno širi prepoznavnost Pionirskega doma.

Otvoritev prvega pravega otroškega laboratorija

Tako umetnost kot znanost iščeta vsebino v naravi, zato sta neločljivo povezani. V Pionirskem domu zato poteka program znanosti že skoraj 30 let. V maju 2024 smo dejavnost Znanost za otroke obogatili s **pravim otroškim laboratorijem**. Novi laboratorij, ki ga je posebej za Pionirski dom zasnovalo podjetje Lek, otrokom omogoča izkušnjo, ki je bila doslej dostopna zgolj odraslim. Naravoslovje je predstavljeno razumljivo in kot izredno zanimivo. V laboratoriju otrokom na inovativen način približamo znanost, biokemijo, fiziko, tehnologijo, inženiring in matematiko. Gre za ključna področja, ki narekujejo poklice prihodnosti. Poleg profesionalnih laboratorijskih elementov, mikroskopov, spojin, reagentov in druge nepogrešljive laboratorijske opreme sta mladim na voljo tudi interaktivni **3D-periodni sistem** ter knjižnica strokovne otroške literature.

Otvoritev laboratorija v Pionirskem domu je pokrilo veliko medijev, ki so prišli na slovesno odprtje. Pojavili smo se v Delu, Dnevniku, reviji Ljubljana, reviji SBC, na spletnih straneh Sta, Mmc Rtv, Forbes.si, Kamzmulcem.si ter na različnih radijskih postajah, na Radiu 1 in Radiu Aktual.

B – RAČUNOVODSKO POROČILO

UVOD

Računovodsko poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 81/24).

Pri vodenju poslovnih knjig, vrednotenju računovodskih postavk in kontroliranju se uporabljajo:

- Zakon o javnih financah,
- Zakon o računovodstvu,
- Navodilo o pripravi zaključnega računa in metodologiji za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih,
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava,
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu,
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.
- Navodilo o predložitvi letnih in zaključnih poročil ter drugih podatkov poslovnih subjektov

Naloge računovodsko finančnega sistema zavoda so opredeljene v:

- Pravilniku o računovodstvu z dne 1. 10. 2024
- Sodilu za obračun amortizacije osnovnih sredstev za tržno dejavnost
- Sodilu za razporejanje odhodkov na dejavnosti
- Sodilu za pasivne časovne razmejitve – kratkoročno odloženi prihodki iz naslova tečajnin.

Podatki vseh izkazov temeljijo na knjigovodskih listinah in poslovnih knjigah skladno s citiranimi predpisi.

Računovodski izkazi so sestavni del tega poročila in so dosegljivi na spletni strani <http://www.ajpes.si>.

Računovodsko poročilo obsega računovodske izkaze in pojasnila ter razkritja v zvezi z računovodskimi izkazi.

Računovodsko poročilo, skladno s 6. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 81/24 - v nadaljevanju: pravilnik), obsega:

- bilanco stanja,
- izkaz prihodkov in odhodkov ter
- pojasnila k obema računovodskima izkazoma.

Bilanca stanja in izkaz prihodkov in odhodkov sta pripravljena na predpisanih in s pravilnikom določenih obrazcih, ki so dosegljivi na spletni strani <http://www.ajpes.si>.

Pojasnila k izkazom določa 10. člen oziroma 13. člen pravilnika, ki določa:

obvezni prilogi k bilanci stanja:

- pregled stanja in gibanja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in
- pregled stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil.

obvezne priloge k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov:

- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti,
- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka,
- izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov in
- izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.

Naštete priloge so prav tako pripravljene na predpisanih obrazcih, ki so dosegljivi na spletni strani AJ PES.

1 POJASNILA

1.1 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31. 12. 2024 IN PRILOGAMI

Bilanca stanja prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov po stanju na dan 31. 12. 2024. Podrobnejša vsebina, členitev in oblika bilance stanja je predpisana s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Podlaga za prikaz so poslovne knjige, ki so usklajene s popisom.

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Prikazana so dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju po sedanji vrednosti:

DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	LETO 2023	LETO 2024	INDEKS 2024/2023
Dolgoročne premoženjske pravice	373,25	1.134,44	303,94
Zemljišča	277.922,06	277.922,06	100,00
Zgradbe	1.750.715,61	1.686.637,40	96,34
Oprema	105.293,61	88.415,75	83,97
SKUPAJ	2.134.304,53	2.054.109,65	96,24

Amortizacija se obračunava posamično z uporabo enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnja je določena v Navodilu o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Zemljišče se ne amortizira. Prav tako se ne amortizira stavba na Vilharjevi cesti 11, ker je bila razglašena za kulturni spomenik.

Stroški amortizacije se pokrivajo v breme obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, v breme pasivnih časovnih razmejitev, če gre za donacije in tekočih stroškov glede na sprejeto sodilo, ki je opredeljeno v Pravilniku o računovodstvu.

Pri redni letni inventuri ni bilo ugotovljenih viškov ali primanjkljajev. Odpisana osnovna sredstva se bodo v skladu s sklepom sveta zavoda komisijsko uničila in odstranila.

Pionirski dom ne izkazuje dolgoročnih finančnih naložb in terjatev iz poslovanja.

Med dolgoročnimi sredstvi izkazujemo dolgoročne premoženjske pravice – računalniški programi za delo v računovodstvu in ostalo. Za neopredmetena dolgoročna sredstva v poslovnih knjigah izkazujemo posebej nabavno vrednost in posebej popravek vrednosti. Popravek vrednosti se je povečal zaradi obračuna amortizacije za leto 2024 po predpisanih stopnjah in odpisov po inventuri.

Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva:

NABAVE IN VLAGANJA V OSNOVNA SREDSTVA V LETU 2024	NABAVNA VREDNOST		
DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	949,45		
STAVBE	0,00		
OPREMA	32.714,72		
SKUPAJ	33.664,17		
VIRI FINANCIRANJA NABAV OSNOVNIH SREDSTEV V LETU 2024	PRESEŽEK PRIH. PREJŠNIH LET	DONACIJE	MOL
DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	0,00	0,00	949,45
STAVBE	0,00	0,00	0,00
OPREMA	3.664,17	0,00	29.050,55
SKUPAJ	3.664,17	0,00	30.000,00

Kratkoročna sredstva, razen zalog in aktivne časovne razmejitve

- **Denarna sredstva v blagajni** - izkazujemo gotovino v višini blagajniškega maksimuma za tekoče poslovanje.
- **Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah** izkazujemo stanje sredstev na podračunu pri UJP št. 01261-6030358081.
- **Kratkoročne terjatve do kupcev** se v začetku izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih knjigovodskih listin. Terjatve se lahko kasneje zmanjšajo s popravki vrednosti, če obstaja dvom, da ne bodo poravnane. Popravki vrednosti se oblikujejo na podlagi posamične presoje izterljivosti določene terjatve. Terjatve se izkazujejo v bilanci stanja v znesku, zmanjšanem za njihove popravke vrednosti po sklepu sveta zavoda.
- **Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta** so terjatve do ustanovitelja in ostalih uporabnikov enotnega kontnega načrta, za katere se sestavlja premoženjska bilanca države oziroma občine.
- **Druge kratkoročne terjatve** - izkazujemo terjatev do državnih in drugih institucij (refundacije nadomestila za bolniško odsotnost nad 30 dni in nego pri ZZS, terjatve do države za odbitni davek na dodano vrednost ipd.).
- **Aktivne časovne razmejitve** - Med aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej plačane odhodke.
- **Zalog nimamo.**
- **Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo:**
Neporavnane terjatve imamo iz naslova tečajnine ter oddaje poslovnih prostorov in Festivalne dvorane v uporabo. Terjatve, ki jih nismo uspeli izterjati z izvršbami smo odpisali po sklepu Sveta zavoda. Za terjatve za katere obstaja dvom o izterljivosti smo naredili popravek vrednosti. Terjatve, ki jih nismo mogli izterjati s pomočjo opominov smo za večje dolžnike vložili izvršbe oziroma so še v fazi izterjave.
- **Podatki o obveznostih** - na dan 31. 12. 2024 ne izkazujemo spornih in dvomljivih obveznosti. Obveznosti se plačujejo ažurno in se upošteva plačilni rok.
- **Viri sredstev, uporabljen za vlaganja** v opredmetena in neopredmetena sredstva predstavlja presežek prihodkov iz prejšnjega leta, ki je bil po sklepu sveta zavoda razporejen

za investicije, namenska sredstva za investicije od Mestne občine Ljubljana ter prejete donacije.

- **V bilančni postavki kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev** imamo evidentirane kratkoročno odložene prihodke iz tečajnine za pokrivanje odhodkov leta 2025.
- **Dolgoročne pasivne časovne razmejitve** imamo evidentirane odložene prihodke iz naslova EU projektov, ki bodo pokrivali odhodke v letih 2025 in 2026.
- **Naložbe prostih denarnih sredstev** nimamo.
- **Zunaj bilančna evidenca:** Zunaj bilance ne vodimo nobenih evidenc.

1.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2024

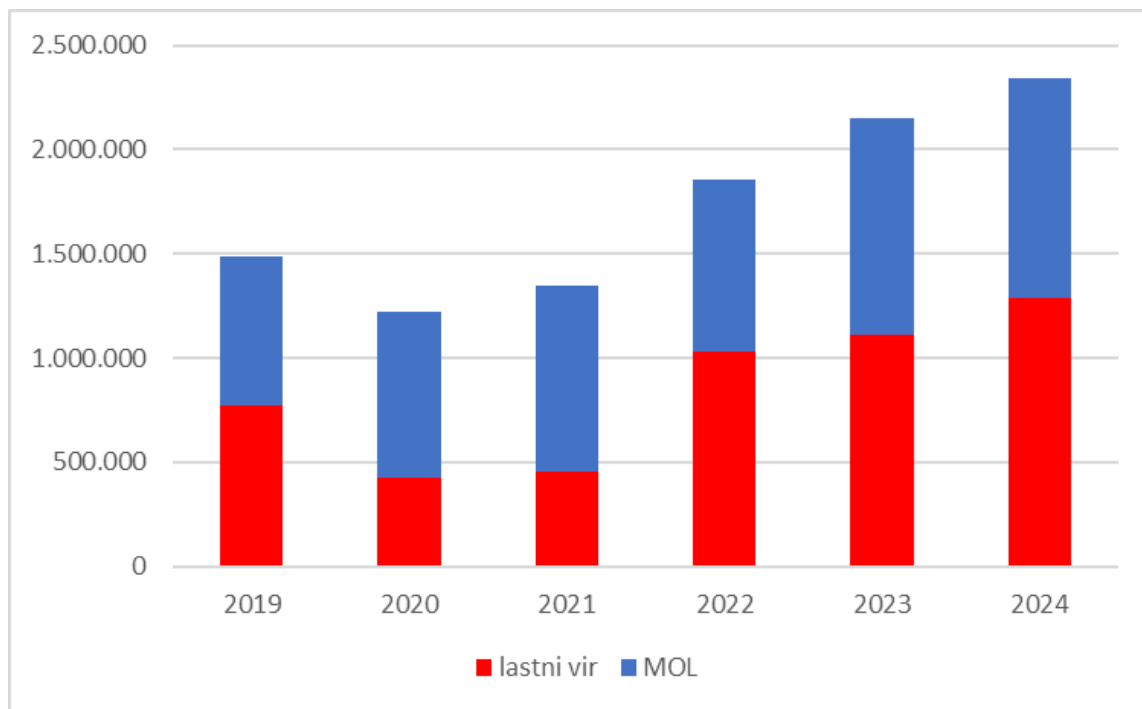
Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja je upoštevano načelo nastanka poslovnega dogodka.

1.2.1 Prihodki

Delež prihodkov iz proračuna Mestne občine Ljubljana v celotnem prihodku Pionirskega doma je v letu 2024 znašal **45,03 %**, medtem ko je bil v letu 2023 ta delež višji in je znašal **48,34 %**. Mestna občina Ljubljana je v letu 2024 financirala plače za devetnajst zaposlenih ter del sredstev za materialne in programske stroške. Plače preostalih devetih zaposlenih in večino materialnih stroškov je Pionirski dom pokrival s prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu.

Leto	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Skupaj	1.485.068	1.223.854	1.344.259	1.856.666	2.151.373	2.342.758
Lastni vir	774.420	424.354	454.259	1.031.666	1.111.373	1.287.758
MOL	710.648	799.500	890.000	825.000	1.040.000	1.055.000

Pregled razmerja med **lastnimi viri** in sofinanciranjem **MOL** 2019-2024:

Prikaz prihodkov po kontih glede na javno službo in trg:

KONTO	SKUPAJ	1= JAVNA SLUŽBA	2= NA TRGU
760	2.335.981,83	2.051.478,78	284.503,05
761	143,15	143,15	0,00
762	6.269,92	6.269,92	0,00
763	363,22	363,22	0,00
764	0,00	0,00	0,00
SKUPAJ PRIHODKI	2.342.758,12	2.058.255,07	284.503,05
%	100,00	87,86	12,14

PRIHODKI	Realizacija	Realizacija	FINANČNI	INDEKS
	2023	2024	NAČRT	R/FN
	1	2	3	2/3
A. PRIHODKI OD POSLOVANJA	2.125.550,61	2.336.210,69	2.240.430,00	104,28
1. Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	774.445,11	929.515,77	817.000,00	113,77
1.01. Prihodki od prodaje storitev na trgu – lastne prireditve	159.658,98	244.351,44	230.000,00	106,24
1.02. Prihodki od uporabe Festivalne dvorane	147.952,17	183.745,83	165.000,00	111,36
1.03. Prihodki od prodaje storitev - tečajnina	466.833,96	501.418,50	422.000,00	118,82
2. Prihodki iz proračuna	1.043.661,17	1.057.993,98	1.057.830,00	100,02
ZRSZ - javna dela	0,00	163,97	0,00	0,00
2.01. Sredstva za projekte (javni razpisi)	3.661,17	2.830,01	2.830,00	100,00
Ministrstvo za kulturo	3.661,17	2.830,01	2.830,00	100,00
UL AGRFT	0,00	0,00	0,00	0,00
MOVIT	0,00	0,00	0,00	0,00
2.02. MOL Oddelek za kulturo	1.040.000,00	1.055.000,00	1.055.000,00	100,00
stroški dela	690.000,00	735.000,00	735.000,00	100,00
splošni stroški delovanja	160.000,00	160.000,00	160.000,00	100,00
investicijsko vzdrževanje	10.000,00	10.000,00	10.000,00	0,00
programski materialni stroški	180.000,00	150.000,00	150.000,00	100,00
3. Prihodki za projekte (javni razpisi) - EU PROJEKTI	221.686,05	272.292,89	282.000,00	96,56
4. Prihodki od uporabe in najemnin poslovnih prostorov ter opreme	40.740,76	39.642,25	45.000,00	88,09
5. Prihodki od donacij, sponzorjev	40.634,90	32.400,00	32.500,00	99,69
6. Drugi prihodki od prodaje (obratovalni stroški SMG,...)	4.256,30	4.136,94	5.000,00	82,74
7. Prihodki od prodaje blaga in storitev	126,32	143,15	1.100,00	20,81
8. Prihodki iz javnih financ zaradi COVID-19 (čak. na delo, karantena...)	0,00	0,00	0,00	0,00
B. FINANČNI PRIHODKI	16.502,50	6.269,92	7.000,00	89,57
1. Prihodki od obresti in drugi finančni prihodki	16.502,50	6.269,92	7.000,00	89,57
C. DRUGI PRIHODKI	6.071,76	363,22	0,00	0,00
1.01. Prejete odškodnine (odškodnina zavarovalnice, ...)	0,00	180,00	0,00	0,00
1.02. Drugi prihodki (izterjane odpisane terjatve iz prejšnjih let in drugi izr. prih.)	6.071,76	183,22	0,00	0,00
Č. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	3.248,00	0,00	0,00	0,00
1.01. Drugi prevrednot. prihodki (odškodnina zavarovalnice, ...)	3.248,00	0,00	0,00	0,00
E. PRIHODKI SKUPAJ	2.151.372,87	2.342.758,12	2.247.430,00	104,24

Iz izkaza prihodkov in odhodkov za leto 2024 je razvidno, da so bili ustvarjeni celotni prihodki v višini **2.342.758,12 EUR**. Celotni prihodki v letu 2024 so v primerjavi z načrtovanimi višji za 4,24%, v primerjavi s prihodki preteklega leta pa so višji za 8,90%.

Primerjava realizacije prihodkov v letu 2024, v primerjavi s Finančnim načrtom, je 104,24%, kar pomeni, da smo Finančni načrt zastavili dokaj realno.

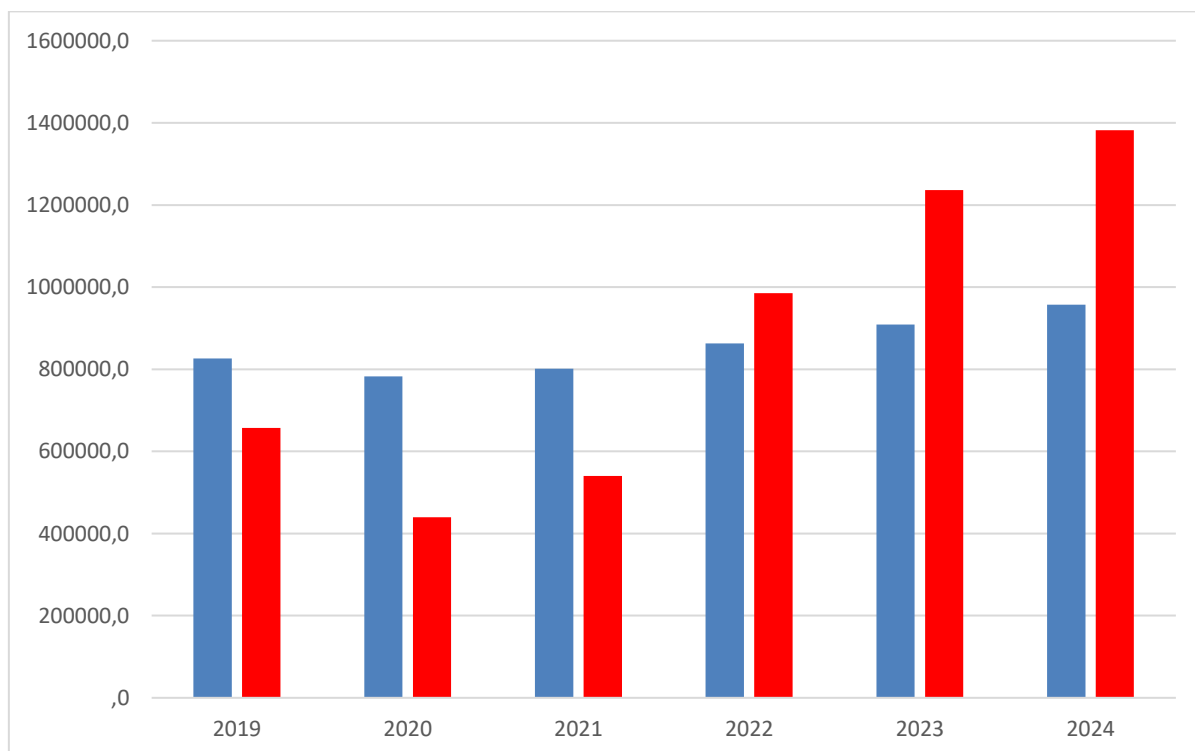
1.2.2 Odhodki

Celotni odhodki realizirani v letu 2024 so znašali **2.340.676,95 EUR** in so bili višji za 4,24% v primerjavi s Finančnim načrtom za leto 2024, kar pomeni, da smo Finančni načrt zastavili dokaj realno.

V strukturi odhodkov predstavljajo stroški materiala in storitev 58,69% celotnih odhodkov, stroški dela 40,91%, ostali stroški in odhodki pa predstavljajo 0,40% celotnih odhodkov.

Leto	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ODHODKI (skupaj)	1.483.748	1.222.212	1.341.503	1.849.821	2.144.517	2.340.677
Stroški dela	826.342	782.637	801.519	863.217	908.613	957.483
Stroški materiala in storitev + ostalo	657.406	439.575	539.984	985.568	1.235.904	1.382.222

Prikaz razmerja med stroški dela in materialnimi stroški 2019-2024

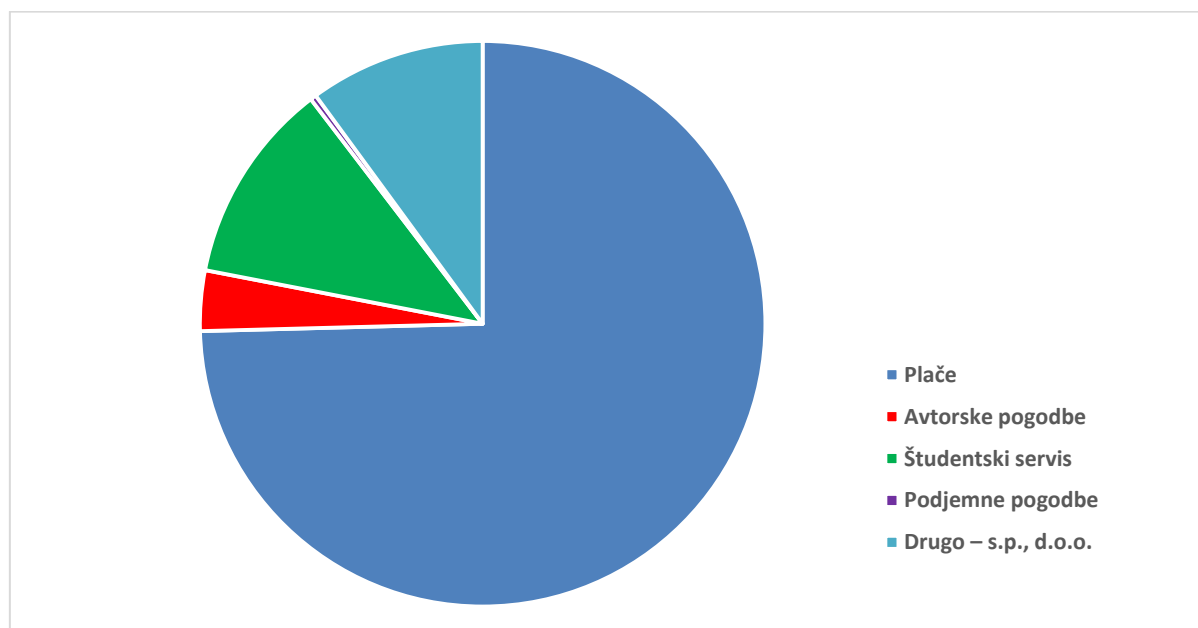
ODHODKI	Realizacija	Realizacija	FINANČNI	INDEKS
	2023	2024	NAČRT 2024	R/FN
	1	3	4	3/4
A. STROŠKI MATERIALA IN STORITEV	1.225.769,97	1.373.028,51	1.261.000,00	108,88
stroški materiala	102.335,78	50.793,62	57.000,00	89,11
električna energija	21.771,93	20.463,61	23.000,00	88,97
ogrevanje	50.058,82	53.104,47	50.000,00	106,21
prevozne storitve (vzdrževanje,popravila,...)	5.665,10	11.572,68	10.000,00	115,73
tekoče vzdrževanje	33.290,21	58.349,03	60.000,00	97,25
investicijsko vzdrževanje	14.097,61	10.083,37	10.000,00	0,00
uporaba prostorov in opreme	0,00	0,00	0,00	0,00
reklama in propaganda	52.182,51	59.880,52	60.000,00	99,80
komunalne storitve (odvoz odpadkov in poraba vode)	8.390,84	9.560,31	8.500,00	112,47
storitve varstvo pri delu	2.118,95	2.364,55	2.500,00	94,58
dnevnice za službena potovanja, nočnine, druga povračila	3.898,14	3.479,39	3.000,00	115,98
kilometrina	1.170,28	856,04	1.000,00	85,60
stroški storitev	509.553,38	591.454,25	507.000,00	116,66
delo preko študentskega servisa	112.013,57	147.201,15	134.000,00	109,85
stroški strokovnega izobraževanja	33.507,25	10.015,26	12.000,00	83,46
reprezentanca	3.830,82	3.837,81	4.000,00	95,95
stroški zavarovanja	0,00	0,00	0,00	0,00
stroški bančnega in plačilnega prometa (provizije)	892,98	1.161,31	1.000,00	116,13
telefon, poštnina	13.696,66	14.912,61	14.000,00	106,52
podjemne pogodbe , občasno delo upokojencev	4.126,12	4.397,57	4.000,00	109,94
avtorski honorarji	36.865,82	43.002,74	40.000,00	107,51
sejnine	584,09	1.278,26	1.000,00	127,83
Stroški materiala in storitev EU projekta	215.719,11	275.259,96	259.000,00	106,28
B. STROŠKI DELA	908.612,67	957.482,82	976.910,00	98,01
plače	638.839,33	653.430,78	665.000,00	98,26
nadomestila plač	10.670,38	13.207,44	14.000,00	94,34
prispevki in druge dajatve od plač	107.070,60	112.322,84	113.000,00	99,40
povračila stroškov prevoza na delo in z dela	23.457,74	22.895,37	25.000,00	91,58
stroški prehrane med delom	37.601,05	38.147,26	40.000,00	95,37
regres za dopust	33.533,64	33.516,45	33.000,00	101,57
sredstva za delovno uspešnost	18.631,30	26.067,13	25.000,00	104,27
sredstva za nadurno delo	5.051,13	9.523,32	10.000,00	95,23
jubilejne nagrade	735,04	0,00	0,00	0,00
solidarnostna pomoč	0,00	0,00	0,00	0,00
odpravnina ob upokojitvi in prenehanju PZ za DČ	242,01	7.085,34	7.160,00	98,96
kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje	12.049,64	12.994,61	13.000,00	99,96
plačilo za delo sindikalnega zaupnika	1.520,87	1.431,39	1.750,00	81,79

drugi stroški dela (druženje zaposlenih)	3.450,88	8.307,62	7.000,00	118,68
Stroški dela EU projekta	15.759,06	18.553,27	23.000,00	80,67
C. AMORTIZACIJA	4.999,70	7.397,70	5.000,00	147,95
Č. DRUGI STROŠKI	100,00	771,36	1.000,00	77,14
drugi stroški (članarine, str.iz prejšnjih obrač. obdobj, sodne takse)	100,00	771,36	1.000,00	77,14
D. FINANČNI ODHODKI	47,72	54,57	40,00	136,43
odhodki za obresti	18,56	48,11	20,00	240,55
stotinske in tečajne izravnave	29,16	6,46	20,00	32,30
E. DRUGI ODHODKI (odškodnine,...)	4.167,98	970,00	1.000,00	97,00
F. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	0,00	0,00	0,00	0,00
odhodki zaradi oslabitve terjatev; poračun deleža DDV	0,00	0,00	0,00	0,00
CELOTNI ODHODKI	2.143.698,04	2.339.704,96	2.244.950,00	104,22
DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB (DDPO)	819,36	971,99	500,00	0,00
CELOTNI ODHODKI Z UPOŠTEVANJEM DDPO	2.144.517,40	2.340.676,95	2.245.450,00	104,24

Stroški dela zaposlenih in dela zunanjih sodelavcev po pogodbah v letu 2024:

1	Plače	957.482,82
2	Avtorske pogodbe	44.356,52
3	Študentski servis	148.473,32
4	Podjemne pogodbe	4.397,57
5	Drugo – s.p., d.o.o.	129.042,89
	Skupaj	1.283.753,12

Struktura plačil za delo v zavodu:

Stroški amortizacije so v letu 2024 znašali 7.397,70 EUR in se nanašajo na tržno dejavnost.

Med druge stroške spadajo še razne članarine, sodne takse, odhodki za obresti, drugi finančni odhodki ter drugi odhodki, med njimi tudi davčno nepriznani.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se običajno nanašajo na dokončni odpis terjatev do kupcev, ki ga potrdi Svet zavoda.

1.2.3. Presežek prihodkov nad odhodki

V letu 2024 smo z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb (DDPO) ugotovili presežek prihodkov nad odhodki v višini **2.081,17 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi odloča Svet zavoda.

1.3 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz vsebuje podatke v obračunskem obdobju in predhodnem obračunskem obdobju. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo denarnega toka

- da je poslovni dogodek nastal in
- da je prišlo do prejema ali izplačila denarja.

Prihodki in odhodki po načelu denarnega toka so razčlenjeni na:

- prihodke za izvajanje javne službe
- prihodke od prodaje storitev na trgu
- odhodke izvajanja javne službe
- odhodke prodaje storitev na trgu.

Ta obrazec je evidenčni izkaz, ki vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih za izvajanje javne službe ter tržne dejavnosti. Za razmejevanje odhodkov na javno službo in tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki je bilo sprejeto na Svetu zavoda.

Prihodki po načelu denarnega toka za leto 2024 znašajo **2.122.818,73 EUR**, odhodki pa **2.399.689,42 EUR**.

Presežek odhodkov nad prihodki po načelu denarnega toka za leto 2024 znaša **276.870,69 EUR**. Presežek odhodkov nad prihodki je posledica porabe sredstev za stroške za namene EU projektov, prihodek le-teh pa smo evidenčno knjižili v preteklih letih.

1.4 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Naziv	ZNESEK javna služba	ZNESEK trg
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	2.051.478,78	284.503,05
Prihodki od prodaje blaga in materiala	143,15	0,00
Finančni prihodki	6.269,92	0,00
Drugi prihodki	363,22	0,00
Prevrednotovalni poslovni prihodki	0,00	0,00
CELOTNI PRIHODKI	2.058.255,07	284.503,05
Stroški materiala	107.443,71	22.025,46
Stroški storitev	1.115.144,63	128.414,71
Stroški materiala in storitev	1.222.588,34	150.440,17
Plače in nadomestila plač	589.386,89	69.812,83
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	101.647,78	13.061,84
Drugi stroški dela	141.926,04	41.647,44
Stroški dela	832.960,71	124.522,11
Amortizacija	0	7.397,70
Drugi stroški	734,94	36,42
Finančni odhodki	49,57	5,00
Drugi odhodki	875,31	94,69
Prevrednotovalni poslovni odhodki	0,00	0,00
CELOTNI ODHODKI	2.057.208,87	282.496,09
DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB (DDPO)	971,99	0,00
CELOTNI ODHODKI Z UPOŠTEVANJEM DDPO	2.058.180,86	282.496,09
Presežek prihodkov	74,21	2.006,96

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti so posebej izkazani prihodki in odhodki od izvajanja javne službe in posebej prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu.

Prihodki po vrstah dejavnosti

Javna služba se financira iz proračunskih in ne proračunskih sredstev.

Iz proračunskih sredstev so sredstva namenjena za plače devetnajstih zaposlenih ter za program in delno povračilo materialnih stroškov.

Večji del ne proračunskih sredstev predstavljajo plačila za tečaje.

Višina ustvarjenih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe znaša **2.058.255,07 EUR**, kar predstavlja **87,86%** vseh prihodkov, ustvarjeni prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu v višini **284.503,05 EUR** pa predstavljajo **12,14%** vseh ustvarjenih prihodkov. Relativno majhen del v

strukturi celotnih prihodkov za izvajanje javne službe in od prodaje storitev na trgu predstavljajo finančni prihodki in drugi prihodki, skupaj znašajo **0,32%** celotnih prihodkov.

Tržno dejavnost predstavljajo prihodki od oddaje poslovnih prostorov in Festivalne dvorane v uporabo.

Odhodki po vrstah dejavnosti

Celotni odhodki za izvajanje javne službe v letu 2024 znašajo **2.058.180,86 EUR** in predstavljajo **87,93%** celotnih odhodkov, celotni odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu pa znašajo **282.496,09 EUR** in predstavljajo **12,07%** celotnih odhodkov.

1.5 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

V tem izkazu ne izkazujemo finančnih terjatev in naložb.

1.6 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA

V izkazu računa financiranja na dan 31. 12. 2024 izkazujemo zmanjšanje sredstev na računu v višini **276.870,69 EUR**, in sicer razliko med prihodki in odhodki iz denarnih tokov.

DODATNA RAČUNOVODSKA POJASNILA, ki jih opredeljuje 10. člen oziroma 13. člen pravilnika

1. Sodila, uporabljena za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe ter dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu

Javni zavod Pionirski dom evidentira prihodke in odhodke, povezane z javno službo, ločeno od prihodkov in odhodkov doseženih z delovanjem na trgu.

Prihodki, povezani z izvajanjem javne službe, se izkazujejo vsi prihodki, prejeti iz sredstev javnih financ, prihodki iz naslova prodaje vstopnic, donacije, tečajnine, finančni prihodki, drugi prihodki ter prevrednotovalni poslovni prihodki.

Prihodki doseženi na trgu so prihodki iz naslova oddaje Festivalne dvorane in drugih prostorov v uporabo.

Zavod je v letu 2024 razporejal odhodke na dejavnosti :

- na podlagi neposrednih stroškov dejavnosti (po stroškovnih mestih) in
- ugotavljanje spremenljivega dela splošnih stroškov (določanje na podlagi ključa).

2. Dolgoročne rezervacije

Zavod ne oblikuje dolgoročnih rezervacij.

3. Presežek prihodkov nad odhodki v bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov

V letu 2024 zavod ob upoštevanju davka od dohodka pravnih oseb (DDPO) izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini **2.081,17 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal Svet zavoda.

	Realizacija 2023	Realizacija 2024
Prihodki skupaj	2.151.372,87	2.342.758,12
Odhodki skupaj	2.144.517,40	2.340.676,95
Presežek prihodkov	6.855,47	2.081,17

4. Metoda vrednotenja zalog gotovih proizvodov in zalog nedokončane proizvodnje

Zavod nima proizvodne dejavnosti.

5. Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo oziroma razlogih za neplačila

Zavod ima na dan 31. 12. 2024 v bilanci stanja izkazane naslednje kratkoročne terjatve i sicer do kupcev 124.476,33 EUR, do uporabnikov enotnega kontnega načrta 89.264,17 EUR in druge terjatve 7.019,83 EUR. Terjatve do kupcev se nanašajo na oddajanje dvorane in ostalih prostorov v uporabo ter tečajnino. Zavod ugotavlja, da se je uspešnost izterjave dolga izboljšala tudi na račun ažurnega vlaganja izvršb za dolžnike tečajnin. Večina terjatev se poravna v rokih.

Terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta predstavljajo terjatve do ustanovitelja za plače za mesec december 2024, ki bodo nakazana v januarju 2025 in terjatve do drugih uporabnikov EKN za storitve opravljene v decembru in rokom plačila v januarju 2025.

Druge kratkoročne terjatve so:

- terjatve za vstopni davek na dodano vrednost v višini 6.495,52 EUR,
- ostale terjatve v višini 524,31 EUR.

Aktivne časovne razmejitve predstavljajo kratkoročno odložene odhodke v višini 2.687,39 EUR.

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej plačane naročnine na revije, priročnike in plačane licence za protivirusne programe.

6. Podatki o obveznostih, ki so do konca poslovnega leta zapadle v plačilo in vzroki za neplačila

Zavod na dan 31. 12. 2024 izkazuje naslednje kratkoročne obveznosti v višini **273.750,40 EUR**:

- za prejete predujme	720,35
- do zaposlenih	70.353,91
- do dobaviteljev	151.337,86
- druge obveznosti	27.698,83
- do uporabnikov enotnega kontnega načrta	1.571,59
- pasivne časovne razmejitev	22.067,86

Obveznosti do zaposlenih predstavljajo plače za mesec december, ki bodo izplačane v januarju 2025. Obveznosti do dobaviteljev ter do uporabnikov EKN predstavljajo neplačane obveznosti, ki imajo rok plačila v januarju 2025. Obveznosti se poravnava tekoče.

Na pasivnih časovnih razmejitev imamo evidentirane kratkoročno odložene prihodke v višini 22.067,86 EUR iz naslova tečajnin za pokrivanje odhodkov ter vnaprej vračunane odhodke v letu 2025.

7. Viri sredstev, uporabljenih za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena dolgoročna sredstva in dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe in posojila)

Za vlaganja v opredmetena in neopredmetena dolgoročna sredstva so bila uporabljena sredstva prejeta s strani ustanovitelja, sredstva iz naslova presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let ter prejete donacije.

8. Naložbe prostih denarnih sredstev

Prosta denarna sredstva zavoda, ki so na računu, se dnevno vežejo preko nočnega depozita v skladu s predpisi.

9. Razlogi za pomembnejše spremembe sredstev

Do sprememb stalnih sredstev je prišlo zaradi pridobitev in odtujitev sredstev in obračunane amortizacije v letu 2024. Zavod je v letu 2024 obračunal amortizacijo v višini 113.629,60 EUR in jo v višini 104.914,20 EUR pokril v breme obveznosti za prejeta sredstva v upravljanje, v višini 1.317,70 EUR pokril v breme sredstev prejetih iz donacij in v višini 7.397,70 EUR v breme odhodkov.

Spremembe stalnih sredstev so v pojasnilih k bilanci uspeha.

10. Vrste postavk, ki so zajete v znesku, izkazanem na kontih izven bilančne evidence.

Zavod nima izven bilančnih evidenc.

11. Podatki o pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstvih, ki so že v celoti odpisana, pa se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti.

Zavod takih osnovnih sredstev nima.

12. Drugo pomembno za predstavitev poslovanja zavoda

Zakon o fiskalnem pravilu (ZFisP), ki je pričel veljati konec leta 2015, v 5. členu določa, da se morajo presežki, ki jih posamezna institucionalna enota sektorja država ustvari v posameznem letu, zbirati na ločenem računu in se smejo uporabiti samo za namene, ki jih določa ZFisP.

Presežek se izračuna tako, da se presežek prihodkov nad odhodki po denarnem toku zmanjša za neplačane obveznosti, namenska sredstva na časovnih razmejitvah ter neporabljena sredstva za investicije. Tako izračunan presežek se evidentira ločeno znotraj podskupine kontov 985-presežek prihodkov nad odhodki.

Pionirski dom ni ugotovil presežka prihodkov za leto 2024 v skladu z ZFisP.

Ljubljana, februar 2025

Pripravil: David Perović